

**T.C.
POLİS AKADEMİSİ
GÜVENLİK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI POLİSLİK ÇALIŞMALARI ANA BİLİM DALI**

**BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ULUSLARARASI BARIŞ
MİSYONLARI VE TÜRK POLİS TEŞKİLATININ ETKİLEŞİMİ
(KATKI, KAZANIM VE KARŞILAŞTIĞI GÜÇLÜKLER)**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TUFAN DEMİREL**

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Cengiz BAŞAK**

**ANKARA
TEMMUZ 2006**

ÖNSÖZ

Uluslararası Barış Misyonları tecrübesi olan teşkilat personelimizin hemen hepsi, misyon bölgesinde yaşadıkları olayları, katkı ve kazanımlarını büyük bir keyifle anlatmaktan zevk duyarken, maalesef yaşadığı sıkıntıları ve çekmiş olduğu güçlükleri ortadan kaldırmaya yönelik çözüm önerilerini belirlemekte biraz duyarsız tavır sergilemektedir. Bu duyarsızlık ise yaşanan sıkıntıların devamına ve daha sonra bu misyonlara giden teşkilat mensuplarının da aynı sıkıntılarla yüz yüze kalmasına neden olmaktadır.

Bu çalışma; iki kez Birleşmiş Milletler Barış Misyonu ve bir kez de Avrupa Birliği Polis Misyonu tecrübesi olan bir teşkilat mensubu olarak, bu konudaki eksikliğin giderilmesi gerekliliğinden hareketle, teşkilatımız için de faydalı ve yararlanılabilecek bir kaynak olması ve bilimsel veriler içermesi amacıyla, kapsamlı bir hazırlık dönemi sonucunda yaklaşık iki yıl gibi bir sürede ortaya konulabilmiştir.

Bu çalışmada bana yol gösteren tez danışmanım Doç. Dr. Cengiz BAŞAK hocama, anket değerlendirmelerindeki katlılarından dolayı, ODTÜ Sosyoloji Bölümünden, Özgür ARUN hocama, çalışmalarında verdikleri destekten dolayı Ankara Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nde görev yapan mesai arkadaşlarıma ve anket çalışmasında, kıymetli zamanlarını ayırarak, değerlendirmeleri ile bu çalışmaya katkıda bulunan her rütbeden meslektaşlarıma teşekkür ederim.

Ayrıca, çalışmalarım boyunca, kendilerine daha az zaman ayırmama rağmen destek ve sevgilerini benden esirgemeyen, annem, babam, eşim ve çocuklarıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Uluslararası örgütler, uluslararası alandaki faaliyetleri ve etkileri göz önünde bulundurulduğunda, sosyal, siyasi, askeri ve kültürel açıdan bugün devletler kadar etkin bir rol oynamaktadır. Her bir uluslararası örgüt, amaçları, örgütlenme biçimi, yetkileri ve üyeleri gibi çok değişik nedenlere bağlı olarak kendine özgü bir faaliyet sergilemektedir. Uluslararası Barış ve Güvenlik söz konusu olduğunda, bu amaca yönelik olarak bünyesinde oluşturulan barış misyonları ile kuşkusuz ilk akla gelen örgüt, Birleşmiş Milletler (BM) olmaktadır.

İşte bu gerçekler ışığında yapılan çalışmada, Birleşmiş Milletler, oluşumu, amaç ve ilkeleri, organları ve faaliyet alanları incelenmiş, Birleşmiş Milletler bünyesinde oluşturulan Barış Misyonları belli bir sistematik yapı içerisinde ele alınarak, oluşturulan barış misyonları ve amaçları ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Ayrıca, bu misyonlar Türk Polis Teşkilatı açısından incelenerek, teşkilatın misyonlara yaklaşımı, hangi amaçlarla hangi misyonlara katıldığı, yapılan röportaj ve elde edilen bilgiler ışığında ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Son bölümde ise, söz konusu misyonlarda bu güne kadar bizzat görev almış teşkilat mensuplarına uygulanan ve teşkilat mensuplarının barış misyonları ile ilgili düşüncelerini, tespitlerini, kazanımlarını ve eleştirilerini içeren anket çalışması yorumlanıp, karşılaştıkları sorunlar ve güçlükler saptanarak, çözüm önerileri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

ABSTRACT

Today, International Organizations are playing an effective role as much as states taking in to consideration of their activities and effectiveness in the social, political, cultural and military fields. Each of International Organizations exhibit its own activities in accordance with its aim structure and members. In the field of peace and security, of course UN is the first organization with its peace keeping missions.

In this study, the aim, history, principles and organs of UN have been examined and also peace keeping missions have been found out in a schematic way.

Nevertheless, these missions have been examined from the point of view of Turkish Police and the approach of the Turkish Police Department to the UN Peace Keeping Missions have been tried to be explained by the information which was gathered by interviews and other scientific methods.

In the last part, the survey researches have been assessed which have been consisted of the perception, gains and critiques of Turkish Policeman about UN Peace Keeping Missions and the solutions have been tried to be exhibited about the difficulties that they had met during their missions.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar VE ŞEKİLLER	viii
KISALTMALAR	xi

BİRİNCİ BÖLÜM BİRLEŞMİŞ MİLLETLER

GİRİŞ	1
1.1. TARİHÇE	3
1.2. AMAÇLAR VE İLKELER	4
1.3. ÜYELER VE ÜYELİK	5
1.4. ORGANLAR	6
1.4.1. Genel Kurul	6
1.4.2. Güvenlik Konseyi.....	8
1.4.3. Sekreteryaya	10
1.4.4. Ekonomik ve Sosyal Konsey	11
1.4.5. Vesayet Konseyi.....	12
1.4.6. Uluslararası Adalet Divanı.....	13

İKİNCİ BÖLÜM BİRLEŞMİŞ MİLLETLER VE BARİŞİN KORUNMASI

2.1. UYUŞMAZLIKLARIN BARİŞÇİ YOLLARDAN ÇÖZÜMÜ	14
2.1.1. Görüşme.....	16
2.1.2. Soruşturma	16
2.1.3. Arabulma	16
2.1.4. Uzlaştırma	17
2.1.5. Tahkim	17
2.1.6. Hukuki Girişimler	17
2.2. UYUŞMAZLIKLARIN ZORLAYICI ÖNLEMLERLE ÇÖZÜMLENMESİ	18
2.2.1. Geçici Önlemler	18
2.2.2. Silahlı Kuvvet Kullanılmasını İçermeyen Önlemler.....	19
2.2.3. Silahlı Kuvvet Kullanılmasını Gerektiren Önlemler.....	20
2.3. KUVVET KULLANMA	21
2.3.1. Birleşmiş Milletler Sisteminde Kuvvet Kullanma	23
2.3.1.1. Kuvvet Kullanmama İlkesi	23
2.3.1.2. Meşru Müdafaa.....	24
2.4. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER VE MÜDAHALE	27
2.4.1. Önleyici Diplomasi (Preventive Diplomacy)	28
2.4.2. Barışın Sağlanması/Barış Yapma (Peace Making)	29
2.4.3. Barış Koruma (Peace Keeping)	29

2.4.4. Barışın Tesisi/İnşası (Peace Building).....	37
2.5. BM BARIŞ MİSYONLARINDA SİVİL POLİS KAVRAMI.....	38
2.6. GEÇMİŞ BM BARIŞ MİSYONLARI.....	39
2.6.1. Afrika.....	39
2.6.1.1. UNOSOM 1 (1. Somali BM Organizasyonu Nisan 1992 - Mart 1993)	39
2.6.1.2. UNOSOM 2 (2. Somali BM Organizasyonu Mart 1993 - Mart 1995)	39
2.6.1.3. UNOMSIL (BM Sierra Leone Gözleme Misyonu Haziran 1998 – Ekim 1999).....	40
2.6.1.4. UNOMUR (BM Uganda-Ruanda İzleme Misyonu Haziran 1993 - Eylül 1994).....	40
2.6.1.5. UNAMİR (BM Ruanda Yardım Misyonu Ekim 1993 - Mart 1996)	40
2.6.1.6. UNTAG (BM Dönüşümlü Yardım Grubu Nisan 1989 - Mart 1990)	40
2.6.1.7. ONUMOZ (BM Mozambik Organizasyonu Aralık 1992 - Aralık 1994)	40
2.6.1.8. UNOMİL (BM Liberya Gözlem Misyonu Eylül 1993-Eylül 1997)	41
2.6.1.9. ONUC (BM Kongo Misyonu Temmuz 1960 - Haziran 1964)	41
2.6.1.10. UNASOG (BM Aouzou Strip İzleme Grubu Mayıs - Haziran 1994)	41
2.6.1.11. MINURCA (BM Orta Afrika Cumhuriyet Misyonu Nisan 1998 - Şubat 2000)	41
2.6.1.12. MONUA (BM Angola İzleme Misyonu Haziran 1997 - Şubat 1999)	42
2.6.1.13. UNAVEM 1 (BM Angola Araştırma Misyonu-1 Aralık 1988 - Mayıs 1991)	42
2.6.1.14. UNAVEM 2 (BM Angola Araştırma Misyonu-2 Haziran 1991 - Şubat 1995)	42
2.6.1.15. UNAVEM 3 (BM Angola Araştırma Misyonu 3 Şubat 1995 - Haziran 1997).....	42
2.6.1.16. UNAMSİL (BM Sierra Leone Misyonu 22 Kasım 1999 - Aralık 2005)	42
2.6.2. Amerika	43
2.6.2.1. ONUCA (BM Orta Amerika Gözleme Grubu Kasım 1989 - Ocak 1992)	43
2.6.2.2. DOMREP (BM Genel Sekreterinin Dominik Cumhuriyetinde Temsilcilik Misyonu Mayıs 1965-Ekim 1966)	43
2.6.2.3. ONUSAL (BM El Salvador Gözlemci Misyonu Haziran 1991-Nisan 1995)	43
2.6.2.4. MINUGUA (BM Guatemala Araştırma Misyonu Ocak1997 - Mayıs 1997)	43
2.6.2.5. UNMIH (BM Haiti Misyonu Eylül 1993 -Haziran 1996)	43
2.6.2.6. UNSMIH (BM Haiti Destek Misyonu Temmuz 1996 - Temmuz 1997)	44
2.6.2.7. UNTMIH (BM Haiti Dönüşüm Misyonu Ağustos 1997 - Kasım 1997)	44

2.6.2.8. MİPONUH (BM Haiti Polis Misyonu Aralık 1997 - Mart 2000)	44
2.6.3. Asya ve Pasifik	44
2.6.3.1. UNMİSET (BM Timor Destekleme Misyonu 20 Mayıs 2002 - 20 Mayıs 2005)	44
2.6.3.2. UNGOMAP (BM Afganistan ve Pakistan Misyonu Mayıs 1988 - Mart 1990).....	45
2.6.3.3. UNAMIC (BM Kamboçya İzleme Misyonu Ekim 1991 - Mart 1992)	45
2.6.3.4. UNTAC (BM Combodia Uyum Otoritesi Şubat 1992- Eylül 1993)	45
2.6.4. Avrupa	45
2.6.4.1. UNCRO (BM Hırvatistan Güvenlik Tesisi Misyonu Mart 1995 - Ocak 1996)	45
2.6.4.2. UNTAES (BM Doğu Slovenya, Baranja ve Batı Sirium Geçici Yönetimi Ocak 1996 - Ocak 1998)	46
2.6.4.3. UNPSG (BM Polis Destekleme Grubu 16 Ocak – 15 Ekim 1998)	46
2.6.4.4. UNPROFOR (BM Koruma Gücü Mart 1992 - Aralık 1995)	46
2.6.4.5. UNPREDEP (BM Önleyici Konuşlandırılmış Güç 31 Mart 1995 - Şubat1999)	46
2.6.4.6. UNMOP (BM Prevlaka Gözlem Misyonu Şubat 1996 - 15 Aralık 2002)	47
2.6.4.7. UNMİBH (BM Bosna Hersek Misyonu Aralık 1995 - 31 Aralık 2002)	47
2.6.5. Orta Doğu	47
2.6.5.1. UNIIMOG (BM İran-Irak Askeri Gözlemci Grubu Ağustos 1988 - Şubat 1991)	47
2.6.5.2. UNOGIL (BM Lübnan İzleme Grubu Haziran - Aralık 1958)	47
2.6.5.3. UNEF 1 (BM Acil Gücü - 1 Kasım 1956 -Haziran 1967)	48
2.6.5.4. UNEF 2 (BM Acil Gücü - 2 Ekim 1973 - Temmuz 1979)	48
2.6.5.5. UNYOM (BM Yemen İzleme Misyonu Temmuz 1963 - Eylül 1964)	48
2.6.5.6. UNIKOM (BM Irak- Kuveyt İzleme Misyonu Nisan 1991 - 6 Ekim 2003).....	48
2.7. DEVAM EDEN BM MİSYONLARI.....	48
2.7.1. UNMİS (BM Sudan Misyonu 24.03.2005)	48
2.7.2. MİNURSO (Batı Sahara Referandumu İçin BM Misyonu Eylül 1991)	49
2.7.3. UNMEE (BM Etiyopya ve Eritre Misyonu Eylül 2000).....	49
2.7.4. MONUC (BM Demokratik Kongo Cumhuriyeti Misyonu Aralık 1999)	49
2.7.5. UNMİL (BM Liberya Misyonu 19.09.2003).....	49
2.7.6. UNOCI (BM Fildişi Sahilleri Misyonu 27.02.2004)	50
2.7.7. ONUB (BM Burundi Misyonu 21.05.2004).....	50
2.7.8. MİNUSTAH (BM Haiti İstikrar Misyonu 30.04.2004)	50
2.7.9. UNMOGIP (BM Hindistan ve Pakistan Askeri Gözlemci Grup Ocak 1949)	50
2.7.10. UNFICYP (BM Kıbrıs Barış Koruma Gücü Mart 1964).....	50
2.7.11. UNOMİG (BM Gürcistan İzleme Misyonu Ağustos 1993).....	51

2.7.12. UNMIK (BM Kosova Geçici Yönetim Misyonu 10 Haziran 1999)	51
2.7.13. UNDOF (BM Uyuşmazlıkları İzleme Gücü Haziran 1974)	51
2.7.14. UNIFIL (BM Lübnan Geçici Gücü Mart 1978)	51
2.7.15. UNTSO (BM Ateşkesin Denetlenmesi Misyonu Haziran 1948)	51

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **TÜRK POLİS TEŞKİLATI VE BİRLEŞMİŞ MİLLETLER** **BARIŞ MİSYONLARI**

3.1. TÜRK POLİS TEŞKİLATI'NIN BARIŞ MİSYONLARI TARİHÇESİ	52
3.2. TÜRK POLİS TEŞKİLATININ BARIŞ MİSYONLARINA PERSONEL GÖNDERMESİNİN AMACI	53
3.3. TÜRK POLİS TEŞKİLATININ GEÇMİŞ DÖNEMDE KATKIDA BULUNDUĞU MİSYONLAR	55
3.4. TÜRK POLİS TEŞKİLATININ KATKIDA BULUNMAKTA OLDUĞU BM BARIŞ MİSYONLARI	55
3.4.1. BM Liberya Misyonu	56
3.4.2. BM Kosova Misyonu	57
3.4.3. BM Kongo Misyonu	57
3.4.4. BM Fildişi Sahilleri Misyonu	57
3.4.5. BM Sierra Leone Misyonu	57
3.4.6. BM Doğu Timor Misyonu	57
3.4.7. BM Haiti Misyonu	58
3.4.8. BM Sudan Misyonu	58
3.5. TÜRK POLİS TEŞKİLATININ BARIŞ MİSYONLARI İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMESİ	60
3.6. TÜRK POLİS TEŞKİLATI PERSONELİNİN BARIŞ MİSYONLARINDA KARŞILAŞTIĞI GÜÇLÜKLER	62

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **BM BARIŞ MİSYONLARINDA GÖREV YAPAN TÜRK POLİS** **TEŞKİLATI PERSONELİNİN BU MİSYONLARLA İLGİLİ** **ALGILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ**

4.1. ARAŞTIRMAYA KONU OLAN TEŞKİLAT MENSUPLARININ PROFİLİ	64
4.2. ARAŞTIRMAYA KONU OLAN TEŞKİLAT MENSUPLARININ MİSYON ÖNCESİ SÜREÇLE İLGİLİ ALGILARI	73
4.3. ARAŞTIRMAYA KONU OLAN TEŞKİLAT MENSUPLARINI MİSYON SÜRECİ İLE İLGİLİ ALGILARI	79
4.4. ARAŞTIRMAYA KONU OLAN TEŞKİLAT MENSUPLARININ MİSYON SONRASI SÜREÇ VE BM BARIŞ MİSYONLARI İLE İLGİLİ GENEL ALGILARI	89
SONUÇ	105
KAYNAKÇA	114
EK	
Anket Soruları	118

TABLÖLAR

1. Personelin Yaş Dağılımı Tablosu	64
2. Personelin Yaş Ortalaması Tablosu	65
3. Personelin Cinsiyet Dağılımı Tablosu	65
4. Personelin Medeni Durum Tablosu	65
5. Personelin Eş Durumu Tablosu.....	66
6. Personelin Çocuk Sayısı Tablosu	66
7. Personelin Rütbelere Göre Dağılım Tablosu	67
8. Personelin Meslek Menşei Tablosu	67
9. Personelin Misyona Katılma Sayısını Gösterir Tablo.....	68
10. Personelin 1. Misyona Gittiği Yıllara Göre Dağılımı Gösterir Tablo.....	68
11. Personelin 2. Misyona Gittiği Yıllara Göre Dağılımı Gösterir Tablo.....	69
12. Personelin 1.Misyona Gidiş Rütbesini Gösterir Tablo	69
13. Personelin 2.Misyona Gidiş Rütbesini Gösterir Tablo	70
14. Personelin 1.Misyonda Gittiği Ülkeyi Gösterir Tablo	70
15. Personelin 2.Misyonda Gittiği Ülkeyi Gösterir Tablo	71
16. Personelin Bildiği Yabancı Dil Sayısını Gösterir Tablo	71
17. Personelin Bildiği Yabancı Dilleri Gösterir Tablo	71
18. Personelin Bildiği 2. Yabancı Dili Gösterir Tablo	72
19. Personelin Bildiği Yabancı Dili Nereden Öğrendiğini Gösterir Tablo	72
20. Personelin Bildiği Yabancı Dili Öğrenme Nedenini Gösterir Tablo	73
21. Personelin Misyona Gitmesinde En Önemli 1. Etkeni Gösterir Tablo	74
22. Personelin Misyona Gitmesinde En Önemli 2. Etkeni Gösterir Tablo	74
23. Personelin Misyona Gitmesinde En Önemli 3. Etkeni Gösterir Tablo	74
24. KPDS 40 Barajı ile İlgili Düşünceleri Gösterir Tablo	75
25. BM’ nin Yaptığı Sınavın Adilliği ile İlgili Düşünceleri Gösterir Tablo	76
26. BM’ nin Yaptığı Sınavın Yeterliliği ile İlgili Düşünceleri Gösterir Tablo	76
27.Görevle İlgili Verilen Bilginin Yeterliliği konusundaki Düşünceleri Gösteren Tablo	77
28. Milli Çıkarlarla İlgili Verilen Bilginin Yeterliliği ile İlgili Düşünceleri Gösterir Tablo	78
29. Verilen Bilgilerin Eksikliğinden Kaynaklanan Sorunların Giderilmesi İle İlgili Çözüm Önerilerini Gösterir Tablo	78
30. Personelin Misyonda En Çok Sıkıntı Çektiği 1. Etkeni Gösterir Tablo	79
31. Personelin Misyonda En Çok Sıkıntı Çektiği 2. Etkeni Gösterir Tablo	80
32. Personelin Misyonda En Çok Sıkıntı Çektiği 3. Etkeni Gösterir Tablo	80
33. Verilen Ekipman, Donanım ve Üniformanın Yeterliliği ile İlgili Düşünceleri Düşünceleri Gösterir Tablo	81
34. Personelin Misyon Süresince Kullandığı Pasaport Cinsini Gösterir Tablo	82
35. Personelin Pasaport ve Vizeden Kaynaklanan Bir Sorun İle Karşılaşıp Karşılaşmadıklarını Gösterir Tablo	82
36. Personelin BM Çatısı Altında Yapılan Atamaların Objektifliği ile İlgili Düşüncelerini Gösterir Tablo	83
37. Personelin BM tarafından Üst Postlara Yapılan Atamalarda Güçlü Devletlerin Etkisi ile İlgili Düşüncelerini Gösterir Tablo_T	83

38. Personelin Üst Postlara Yapılan Atamalarda Ülke Girişiminin Artırılması ile İlgili Düşüncelerini Gösterir Tablo	84
39. Personelin Misyonda Görev Yaptığı Seviyeyi Gösterir Tablo	85
40. Personelin Misyonda Görev Yaptığı Seviye ile İlgili Değerlendirmelerini Gösterir Tablo	86
41. Personelin Misyonda Görevi Sonunda Uzatma Alıp Almadığının Dağılımını Gösterir Tablo	86
42. Personelin Misyonda Uzatmalarla İlgili Teşkilat Tarafından Uygulanan Prensibin Adilliği İle İlgili Düşüncelerini Gösterir Tablo	87
43. Personelin Misyona İlgili Mevcut Yasal Mevzuatın Yeterliliği Konusunda Değerlendirmelerini Gösterir Tablo	87
44. Personelin Misyonda Grup Sorumlusundan Kaynaklanan Sorun Yaşayıp Yaşamadıkları ile İlgili Değerlendirmelerini Gösterir Tablo	88
45. Personelin Misyonda Grup Sorumlusunun Hangi Eksikliğinden Kaynaklanan Sorun Yaşadığı ile İlgili Değerlendirmelerini Gösterir Tablo ..	89
46. Personelin BM Barış Misyollarının Barışa Katkısının Yadsınamaz Bir Gerçek Olduğu İfadesi ile İlgili Düşüncelerini Gösterir Tablo	90
47. Personelin, Türk Polis Teşkilatının, Gerek Görev Anlayışı ve Gerekse İnsani Değerler Açısından Yetişmiş Personeli ile Barış Misyollarına Olan Katkısı Göz Ardı Edilmeyecek Derecede Önem Taşımaktadır İfadesi ile İlgili Düşüncelerini Gösterir Tablo	90
48. Personelin BM Barış Misyollarında Görev Yapan Diğer Ülke Polisleri ile Türk Polisini Görev Yönünden Mukayese Etmesini Gösterir Tablo	91
49. Personelin BM Barış Misyollarında Görev Yapan Diğer Ülke Polisleri ile Türk Polisinin Etkileşimi Yönünden Mukayesesini Gösterir Tablo	92
50. Personelin BM Barış Misyollarında Görev Yapan Diğer Ülke Polisleri ile Türk Polisinin Özlük Haklar Yönünden Mukayesesini Gösterir Tablo.....	93
51. Personelin Misyonda Süresince Yabancı Dil Konusunda Kişisel Gelişimi ile İlgili Değerlendirmelerini Gösterir Tablo	94
52. Personelin Yabancı Dil Seviyesindeki Gelişiminin Ölçüme Yansımalarını Gösterir Tablo	94
53. Personelin Misyona Gitmeden Önce Kendine Hedef Belirlediği Maddi İmkânlarla Ulaşıp Ulaşmadığı Konusundaki Algılarını Gösterir Tablo	95
54. Personelin Elde Ettiği Kazancı Değerlendirme Şeklini Gösterir Tablo	95
55. Personelin BM Barış Misyollarından Döndükten Sonra Görev Yeri Değişikliği Dağılımını Gösterir Tablo	96
56. Personelden Misyona İki Kez Gidenlerin İkinci Misyonda Dönüşü Görev Yeri Değişikliği Dağılımını Gösterir Tablo	96
57. Personelin Misyonda Sonrası İlmi Çalışma ve Proje Konusundaki Dağılımını Gösterir Tablo	97
58. Personelin Misyonda Süresince Aile Birlikteliğini Gösterir Tablo	98
59. Personelin Misyonda Aile İlişkileri Üzerine Etkileri ile İlgili Değerlendirmelerini Gösterir Tablo	98
60. Personelin Misyonda Kendisine Kazandırdığını Düşündüğü En Önemli Unsur ile İlgili Değerlendirmelerini Gösterir Tablo	99
61. Personelin Misyonda Kendisine Kaybettirdiğini Düşündüğü En Önemli Unsur ile İlgili Değerlendirmelerini Gösterir Tablo	99

62. Personelin Misyonda Kazandığı Bilgi ve Deneyimden Döndükten Sonra İş Yerinde Amir - Üst ve Arkadaşları Tarafından Faydalanılıp Faydalanılmadığı ile İlgili Düşüncelerini Gösterir Tablo	100
63. Personelin Misyon Süresince Kazandığı Bilgi ve Deneyimden Döndükten Sonra Kişisel Anlamda Kendisinin Faydalanıp Faydalanmadığı ile İlgili Düşüncelerini Gösterir Tablo	101
64. Personelin Misyondan Sonra Vatan Millet ve Ülke Sevgisinin Bir Kat Daha Arttığı İfadesi ile İlgili Düşüncelerini Gösterir Tablo.....	101
65. Personelin Misyondan Döndükten Sonra İş Yerinde Amir Üst ve Arkadaşları Tarafından Değerlendirilmesini Gösterir Tablo	102
66. Personelin Bir Daha Misyona Gidip Gitmeme ile İlgili Düşüncelerini Gösterir Tablo	103
67. Personelin Tekrar Misyona Gitmeye Karar Verse Sorumlu Amir veya Müdürlerinin Tepkisi ile İlgili Değerlendirmelerini Gösterir Tablo	103

ŞEKİLLER

1. Ocak 2005 Tarihi İtibarı ile BM Barış Misyonlarında Görevli Personel.....	55
2. Mart 2006 Tarihi İtibarı ile BM Barış Misyonlarında Görevli Personel	56
3. Mart 2006 Tarihi İtibarı ile Halen Görevde Bulunan Personel ve Görev Alınan Ülkeler	56
4. Ekim 2004 Tarihi İtibarı ile BM Barış Misyonlarda Görev Yapan Polislerin Ülkelere Göre Dağılımı	59

KISALTMALAR

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
BM	: Birleşmiş Milletler
BMGK	: Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi
CIVPOL	: Sivil Polis
ECA	: Afrika Ekonomik Komisyonu
ECE	: Avrupa Ekonomik Komisyonu
ECLAC	: Latin Amerika ve Karaibler Ekonomik Komisyonu
ESCAP	: Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu
ESCWA	: Batı Asya Ekonomik ve Sosyal Komisyonu
EUPM	: Bosna-Hersek Avrupa Birliği Polis Misyonu
EUPOL PROXIMA	: Makedonya Avrupa Birliği Polis Gücü
DOMREP	: BM Genel Sekreterinin Dominik Cumhuriyetinde Temsilcilik Misyonu
DPKO	: Barış Koruma Operasyonları Bölümü
ISAF	: Afganistan Uluslararası Güvenlik Yardım Kuvveti
MİNUGUA	: Birleşmiş Milletler Guatemala Araştırma Misyonu
MİNURCA	: Birleşmiş Milletler Orta Afrika Cumhuriyet Misyonu
MİNURSO	: Batı Sahara Referandumu İçin BM Misyonu
MİNUSTAH	: Birleşmiş Milletler Haiti İstikrar Misyonu
MİPONUH	: Birleşmiş Milletler Haiti Polis Misyonu
MONUA	: Birleşmiş Milletler Angola İzleme Misyonu
MONUC	: Birleşmiş Milletler Demokratik Kongo Cumhuriyeti Misyonu
NATO	: Kuzey Atlantik Barış İttifakı
ONUB	: Birleşmiş Milletler Burundi Misyonu
ONUC	: Birleşmiş Milletler Kongo Barış Misyonu
ONUCA	: Birleşmiş Milletler Orta Amerika Gözleme Grubu
ONUMOZ	: Birleşmiş Milletler Mozambik Organizasyonu

ONUSAL	: Birleşmiş Milletler El Salvador Gözlemci Misyonu
SFOR	: Bosna-Hersek İstikrar Gücü
UAD	: Uluslararası Adalet Divanı
UNAMIC	: Birleşmiş Milletler Kamboçya İzleme Misyonu
UNAMİR	: Birleşmiş Milletler Ruanda Yardım Misyonu
UNAMSİL	: Birleşmiş Milletler Sierra Leone Misyonu
UNASOG	: Birleşmiş Milletler Aouzou Strip İzleme Grubu
UNAVEM 1	: Birleşmiş Milletler Angola Araştırma Misyonu - 1
UNAVEM 2	: Birleşmiş Milletler Angola Araştırma Misyonu – 2
UNAVEM 3	: Birleşmiş Milletler Angola Araştırma Misyonu – 3
UNCRO	: Birleşmiş Milletler Hırvatistan Güvenlik Tesisi Misyonu
UNDOF	: Birleşmiş Milletler Uyuşmazlıkları İzleme Gücü
UNEF 1	: Birleşmiş Milletler Acil Gücü – 1
UNEF 2	: Birleşmiş Milletler Acil Gücü – 2
UNFICYP	: Birleşmiş Milletler Kıbrıs Barış Koruma Gücü
UNGOMAP	: Birleşmiş Milletler Afganistan ve Pakistan Misyonu
UNIFIL	: Birleşmiş Milletler Lübnan Geçici Gücü
UNIIMOG	: Birleşmiş Milletler İran-Irak Askeri Gözlemci Grubu
UNIKOM	: Birleşmiş Milletler Irak- Kuveyt İzleme Misyonu
UNIPTF	: Birleşmiş Milletler Uluslararası Polis Görev Gücü
UNMEE	: Birleşmiş Milletler Etiyopya ve Eritre Misyonu
UNMİBH	: Birleşmiş Milletler Bosna Hersek Misyonu
UNMİH	: Birleşmiş Milletler Haiti Misyonu
UNMIK	: Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetim Misyonu
UNMİL	: Birleşmiş Milletler Liberya Misyonu
UNMİS	: Birleşmiş Milletler Sudan Misyonu
UNMİSET	: Birleşmiş Milletler Timor Destekleme Misyonu
UNMOGIP	: BM Hindistan ve Pakistan Askeri Gözlemci Grup
UNMOP	: Birleşmiş Milletler Prevlaka Gözlem Misyonu
UNOCI	: Birleşmiş Milletler Fildişi Sahilleri Misyonu
UNOMİG	: Birleşmiş Milletler Gürcistan İzleme Misyonu

UNPREDEP	: Birleşmiş Milletler Önleyici Konuşlandırılmış Güç
UNOGIL	: Birleşmiş Milletler Lübnan İzleme Grubu
UNOMİL	: Birleşmiş Milletler Liberya Gözlem Misyonu
UNOMSIL	: Birleşmiş Milletler Sierre Leone Gözleme Misyonu
UNOMUR	: Birleşmiş Milletler Uganda-Ruanda İzleme Misyonu
UNOSOM 1	: 1. Somali Birleşmiş Milletler Organizasyonu
UNOSOM 2	: 2. Somali Birleşmiş Milletler Organizasyonu
UNSMİH	: Birleşmiş Milletler Haiti Destek Misyonu
UNTAÇ	: Birleşmiş Milletler Combodia Uyum Otoritesi
UNTAES	: BMr Doğu Slovenya, Baranja ve Batı Sirium Geçici Yönetimi
UNTAG	: Birleşmiş Milletler Dönüşümlü Yardım Grubu
UNTSO	: Birleşmiş Milletler Ateşkesin Denetlenmesi Misyonu
UNPREDEP	: BM Önleyici Konuşlandırılmış Güç
UNPROFOR	: Birleşmiş Millitler Koruma Gücü
UNPSG	: Birleşmiş Milletler Polis Destekleme Grubu
UNTMİH	: Birleşmiş Milletler Haiti Dönüşüm Misyonu
UNYOM	: Birleşmiş Milletler Yemen İzleme Misyonu

GİRİŞ

Uluslararası örgütler, uluslararası alandaki faaliyetleri ve etkileri göz önünde bulundurulduğunda, sosyal, siyasi, askeri ve kültürel açıdan bugün devletler kadar etkin bir rol oynamaktadır. Her bir uluslararası örgüt, amaçları, örgütlenme biçimi, yetkileri ve üyeleri gibi çok değişik nedenlere bağlı olarak kendine özgü bir faaliyet sergilemektedir.

Uluslararası Barış ve Güvenlik söz konusu olduğunda, bu amaca yönelik olarak bünyesinde oluşturulan barış misyonları ile kuşkusuz ilk akla gelen örgüt, Birleşmiş Milletler (BM) olmaktadır. Gerçi son dönemlerde gerek NATO (ISAF- Afganistan Uluslararası Güvenlik Yardım Kuvveti¹, SFOR- Bosna-Hersek İstikrar Gücü² vs.) ve gerekse Avrupa Birliği'nin (EUPM- Bosna-Hersek Avrupa Birliği Polis Misyonu³, EUPOL PROXIMA- Makedonya Avrupa Birliği Polis Gücü⁴ vs.) bu konudaki çalışmaları dikkat çekmekteyse de BM, örgüt yapısı, örgütlenme süreci, görev alanı, üyeleri, çalışma prensipleri ve dünyada gördüğü kabul ve sahip olduğu itibar bakımından dünyanın en önde gelen ve saygın örgütü olarak kabul edilmektedir.

Bu bağlamda; Birleşmiş Milletler' in kuruluş amacına bakıldığında;

- Uluslararası barış ve güvenliği korumak ve devamını sağlamak,
- Barışa karşı tehditleri engellemek ve bertaraf etmek,
- Uluslar arasında dostça ilişkiler geliştirmek,
- Ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda uluslar arası işbirliği sağlamak,
- Üyelerin dış siyasetlerini uyumlaştıran bir merkez olmak, şeklindeki temel ilkelerin öne çıktığı görülmektedir.⁵

İşte bu gerçekler ışığında yapılan çalışmada, BM Barış Misyonları ve Türk Polis Teşkilatının bu konuya yaklaşımı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu amaçla:

¹ <http://www.tsk.mil.tr/uluslararasi/index.htm> (erişim tarihi:30.11.2005)

² <http://www.nato.int/sfor/organisation/mission.htm> (erişim tarihi:30.11.2005)

³ <http://www.eupm.org/> (erişim tarihi:30.11.2005)

⁴ http://ue.eu.int/cms3_fo/showPage.asp?id=584&lang=EN (erişim tarihi:30.11.2005)

⁵ United Nations Charter, New York: UN Publications, 1992

İlk bölümde, Birleşmiş Milletler, tarihçesi, oluşumu, amaç ve ilkeleri, yapısı, üyeleri ve üyelik ilkeleri, organları ve faaliyet alanları ile ilgili genel bilgiler verilmeye çalışılmıştır.

İkinci Bölümde, Birleşmiş Milletlerin üstlendiği barışı koruma görevi üzerinde durulmuş, bu görevi yerine getirmek üzere oluşturulan barış misyonları, misyonların oluşum süreci ve görevleri detaylı olarak açıklanarak, bünyesinde oluşturulan Barış Misyonları belli bir sistematik yapı içerisinde incelenerek, bu misyonların oluşumunu hazırlayan süreç, misyonların oluşturulmasına ilişkin izlenen yol, oluşturulan barış misyonları ve amaçları ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Üçüncü bölümde, barış misyonları, Türk Polis Teşkilatı açısından irdelenerek, teşkilatın bu misyonlara yaklaşımı, hangi amaçlarla hangi misyonlara katıldığı, ne gibi kazanımları olduğu, Dışişleri Bakanlığı Birleşmiş Milletler Masası ve Emniyet Genel Müdürlüğü Dışilişkiler Daire Başkanlığı'ndan sağlanan bilgiler ve Daire Başkanı Recep Gültekin ile yapılan röportaj neticesi elde edilen bilgiler ışığında yansıtılmaya çalışılmıştır.

Dördüncü bölümde ise, bu misyonlarda bu güne kadar bizzat görev almış veya hala görev yapan teşkilat mensuplarına uygulanan ve teşkilat mensuplarının barış misyonları ile ilgili düşüncelerini, tespitlerini, kazanımlarını ve eleştirilerini içeren anket çalışması yorumlanıp, karşılaştıkları sorunlar ve güçlükler saptanarak, çözüm önerileri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER

1.1. TARİHÇE

BM' nin kurulmasının öncesinde 29 Nisan 1919' da oybirliği ile kabul edilen Milletler Cemiyeti (MC) Antlaşması, insanlık tarihinde yaşanan en yıkıcı savaşlardan biri olan Birinci Dünya Savaşı sonrasında, devletlerin uluslararası sisteme başşıl bir yapı getirme çabaları olarak tanımlanmaktadır. Özellikle dönemin ABD Başkanı Wilson'un, tüm devletlerin bir birlik kurduklarında, benzer amaçlar ve ortak menfaatler doğrultusunda hareket ederek barışın sağlanabileceği fikrinden hareketle kurulan MC, amaçlanan hedeflere ulaşamamış ve dünyanın Birinci Dünya Savaşı sonrasında ikinci bir felaket yaşamasına engel olamamıştır.⁶

Bu başarısızlık ise dünya devletlerini daha etkili bir uluslararası örgütlenmeye sevk etmiştir. İkinci Dünya Savaşı sırasında, dönemin Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Başkanı Roosevelt ile İngiltere Başbakanı Churchill'in 14 Ağustos 1941 tarihli Atlantik Bildirisi ile Birleşmiş Milletler (BM) örgütünün kurulması çalışmaları başlamıştır.⁷ 14 Ağustos 1941'de ABD ile İngiltere arasında imzalanan Atlantik Beyannamesi¹ ile başlayan süreç, 25 Nisan 1945'de San Francisco Konferansı'nda BM'nin kurulmasının kabul edilmesiyle sonuçlanmıştır. Antlaşma yeter sayıda onay belgesinin gönderilmesi üzerine 24 Ekim 1945'de yürürlüğe girmiştir. Birleşmiş Milletlerin ilk Genel Kurul toplantısı üye 51 ülkenin tamamının katılmasıyla 10 Ocak 1946 tarihinde Londra'da yapılmıştır.⁸ BM, daha önceki dönemlerde Milletler Cemiyeti ve Briand Kellog Paktı benzeri dünya barışını kurmak ve

⁶ Melda SUR, *Uluslararası Hukukun Esasları*, Dokuz Eylül Ünvritesi Yayınları, İzmir, 2000 s.172

⁷ Ö.Rengin GÜN, *Örgütlenme İlkeleri Ve Örgüt Yönetimi Perspektifinden Birleşmiş Milletlerin Analizi*, Avrasya Dosyası, Bm Özel, 2002 cilt:8 Sayı:1 s.5

⁸ <http://www.youthforhab.org.tr/tr/kaynaklar/icerikler/bm/bm-01.html> (erişim 05.05.2006)

korumak maksadı ile yapılan antlaşmalar arasında en kurumsallaşmış ve en uzun ömürlü olanı olmuştur.⁹

1.2. AMAÇLAR VE İLKELER

Uluslararası niteliğe sahip olan BM Antlaşması, ulusların egemen eşitliği, uluslararası ilişkilerde güç kullanılmasının yasaklanması, kadın ve erkek bütün insanların temel hak ve özgürlüklerinin tanınması gibi uluslararası düzeyde birtakım temel ilkeleri düzenlemektedir. Yoğun çatışmaların olduğu bir dünyada BM, uzun vadeli problemlerin çözümünde bir forum ortamı sağladığı gibi, hükümetler arasında acil danışmalar, görüşmeler ve işbirliği için de bir araç işlevi görmektedir.¹⁰

BM, bir bağımsız ve egemen devletler topluluğudur. BM bir dünya hükümeti değildir ve asla böyle bir amacı olmamıştır. BM'nin yapabilecekleri üye devletlerin kendi aralarında oluşturacakları ortak zemine bağlıdır. Diğer bir deyişle; BM egemen ve bağımsız olan üye devletlerin bir aracıdır, bağımsız iradesi yoktur, sadece üyelerinin iradesini yansıtmaktadır. Uzun bir dönemi kapsayan Soğuk Savaş BM'nin kuruluşu sırasında verilen sözlerin yerine getirilmesini olanaksız kılmıştır.

BM Antlaşmasında Örgüt'ün amaç ve ilkeleri de belirlenmiştir. Buna göre Örgüt'ün amaçları;¹¹

- Uluslar arası barış ve güvenliğini korumak ve devamını sağlamak
- Barışa karşı tehditleri engellemek ve bertaraf etmek
- Uluslararası dostça ilişkiler geliştirmek
- Ekonomik, sosyal kültürel alanlarda uluslar arası işbirliğini sağlamak

⁹ Çiğdem TUNÇ, *Değişen Dünya Düzeni, Değişen Barış Gücü Misyonları Ve Türkiye'nin Katkısı*, Avrasya Dosyası, Bm Özel, 2002 cilt:8 Sayı:1 s.259

¹⁰ Basic Facts About The UN. New York. Un Publication 1995. s. 3.

¹¹ GÜN, a.g.e., cilt:8, Sayı:1, s.6

- Üyelerin dış siyasetlerini uyumlaştıran bir merkez olmak

BM, tüm üyelerin egemen eşitliği ilkesi üzerine kurulmuştur. Üyelerin tamamı, üyelik sıfatından doğan hak ve çıkarlardan yararlanmak için, Antlaşmaya uygun olarak üstlendikleri yükümlülükleri iyi niyetle yerine getirirler. Üyeler, uluslararası nitelikteki uyuşmazlıklarını, uluslararası barış ve güvenliği ve adaleti tehlikeye düşürmeyecek biçimde, barışçı yollarla çözerler.

BM üyesi devletler, uluslararası ilişkilerinde gerek herhangi bir başka devletin toprak bütünlüğüne ya da siyasal bağımsızlığına karşı, gerekse BM'nin amaçları ile bağdaşmayacak herhangi bir biçimde kuvvet kullanma tehdidine ya da kuvvet kullanılmasına başvurmaktan kaçınırlar. Tüm üyeler, BM'nin Antlaşma gereğince giriştiği tüm eylemlerde, BM'ye her türlü yardımı yapmanın yanı sıra, BM tarafından aleyhinde önleme ya da zorlama eylemine girişilen herhangi bir devlete yardım etmekten kaçınırlar. BM, BM üyesi olmayan devletlerin de uluslararası barış ve güvenliğin korunmasının gerektirdiği ölçüde bu ilkelere uygun biçimde hareket etmesini sağlar. BM Antlaşmasının hiçbir hükmü, özü bakımından, bir devletin ulusal yetkisi içinde bulunan işlere BM'nin karışmasına izin vermediği gibi, üyeleri de bu türden işleri Antlaşma uyarınca bir çözüme bağlamaya zorlayamamaktadır. Ancak, bu ilke VII. Bölümde öngörülmüş olan zorlama önlemlerinin uygulanmasını hiçbir biçimde engellememektedir.

1.3. ÜYELER VE ÜYELİK

1945'de kurulan BM'nin kurucu üye sayısı 50 iken, 1960'larda üye sayısı 100'e, 1990'da 160'a ulaşmıştır.¹² Sırbistan'dan ayrılan Karadağ'ın katılımı ile üye sayısı bu gün itibarı ile 192 olmuştur.

Üyelikle ilgili düzenlemeler BM Antlaşması'nın 2. Bölümünde yer alan 3-6. maddeler ile düzenlenmiştir. BM'nin asli üyeleri uluslararası örgütlenme

¹² Basic Facts About The UN. New York. Un Publication 1995. s. 307

konusunda San Francisco’da yapılan BM Konferansı’na katılmış ya da 1 Ocak 1942 tarihli BM Bildirgesini önceden imzalamış bulunan ve Antlaşmayı imzalayarak 110. madde uyarınca onaylayan devletlerdir. Antlaşmanın getirdiği yükümlülükleri kabul eden ve bunları yerine getirme konusunda yetenekli ve istekli olduklarına Örgütçe hükmedilen tüm diğer barışsever devletler BM üyesi olabilirler. Bu koşullara uyan her devletin BM üyeliğine kabulü Güvenlik Konseyi’nin tavsiyesi üzerine Genel Kurul kararı ile olur.

BM üyesi bir devlet, Antlaşmada belirtilen ilkeleri ısrarlı bir biçimde çiğnerse Güvenlik Konseyi’nin tavsiyesi üzerine Genel Kurul tarafından üyelikten çıkarılabilir. BM Antlaşmasında “üyelikten çekilme” şeklinde bir konu bulunmamaktadır; Zira üyelikten çekilmenin örgüt amaçlarının tanınmaması anlamında dünya barışını ve düzenini tehdit edici bir unsur oluşturabileceği düşünülmüştür. Bu nedenle anılan husus BM Antlaşmasında öngörülmemiş, esasen tüm dünya devletlerinin dünya barışına katkısı hedeflenmiştir.¹³

1.4. ORGANLAR

BM'nin 6 temel organı vardır. Bunlar;

- Genel Kurul,
- Güvenlik Konseyi,
- Ekonomik ve Sosyal Konsey,
- Vesayet Konseyi,
- Uluslararası Adalet Divanı ve
- Sekreteryadır.

1.4.1. Genel Kurul

Genel Kurul Birleşmiş Milletler’in asıl müzakere organı olarak karşımıza çıkmaktadır. Genel Kurul BM’ye üye ülkelerin temsilcilerinden oluşmaktadır. Her üyenin bir oy hakkı bulunmaktadır. Barış ve güvenlik, yeni üye katılımı ve bütçe konularındaki müzakereler 2/3’lük nitelikli çoğunluk oyu ile karara bağlanır. Diğer konulardaki kararlar 1/2 ‘lik basit çoğunluk sistemi ile alınmaktadır. Bu

¹³ GÜN, a.g.e., cilt:8, Sayı:1, s.7

kararların hükümetler üzerinde bağlayıcı bir etkisi yoktur. Ancak dünya kamuoyunun gözündeki ülke değeri ve dünya düzeninin ahlaki etkileri alınan kararları etkin kılmaktadır.

BM yıllık programı, anılan kararlara göre şekillendirilmektedir. Yıllık Program, komiteler, uluslar arası konferanslar, GK tarafından oluşturulan uzmanlar grubu ve BM Genel Sekreteri tarafından yürütülmektedir. BM Antlaşmasının birinci bölümünde Genel Kurulun amaç ve prensipleri açıklanmıştır.

Kasım 1950’de getirilen “Barış İçin Birleşim” planına göre barışa bir tehdit olduğunda BM Güvenlik Konseyi oy birliği sağlayamazsa, Genel Kurul meseleyi acilen görüşüp karara bağlama yetkisine sahiptir. Alınacak kararlar kuvvet kullanımını da içerebilir zira asıl olan barışın sağlanması ve sürdürülmesidir.¹⁴

Genel Kurul’ un önemli sorunlar konusundaki kararları, oturumda hazır bulunan ve oy veren üyelerin 2/3 çoğunluğu ile alınır. Önemli sayılan sorunlardan bazıları ise: uluslararası barış ve güvenliğin korunmasına ilişkin tavsiyeler, Güvenlik Konseyi’nin sürekli olmayan üyelerinin seçilmesi, BM’ye yeni üyelerin kabulü, üyelik hak ve ayrıcalıkların askıya alınmasıdır. Diğer sorunlarla ilgili kararlar hazır bulunan ve oy veren üyelerin oy çokluğu ile alınır.¹⁵

Genel Kurul düzenli birleşimleri, her yıl Eylül ayının üçüncü Salı günü başlamakta ve Aralık ayının son haftasına dek sürmektedir. Ancak son yıllarda bu prosedür bütün bir yıl sürer hale gelmiştir. Her dönem başında yeni başkan, başkan yardımcıları ve Genel Kurul’un 6 ana komitesinin başkanları seçilir. Coğrafi temsil eşitliğinin sağlanabilmesi için başkanlık her yıl beş grup arasında dönüşümlü gerçekleştirilmektedir. Anılan gruplar, Afrika, Asya, Doğu Avrupa, Latin Amerika ve Karayipler ile Batı Avrupa ve diğer ülkeler şeklinde belirlenmiş

¹⁴ GÜN, a.g.e., cilt:8, Sayı:1, s.8

¹⁵ T. Rourke John, *International Politics: on the World Stage*, 5. edition, Connecticut. Dushkin Publishing Group. 1995, s. 362-363

bulunmaktadır. Genel Kurul, olağan toplantıları dışında, BMGK' nın çağrısı üzerine basit çoğunluk sistemine göre olağanüstü toplanabilmektedir.¹⁶

Her yıl olağan dönem toplantısının başlangıcında yapılan genel görüşmeye üye devletler üst düzeyde katılarak, çeşitli uluslararası sorunlar hakkındaki görüşlerini açıklarlar. Yapılan genel görüşmenin ardından, Genel Kurul gündeminde bulunan konular ilgili komitelere gönderilirler. Altı ana komite vardır. Komiteler ve ilgilendikleri konular şunlardır;

- Birinci Komite (Silahsızlanma ve Uluslararası Güvenlik)
- İkinci Komite (Ekonomik ve Mali)
- Üçüncü Komite (Sosyal, İnsani ve Kültürel)
- Dördüncü Komite (Siyasal Sorunlar ve Sömürgecilik)
- Beşinci Komite (Yönetim ve Bütçe)
- Altıncı Komite (Yasal Sorunlar)

Komitelerin birisinde veya doğrudan Genel Kurul'da ele alınan gündem maddesi ile ilgili kararlar sonuçta Genel Kurulda oylanırlar. Genel Kurul'da oylanarak kabul edilen bu kararlar, Örgüt'ün çalışmalarına yön verdiği gibi, Genel Sekreter ve Sekreteryanın da önceliklerini ve görevlerini belirlemektedir. Bu kararlar aynı zamanda, üye ülkelerin çoğunluğunun ortak iradesinin bir yansımasıdır.

1.4.2. Güvenlik Konseyi

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK), BM Antlaşmasına göre "uluslararası barış ve güvenliğin sağlanması" ana amacıyla, sürekli olarak iş başında olan ve tüm yıl boyunca görev yapan bir BM organıdır. Uluslararası barışı tehdit edecek bir durum olduğu takdirde öncelikle tarafların anlaşmazlığı barışçıl yollardan çözmelerini tavsiye etmektedir. Hatta bazen BMGK kendisi arabuluculuk faaliyetleri yürüterek ya da bazı durumlarda bir arabulucuyu tayin

¹⁶ GÜN, a.g.e., cilt:8, Sayı:1, s.9

ederek anlaşmazlığın çözümünü hedeflemektedir. Çatışma grubunda ise ilk hedefi çatışmayı sona erdirmek ve ateşkes sağlamaktır. BMGK, BM Barış Gücü'nü anılan sorumlu bölgelere sevk edebilme yetkisini de elinde bulundurmaktadır.¹⁷

BM'nin en önemli organı olan Güvenlik Konseyi, 15 BM üyesi devletten oluşur. Bu üyelere 5 tanesi (Çin, Fransa, Rusya, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri) sürekli üyelerdir. Diğer 10 üye ise sürekli olmayan yani geçici üyelerdir ve sınırlı bir dönem için (2 yıl) Genel Kurul tarafından seçilirler. Konsey üyesi devletler BM merkezinde sürekli bir temsilci bulundururlar.¹⁸

Konseyin sürekli olmayan üyelerinin belirlenmesi Antlaşmanın 23. Maddesine göre, Genel Kurul tarafından gerçekleştirilir. Genel Kurul, üyeleri seçerken, bunların uluslararası barış ve güvenliğin korunmasındaki ve BM'nin diğer amaçlarının gerçekleştirilmesindeki katkılarını ve de hakça bir coğrafi dağılımı göz önünde bulundurur. Güvenlik Konseyi'nin ikincil ama önemli bir görevi de, Genel Kurulla paylaştığı yeni üyelerin kabulüdür. Genel Kurul, bir devlete BM'ye üye olması için izin verebilir. Bunun içinde Güvenlik Konseyi'nin söz konusu devletin BM'ye üyeliğini tavsiye etmesi gereklidir.¹⁹

BM üyeleri, Örgüt'ün daha çabuk ve etkili hareket etmesini sağlamak için, uluslararası barış ve güvenliğin korunmasında başlıca sorumluluğu Güvenlik Konseyi'ne bırakmış ve sorumluluk gereğince görevlerini yerine getirirken, Güvenlik Konseyi'nin kendi adlarına hareket ettiğini kabul etmişlerdir. Güvenlik Konseyi bu görevlerini yerine getirirken BM'nin amaç ve ilkelerine uygun hareket eder. Bu görevi yerine getirebilmesi için Güvenlik Konseyi'ne verilen yetkiler Antlaşmanın VI-VII-VIII ve XII bölümlerinde yer almıştır. VI. Bölümde, uyuşmazlıkların barışçı yollarla çözülmesi (33-38 maddeler), VII. Bölümde, barışın tehdidi, bozulması ve saldırı eylemi durumunda yapılacak hareketler (39-51 maddeler), VIII. Bölümde, bölgesel

¹⁷ GÜN, a.g.e., cilt:8 Sayı:1 s.9

¹⁸ JOHN, a.g.e., s.361

¹⁹ A.LeRoy Bennet: *International Organizations: Principles and Issues*, 6. edition, London, Prentice Hall International, 1995, s. 68-69

antlaşmalar (52-54 maddeler), XII. Bölümde de uluslararası vesayet rejimi (75-85 maddeler) yer almaktadır.

Güvenlik Konseyi'nin her üyesinin bir oyu vardır. Uluslararası barış ve güvenliğin korunması gibi esasa ilişkin konularda karar alabilmek için üyelerin beşte üçünün yani dokuz üyenin olumlu oy kullanması ve sürekli üyelere hiçbirinin olumsuz oy vermemesi gereklidir. Usule ilişkin konularda ise sürekli veya geçici dokuz üyenin olumlu oyu ile alınır. Beş sürekli üyenin veto hakkı vardır.²⁰

1.4.3. Sekreteryaya

Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği New York'ta faaliyetini yürütür. BM'nin günlük işlerini takip edip, yürütmekle görevlidir. Programlarının çalışmasını sağlar. BM Genel Kurulu tarafından tekrarlanabilir beş yıllık dönem için seçilebilir. Genel sekreter başkanlığında çalışmaktadır. BM'nin ilgilendiren her konuyu takip etmekle görevlidir.²¹

Sekreteryaya, değişik konularda uluslararası konferanslar düzenleyebilir ve BM kararlarının takibini yaparak uygulanıp uygulanmadıkları konusunda raporlar hazırlarlar. New York'taki merkez dışında dünyanın değişik ülkelerinde büyük ölçekli ofisleri vardır ve bu ofisler belli konularda uzmanlaşmışlardır.

Genel Sekreter, Güvenlik Konseyi'nin tavsiyesi üzerine Genel Kurul'ca atanır, Örgüt'ün en yüksek memurudur. Genel Sekreter bu göreve Güvenlik konseyinin tavsiyesi ve Genel Kumrun onayıyla beş yıllık bir süre için seçilmektedir. Genel Sekreter, Örgütün işleyişinden, BM'nin değişik organlarının aldığı kararların uygulanmasından ve kendisine verilen görevlerin yerine getirilmesinden sorumludur. Ayrıca, uluslararası barış ve

²⁰ Funda KESKİN; *Uluslararası Hukukta Kuvvet Kullanma: Savaş, Karışma ve Birleşmiş Milletler*, Ankara, Mülkiyeliler Birliği Vakfı Yayınları, 1998, s. 152

²¹ GÜN, a.g.e., cilt:8, Sayı:1, s.11

güvenliğin korunmasını tehlikeye düşürebileceğini düşündüğü herhangi bir konuyu Güvenlik Konseyi'nin dikkatine sunar.

1.4.4. Ekonomik ve Sosyal Konsey

Ekonomik ve sosyal konsey yüksek yaşam standartlarını sağlamak, uluslar arası ekonomik problemlere çözüm bulmak, gelir eşitsizliğini gidermek ve insan haklarını ırk, dil ve din gözetmeksizin sağlamak amacıyla kurulmuştur. Görevi ve amacı BM kuralları ve ilkeleri çerçevesinde gerçekleştirmektir.

Genel kurul tarafından, üye ülkeler arasından üç yıllığına seçilen 54 üyesi vardır. Basit çoğunluk sistemi esas olup her üyenin bir oyu vardır. Her yıl New York ya da Cenevre'de beş veya altı haftalığına toplanır. Sivil toplum kuruluşları ile ilişkilere de önem veren konsey Genel Kurula karşı yükümlüdür.²²

Görevleri; ekonomik, sosyal, kültürel alanlarda, eğitim ve sağlık alanlarında uluslararası sorunlar ile ilgili incelemeler yapmak ve raporlar hazırlamaktır. Ekonomik ve sosyal konularda ve insan haklarının geliştirilmesi için komisyonlar kurabilir. Belirli alanlarda Konseye danışmanlık yapan işlevsel komisyonlar şunlardır;²³

- İnsan Hakları Komisyonu
- Sosyal Kalkınma Komisyonu
- İstatistik Komisyonu
- Uyuşturucu Maddeler Komisyonu
- Nüfus ve Kalkınma Komisyonu
- Kadın Komisyonu
- Bilim ve Teknoloji Komisyonu
- Suçu Önleme ve Adli Yargılama Komisyonu

²² GÜN, a.g.e., cilt:8, Sayı:1, s.10

²³ Jale CİVELEK, *Devletlerarası Teşkilatlar*, İstanbul, Marmara Mali Müşavirlik Organizasyon ve Turizm Ltd,1986, s. 121-122

- Sürdürülebilir Kalkınma Komisyonu

Yine farklı coğrafi bölgelerin sorunlarının çözümünde yardımcı olmak üzere kurulan bölgesel komisyonlar da vardır. Bu komisyonlar:

- Batı Asya Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (ESCWA)
- Latin Amerika ve Karayibler Ekonomik Komisyonu (ECLAC)
- Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (ESCAP)
- Afrika Ekonomik Komisyonu (ECA)
- Avrupa Ekonomik Komisyonu (ECE)

1.4.5. Vesayet Konseyi

Vesayet Konseyi, uluslararası vesayet sistemini geliştirmek için kurulmuştur. Sistemin asıl amacı anılan topraklarda yaşayanların gelişimini ve kendi kaderlerini tayin hakları ile bağımsızlıklarını sağlayacak gelişmelere özendirilmektedir. Vesayet Konseyi üyeleri, aynı zamanda BM Güvenlik Konseyinin daimi üyesi konumundaki beş ülke olan Çin, Fransa, Rusya Federasyonu, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleridir. Dünya devletlerinin tümünün bağımsızlığını sağlamayı amaç edinir. Her üye ülkenin bir oyu vardır.²⁴

BM Antlaşması'na göre Vesayet Konseyi, yönetimden sorumlu otoriteden gelen, vesayet altındaki ülkelerdeki halkın politik, sosyal, ekonomik ve eğitim alanlarındaki gelişmelerine ilişkin raporları incelemeye ve tartışmaya yetkilidir. Aynı şekilde yönetimden sorumlu otoriteye danışarak, vesayet altındaki ülkelerden gelen dilekçeleri inceler. Bu yerlere belirlenen tarihlerde periyodik geziler düzenler. Vesayet sisteminin amaçları, vesayet altındaki ülkelerin ayrı devletler şeklinde kendi yönetimlerine ve bağımsızlıklarına kavuşmalarıyla veya komşu bağımsız ülkelere katılmalarıyla gerçekleşmiştir.

²⁴ GÜN, a.g.e., cilt:8, Sayı:1, s.10

1.4.6. Uluslararası Adalet Divanı

BM'nin asıl yasal organıdır. 1946 yılından bu yana Hollanda Lahey'de faaliyet göstermektedir. Uluslararası hukukun egemen kılınması amacıyla; Devletlerarasındaki hukuki anlaşmazlıkları uluslararası hukuk bağlamında çözmeyi ve kendine yöneltilen yasal sorunlara tavsiye kararları oluşturmayı hedeflemektedir.

Yetkili organları eliyle BM Antlaşmasından doğan yetkileri de kullanabilir. Uluslararası Adalet Divanı (UAD), BM Genel Kurulu tarafından dokuz yıllığına seçilen 15 yargıçtan oluşmaktadır. Bu yargıçların ülkelerinin en yüksek yargı organlarının üyesi bulunmak koşulu bulunduğu gibi, uluslararası hukuka en üst düzeyde hakim olmaları beklenmektedir. UAD, Uluslararası hukuk içtihadını da oluşturur.²⁵

Bireyler değil, sadece devletler arasındaki uyuşmazlıklar konusunda yetkili olan Uluslararası Adalet Divanı, uluslararası hukuka göre çalışır. Özel bir antlaşmadan kaynaklanan yükümlülüğü olmadıkça hiçbir ülke Divana gitmek zorunda değildir. Divanın yetkisini kabul etmiş olan bir ülke de Divanın almış olduğu veya alacağı karara uymak zorundadır.

²⁵ GÜN, a.g.e., cilt:8 Sayı:1 s.10

İKİNCİ BÖLÜM

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER VE BARIŞIN KORUNMASI

BM Antlaşması'nda, barışın korunmasıyla ilgili olarak başlıca iki tür önlem öngörülmektedir. Antlaşma, bir taraftan üyelerin uluslararası nitelikteki uyuşmazlıklarını, uluslararası barış ve güvenliği ve adaleti tehlikeye düşürmeyecek biçimde barışçı yollarla çözülmesini isterken, diğer taraftan da üyelerin uluslararası ilişkilerinde herhangi bir devletin toprak bütünlüğüne ya da siyasal bağımsızlığına karşı BM'nin amaçlarına aykırı olarak kuvvet kullanmalarından veya kuvvet kullanma tehdidine başvurmalarından kaçınmalarını öngörmektedir. BM Antlaşması'nda, uyuşmazlıkların çözümü için barışçı ve zorlayıcı önlemler olmak üzere, barışa açılan iki ayrı çözüm vardır.²⁶

2.1. UYUŞMAZLIKLARIN BARIŞÇI YOLLARDAN ÇÖZÜMÜ

Uyuşmazlıkların barışçı yollarla çözülmesine ilişkin VI. Bölümdeki hükümler Antlaşmanın 33. ve 34 maddelerini kapsamaktadır. Uyuşmazlıkların barışçı yollardan çözülmesinde Güvenlik Konseyi ön plana çıkmaktadır. 33. maddenin birinci fıkrası uluslararası barış ve güvenliği tehlikeye düşürecek nitelikte bir uyuşmazlığa taraf olanların her şeyden önce görüşme, soruşturma, arabuluculuk, uzlaşma, hakemlik ve hukuk çözüm yolları ile bölgesel örgütler ya da antlaşmalarla veya kendi seçecekleri başka yollarla bu uyuşmazlığı gidermelerini öngörmektedir. Diğer bir ifadeyle BM üyelerine uyuşmazlıklarını kendi seçecekleri yöntemlerle çözmeleri sorumluluğunu yüklemektedir.²⁷

37. madde gereğince, hiçbir taraf barışçı yollarla çözme girişiminde bulunmadan, bir uyuşmazlığı Güvenlik Konseyi ve Genel Kurul önüne

²⁶ Peter R. Baehr/ Leon Gordenker: *The United Nations in the 1990's*, New York, St. Martin's Press, 1992., s. 66

²⁷ Lcland M. Goodrich ve Edvard Hambro: *BM Antlaşması Şerh ve Vesikalar*, Çev. İlhan Lütem, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1954, s. 257

getiremez. BM üyeleri, aralarındaki uyuşmazlıkları çözmek için bölgesel antlaşmalar yapmışlar veya bölgesel örgütler kurmuşlarsa, uyuşmazlıklarını Güvenlik Konseyi'ne getirmeden önce, bölgesel antlaşma veya örgütler aracılığıyla çözmeye çalışmalıdırlar. Taraflar uyuşmazlıklarını bu yolla çözemezlerse, Güvenlik Konseyi'ne sunabilirler. Konsey, uyuşmazlığın uzamasının uluslararası barış ve güvenliğe bir tehdit oluşturacağı kanaatine varırsa, taraflara sorunun çözümü için bir takım tavsiyelerde bulunur. Konsey, kendisine havale edilen sorunun ya da uyuşmazlığın ciddiyetinin tespiti için bir soruşturma da açabilir.²⁸

Genel Kurul'a verilen yetki ise 35/3. maddede belirtilmiştir. Genel Kurul'un dikkatine sunulan uyuşmazlıkların çözümünün, Antlaşmanın 11 ve 12. madde hükümlerine göre yapılacağı belirtilmektedir. Uyuşmazlığın Güvenlik Konseyi'nce görüşüldüğü durumlar dışında, Genel Kurulun da uluslararası barış ve güvenliği ilgilendiren uyuşmazlıkları görüşebileceğini ve BM üyeleri ile Güvenlik Konseyi'ne uyuşmazlığın çözümü için önerilerde bulunabileceği belirtilmektedir. Antlaşmanın 14. maddesinde Genel Kurula daha özel bir yetki verilmektedir. Buna göre; Genel Kurul, uluslararası dostça ilişkileri bozacak nitelikte gördüğü herhangi bir durumun kökenine bakmaksızın, barışçı yollarla düzeltilmesi için gerekli önlemlerin alınmasını tavsiye edebilir.

Devletler, uyuşmazlıkların barışçı yollarla çözümü ile ilgili hükümleri çok fazla kullanmamışlardır. Özellikle Soğuk Savaş döneminde bu durum çok bariz bir görünüm kazanmıştır. Güvenlik Konseyi'nin müdahaleleri genelde hayal kırıklığı ile son bulmuştur. Başarıya ancak, uyuşmazlığa taraf olan devletler kendi aralarında anlaştıklarında varılabilmektedir. BM, uluslararası uyuşmazlıkların çözümünde gerekli yöntem ve metotları sağlamasına rağmen, bu yöntemlerin kullanılmasını zorlayacak yetkilere sahip değildir. Uyuşmazlıkların barışçı yollarla çözümü konusunda BM'nin en önemli katkısı uyuşmazlığı, tarafların katı bir şekilde sınırlanmış çıkar

²⁸ Lcland,: a.g.e., s. 36

çatışması kalıplarından çıkararak, uluslararası barış ve güvenlik açısından ele alınıp incelenmesini sağlamak olmuştur.²⁹

Uyuşmazlıkların çözümünde öngörülen barışçı yollar;³⁰

2.1.1. Görüşme

Taraflar doğrudan bir araya gelerek her türlü diplomatik girişimlerde bulunurlar ve uyuşmazlığın bitirilmesi için çözüm ararlar. Görüşmelerde karşılaşılan ilk sorun, görüşmelerin nerede yapılacağıdır. Görüşmeler için en uygun yer genellikle tarafsız bir ülke olmaktadır.

2.1.2. Soruşturma

Uyuşmazlıkların nedeninin doğru değerlendirilmesini sağlamaya yönelik çabalardır. Dar anlamda soruşturma, bir çözüm sağlamaktan daha çok çözüm bulmaya yönelik bir gayrettir.

2.1.3. Arabulma

Uyuşmazlıklarda görüş ayrılıklarını azaltmak ve çözüm sağlamak için üçüncü tarafların devreye girmesidir. Arabulucu sadece uyuşmazlığın taraflarını bir araya getirip görüşmelerini sağlamakla yetinmeyerek taraflar arasındaki görüşmelere de katılarak uzlaşma sağlamaya çalışır. Tamamen tavsiye niteliği taşıyan arabulucunun önerileri, kabul edilmezse, arabuluculuk görevi sona erer. Devletler veya kişiler arabulucu olabilirler. Uyuşmazlığa taraf olanlar, teklif edilen arabuluculuk önerisini kabul etmekte veya reddetmekte serbesttirler. Arabulucu ile çözüm arama BM tarafından oldukça fazla kullanılan bir yöntemdir.

²⁹ Mehmet GÖNLÜBOL,; *Milletlerarası Siyasi Teşkilatlanmalar*, Ankara, Sevinç Matbaası, 1975, s.359

³⁰ Lcland, a.g.e, s. 261-263

2.1.4. Uzlaştırma

Taraflara aralarındaki uyuşmazlığı çözmeleri için izlemeleri gereken yol veya doğrudan uyuşmazlığın çözümü konusunda belirli bir görüş bildirilmektedir. Uyuşmazlığa taraf olanların, ortaklaşa seçtikleri üyelerden oluşan komisyonlar aracılığı ile barışın sağlanması çabalarıdır. Bu yöntemde komisyon üyeleri taraflara uyuşmazlıklarını gidermeleri için önerilerde bulunurlar. Genellikle uluslararası örgütler bünyesinde oluşturulan uzlaştırma komisyonları, görünümü itibariyle arabulucudan daha fazla bir ağırlığa sahiptirler. Sürecin işleyişi daha resmi bir görünüm taşır. Görüşmeler komisyon tarafından belirlenen takvime göre yapılır. Sonuçta taraflara çözüm için sunulan önerilerin bağlayıcılığı yoktur.³¹

2.1.5. Tahkim

Bu yönteme başvurulabilmesi için uyuşmazlığa taraf olanların rızası şarttır. Uyuşmazlığa taraf olanların, önceden, hakemin veya hakem mahkemesinin kararının uygulanmasını kabul ettikleri bir barışçı yoldur. Taraflar, uyuşmazlıklarının uluslararası hukuk kurallarına göre çözüme kavuşturulması konusunda bir anlaşmaya varmaları durumunda, uygulanacak kurallar tespit edilir. Uluslararası hakemlik birçok bakımdan uluslararası yargıya benzemesine rağmen, aralarındaki en önemli farklar; uluslararası hakemlikte hakemlerin her olay için ayrı ayrı belirlenmesi ve tarafların hakemlerin yararlanacakları uluslararası hukuk kurallarını belirleyebilmeleridir.³²

2.1.6. Hukuki Girişimler

Uluslararası Adalet Divanı gibi sürekli bir şekilde mahkemenin adli yöntemler uygulayarak barışı sağlamasıdır. Taraflar dilerse, uyuşmazlıklarının çözümü için, bölgesel örgütlere başvurabilirler veya

³¹ Faruk SÖNMEZOĞLU.; *Uluslararası Politika ve Dış Politika Analizi*, İstanbul, Filiz Kitabevi, 1989, s. 555

³² A.g.e:s.562

bölgesel antlaşmalar çerçevesinde çözüm arayabilirler. Zaten BM Antlaşmasının 33/1. maddesinde, tarafların kendilerinin seçecekleri başka yollarla da uyuşmazlıkların çözülebileceği belirtilmektedir.³³

2.2. UYUŞMAZLIKLARIN ZORLAYICI ÖNLEMLERLE ÇÖZÜMLENMESİ

BM'nin uluslararası barış ve güvenliğin devamı için başvuracağı zorlayıcı önlemler, Antlaşmanın VII. Bölümünde yer alan 39-51 maddelerinde, barışın tehdidi, bozulması ve saldırı eylemi durumunda yapılacak hareket başlığı altında düzenlenmiştir. Zorlayıcı önlemlerin alınmasında ve uygulanmasında başlıca sorumluluk yine Güvenlik Konseyi'ndedir.

Güvenlik Konseyi, söz konusu görevlerini yerine getirirken BM'nin amaç ve ilkelerine uygun hareket etmelidir. Fakat Güvenlik Konseyi'nin bu konuda aldığı kararların BM'nin amaç ve ilkelerine uygun olup olmadığını kontrol edecek bir makam yoktur. Antlaşmanın 39. maddesine göre, Güvenlik Konseyi, barışın tehdit edildiğini, bozulduğunu veya bir saldırı olduğunu öncelikli olarak belirledikten sonra uluslararası barış ve güvenliğin korunması ya da yeniden sağlanması için alınacak tedbirler hakkında tavsiyelerde bulunur veya karar alır.

Güvenlik Konseyi'nin barışın tehdidi, bozulması ve saldırı durumunda alacağı önlemler üç başlıkta değerlendirilebilir.

2.2.1. Geçici Önlemler

Güvenlik Konseyi, durumun ağırlaşmasını önlemek üzere, 39. madde uyarınca tavsiyelerde bulunmadan ya da önlemleri kararlaştırmadan önce, ilgili tarafları gerekli ya da istenir gördüğü geçici önlemlere çağırabilir. Bu geçici önlemler tarafların haklarını, iddialarını ya da

³³ Goodrich ve Hambro:A.g.e., s.262

konumlarını hiçbir biçimde zedelemmez. Geçici önlemlerin yerine getirilmemesi halinde Güvenlik Konseyi bunu dikkate alacaktır.

Alınacak geçici önlemlerin neler olabileceği BM Antlaşması'nda belirtilmemiştir. Güvenlik Konseyi, geçici önlemlerin belirlenmesi konusunda inisiyatif kullanabilir. Uygulamada geçici önlemler çatışmanın durdurulması, silahlı kuvvetlerin belirlenen bölgelerden geri çekilmesi, sorunlu bölgede uluslararası denetimin kabul edilmesi, tarafların uyuşmazlık nedeniyle başvurdukları zararlar karşılık verme politikalarından vazgeçmeleri şeklinde olabilmektedir.³⁴

2.2.2. Silahlı Kuvvet Kullanılmasını İçermeyen Önlemler

Güvenlik Konseyi, 41. madde gereğince, kararlarını yürütmek için silahlı kuvvet kullanılmasını içermeyen ne gibi önlemler alınması gerektiğini kararlaştırabilir ve BM üyelerini bu önlemleri uygulamaya çağırabilir. Bu önlemler ekonomik ilişkiler ve demiryolu, deniz, hava, posta, telgraf, telefon ve diğer iletişim ve ulaştırma araçlarının tamamının veya bir kısmının kesintiye uğratılması olabileceği gibi, diplomatik ilişkilerin kesilmesini de içerebilir. Bu önlemlerin başlıca özellikleri yalnızca ekonomik ve siyasal olmaları ve askeri bir unsur taşımamalarıdır.

Güvenlik Konseyi'nin başvurabileceği önlemler bunlarla sınırlı değildir. Konsey, silahlı kuvvet kullanılmasını gerektirmeyen diğer önlemlere de başvurabilir. Bu konuda Güvenlik Konseyi'nin geniş bir yetkisi vardır. BM üyesi devletler, Güvenlik Konseyi'nin almış olduğu silahlı kuvvet kullanılmasını gerektirmeyen önlemlere uymak zorundadırlar. Ancak bu kararın, 39. maddeye göre, uluslararası barışın tehdit edildiği veya bozulduğu ya da bir saldırı eyleminin tespit edilmesi durumunda üyeler için bağlayıcı olması söz konusudur.

³⁴ Goodrich ve Hambro:A.g.e., s.296

2.2.3. Silahlı Kuvvet Kullanılmasını Gerektiren Önlemler

Güvenlik Konseyi, 41. maddede öngörülen önlemlerin yetersiz kalacağı ya da kaldığı kanısına varırsa, 42. madde gereğince, uluslararası barış ve güvenliğin korunması ya da yeniden kurulması için hava, deniz ya da kara kuvvetleri aracılığıyla, gerekli gördüğü her türlü girişimde bulunabilir. Bu girişimler ablukayı ve BM üyelerinin hava, deniz ya da kara kuvvetlerince yapılacak başka operasyonları içerebilir. Askeri önlemlerin alınması kararı Güvenlik Konseyi tarafından verilmektedir. Konsey, uluslararası barış ve güvenliğin korunması veya yeniden saklanması için hava, deniz ya da kara kuvvetleri aracılığıyla gerekli görülen her türlü girişimlerde bulunabilir. Ancak, Güvenlik Konseyinin bu yola başvurması, bütün barışçı önlemlerin alınıp sonuç vermemesi üzerine gerçekleşebilmektedir.

Silahlı kuvvet kullanımını gerektiren kararların alınması, Antlaşmanın 27/2. maddesine göre yani sürekli üyelerin tamamının oyları da olmak üzere 9 üyenin olumlu oyu ile alınır. Güvenlik Konseyinin sürekli üyeleri isterlerse askeri önlemleri içeren kararı veto edebilirler. 25. madde gereğince de bütün üye devletler Güvenlik Konseyi'nce alınan kararları kabul ederler.³⁵

50. madde ise Güvenlik Konseyi tarafından bir devlet aleyhine alınan önleyici ya da zorlayıcı önlemlerden dolayı, BM üyesi olan veya olmayan herhangi bir devlet, özel ekonomik bir takım zorluklarla karşılaşarsa, bu zorlukların çözümü için Güvenlik Konseyi'ne başvurabileceği belirtilmektedir.

Uygulamada, zorlayıcı önlemlerin kabul edilmesinde Güvenlik Konseyi'nce güçlüklerle karşılaşılabilen göz önünde bulundurularak 51. maddeye meşru müdafaa ile ilgili hüküm konulmuştur. Bu maddeye göre; BM Antlaşmasının hiçbir hükmü, BM üyelerinden birisinin silahlı bir saldırıya uğraması halinde, Güvenlik Konseyi, uluslararası barış ve güvenliğin korunması için gerekli önlemleri alıncaya kadar, bu üyenin doğal hakkı olan,

³⁵ Seha L. MERAY, *Devletler Hukukuna Giriş*, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1975, s. 415

bireysel ya da ortak meşru müdafaa hakkına halel getirmeyeceği belirtilmektedir. Dolayısıyla Güvenlik Konseyi'nce alınacak zorlayıcı önlemlerin işlerlik kazanmasına kadar, saldırıya uğrayan devletin bireysel veya müttefikleri aracılığıyla bu hakkını kullanabilecektir.³⁶

VII. Bölüm hükümlerinde saldırı 51. maddede de silahlı saldırı kavramları kullanılmış olmasına rağmen, Antlaşmanın hiçbir yerinde saldırının tanımı yapılmamıştır. Saldırıyı tanımlamak amacıyla BM tarafından 1950'lerde başlayan çalışmalar, 14 Aralık 1974 tarihinde, Genel Kurulun 3814. kararıyla tamamlanmıştır.

Karara göre saldırı: bir devletin diğer bir devletin egemenliğine, toprak bütünlüğüne veya siyasal bağımsızlığına karşı veya BM Antlaşması ile bağdaşmayan diğer herhangi bir şekilde silahlı kuvvet kullanılmasıdır. Bir devletin BM Antlaşması'na aykırı şekilde ilk silahlı kuvveti kullanması, saldırının gerçekleştiğine karine teşkil eder. Kuvvete ilk başvuran devletin eylemi saldırı olarak kabul edilmekle beraber, bu konudaki son tespiti yapan makam Güvenlik Konseyidir.³⁷

2.3. KUVVET KULLANMA

Uluslararası hukuk, bağlayıcı kuralların olmaması ve konulan kurallara uyulup uyulmadığını denetleyecek bir üst otoritenin uluslar üstü mekanizma-yokluğu nedeniyle iç hukuktan ayrılmaktadır. Yine iç hukuktan farklı olarak uluslararası hukukun iki önemli kaynağından birisi, devletlerin uygulamaları, diğeri ise devletler arasında imzalanan antlaşmalardır. Günümüz uluslararası düzeninin temelini, BM Antlaşması oluşturmaktadır.³⁸

İkinci Dünya Savaşı sonrasında, BM'yi kuran devletler, geçmişte yaşanan tecrübelerden ders alarak Milletler Cemiyeti'nin eksiklerini

³⁶ CİVELEK :A.g.e, s. 148

³⁷ Aslan GÜNDÜZ,; *Milletlerarası Hukuk Temel Belgeler Örnek Kararlar*, İstanbul, Beta Yayınları, 1998, s.118

³⁸ Tayyar ARI,; *Uluslar Arası İlişkiler*, Alfa Yayınları, İstanbul, 1997,s.511

giderecek, zayıf yanlarını güçlendirecek yeni düzenlemeler yapmaya çalışmışlardır. BM'nin kuvvet kullanmaya ilişkin düzeni, Milletler Cemiyeti'nden farklı olarak sadece savaşı sınırlamakla kalmamış, kuvvet kullanılmasını yasaklamıştır.³⁹

Kuvvet kullanma deyimiyle, uluslararası alanda en geniş anlamda, savaş da kapsamak üzere, çeşitli silahlı zorlama yolları anlaşılmaktadır. Uluslararası hukuk, kuvvet kullanılmasıyla iki bakımdan ilgilidir. Birincisi, kuvvet kullanmayı belirli yöntemlere ve kurallara bağlamak, diğer bir deyişle, savaş ve tarafsızlık hukukunun kurallarını belirlemek, ikincisi de kuvvet kullanılmasını önlemektir.⁴⁰ Günümüzde de dünyanın dört bir tarafında kuvvet kullanma olayları yaşanmaktadır. Yaşanan bu olaylar siyasal olarak tartışıldığı gibi hukuksal olarak da tartışılmaktadır. Taraflardan biri yaptığı eylemin uluslararası hukuka uygun olduğunu iddia ederken, diğeri de uğramış olduğu kuvvet kullanma eyleminin Uluslararası hukuka aykırı olduğunu iddia etmektedir.

Sorun, yapılan veya maruz kalınan eylemin, uluslararası hukukun yasakladığı veya yasaklamadığı bir eylem olup olmadığında yatmaktadır. Eğer eylem uluslararası hukukun öngördüğü sınırlar içinde yapılmış ise meşru bir nitelik kazanmakta, aksi takdirde eylemi gerçekleştiren taraf saldırgan konumuna düşmektedir. Kuvvet kullanımının bir düzene bağlanması, uluslararası örgütlenme tasarıları ile hukuki temele dayandırılmaya başlanmıştır.⁴¹

Kuvvet kullanılması, hiçbir hukuk düzeninde tamamıyla yasaklanamaz. Hukuk düzeninin devam etmesi ve ayakta durabilmesi için, bu düzeni bozanları ve düzeni bozucu girişimleri önlemek ve cezalandırmak için, yasal kurallar ve yöntemler çerçevesinde güç kullanmak gerekecektir.

³⁹ ARI, a.g.e,s.420

⁴⁰ MERAY, a.g.e, s. 415

⁴¹ Enver BOZKURT, *Birleşmiş Milletler Sisteminde Kuvvet Kullanımı Ve Körfez krizi Örneği*, Atlas Kitabevi,Konya,s.46

BM Antlaşmasının kabul edildiği dönemdeki yaygın kanaate göre, savaşın en önemli nedeni bir devletin topraklarına yönelik silahlı saldırılardı. Saldırıları engel olunması durumunda, savaşların sona ereceğine inanılmaktaydı. Fakat zamanla savaşa neden olabilecek etkenler çoğaldı. Bir toprak parçası üzerinde çatışan egemenlik iddiaları, olası bir silahlı saldırıyı önleme amaçlı kuvvet kullanımları, güçlü devletlerin kendi etki alanlarında istemedikleri gelişmeleri engellemek için düzenledikleri askeri müdahaleler, misilleme amaçlı kuvvet kullanılması, bir devletin yabancı bir ülkede rehin tutulan vatandaşlarını kurtarma operasyonu vb. savaşa neden olabilecek yeni etkenler ortaya çıkmıştır.⁴²

2.3.1. Birleşmiş Milletler Sisteminde Kuvvet Kullanma

Antlaşmada kuvvet kullanılması genel olarak yasaklanmış olmakla beraber kuvvet kullanılmasına yönelik ayrıntılı düzenlemeler yapılmıştır. Hangi durumlarda ve şartlarda kuvvete başvurulabileceği belirtilmiştir.

2.3.1.1. Kuvvet Kullanmama İlkesi

BM Antlaşmasının birçok hükmünde, devletlerin aralarında çıkan uluslararası uyuşmazlıklarını, barışçı çözüm yollarıyla çözmeye çağırılmışlardır. Antlaşmanın giriş bölümünde uluslararası barış ve güvenliği korumak için güçleri birleştirmeye, ortak yarar dışında silahlı kuvvet kullanılmamasını sağlayacak ilkeleri ve yöntemleri benimseme çağrısı yapılmaktadır. 1. maddenin 1. fıkrasında da barışın bozulmasına yol açabilecek uluslararası uyuşmazlıklar veya durumların düzeltilmesini veya çözümlenmesini barışçı yollarla, adalet ve uluslararası hukuk ilkelerine uygun olarak gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

2. madde 3. fıkrada tüm üyelerden uluslararası uyuşmazlıklarını, barışçı Yollarla çözmeleri istenmektedir. Uyuşmazlıkların barışçı yollarla

⁴² Berdal ARAL, *Uluslararası Hukukta Meşru Müdafaa Hakkı*, Ankara, Siyasal Kitapevi, 1999, s.45

çözülmesi VI. Bölüm hükümlerinde ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Tarafların aralarındaki uyuşmazlıkları hangi barışçı yollarla çözecekleri belirlenmiştir. Eğer taraflar aralarındaki uyuşmazlığı Antlaşmada belirtilen veya kendi belirledikleri usulde çözemezler ise, uyuşmazlığın çözümü için son çare, uyuşmazlığın Güvenlik Konseyi'ne getirilmesidir.

Bu sistemde üye devletler, kuvvet kullanmaya ilişkin yetkilerinden Güvenlik Konseyi lehine vazgeçmişlerdir. Günümüzde uluslararası hukukta kuvvet yasağı ilkesinin artık bir uluslararası teamül kuralı haline geldiği ve bu sıfatla tüm devletleri bağladığı ifade edilmektedir.⁴³

BM Antlaşmasına göre devletler, meşru müdafaa (bireysel ve müşterek meşru müdafaa) ve BM kararlarının uygulanması dışında (2/4, 39-51. maddeler) kuvvete veya kuvvet tehdidine başvuramazlar. Devletlerin toprak bütünlüğüne ve siyasal bağımsızlığına karşı kuvvete başvurulamayacağını öngören BM Antlaşması, müdahaleyi (karışma) yasal kabul etmemektedir.

BM Antlaşması kuvvet kullanılmasını yasaklamasına rağmen devletler, uluslararası ilişkilerinde zaman zaman kuvvete başvurmuşlardır. Güvenlik Konseyi ve Genel Kurul, üyeler arasındaki siyasal ayrılıklar nedeniyle, bu tür durumlarda Antlaşmada öngörülen mekanizmayı işletememişlerdir. Güvenlik Konseyi, barışın bozulduğu veya tehdit edildiği, ya da saldırı fiilinin gerçekleştiği durumlarda devreye girmekte ancak ortak güvenlik mekanizması oluşturulmadığı için etkili olamamaktadır.⁴⁴

2.3.1.2. Meşru Müdafaa

Tüm hukuksal sistemler, hukuka aykırı bir saldırıya uğramaları halinde, üyelerinin gerekirse güç kullanarak kendilerini korumalarına izin verir. Bununla birlikte, bu meşru savunma hakkının o sistemdeki önemi ve işlevi, sistemin örgütlenme biçimine ve düzeyine bağlıdır. Hukukun

⁴³ GÜNDÜZ, a.g.e, s.118

⁴⁴ MERAY, a.g.e, s. 238

uygulanmasını tek elde yeterince toplayamamış olan bir sistemde, bu hakkın daha büyük bir rol sahibi olması mümkündür.⁴⁵

Meşru müdafaa BM Antlaşmasıyla getirilen kuvvet kullanma yasağının bir istisnasıdır. Antlaşmanın 51. maddesi, meşru müdafaa konusunda ilk yazılı metni oluşturmaktadır. Maddeye göre, BM Antlaşması'nın hiçbir hükmü, üyelerden birisinin silahlı saldırıya uğraması durumunda, Güvenlik Konseyi'nce uluslararası barış ve güvenliğin korunması için gerekli önlemler alınıncaya kadar, saldırıya uğrayan üyenin bireysel veya müşterek müdafaa hakkına hanel getirmez. Üyelerin meşru müdafaa hakkını kullanırken aldıkları önlemler derhal Güvenlik Konseyi'ne bildirilir. Konsey Antlaşma gereğince, uluslararası barış ve güvenliğin korunması ya da yeniden kurulması için gerekli göreceği her türlü önlemi alabilir ve her an harekete geçebilir. Üye devletin yapmış olduğı meşru müdafaa girişimi, Güvenlik Konseyi'nin önlemler almasını ve harekete geçmesini etkilememektedir⁴⁶.

Bu hükmün “Bölgesel Antlaşmalar” başlığını taşıyan VIII. Bölüm yerine, VII. Bölümün sonunda yer alması, Güvenlik Konseyi'nin, uluslararası barış ve güvenliği koruma konusundaki genel yetkisine konulmuş bir istisna olduğunu göstermektedir. 1945 sonrasında tek taraflı olarak kuvvet kullanan devletler, hemen her zaman bunu, BM Antlaşması'nın 51. maddesinde yer alan meşru müdafaa hakkına dayanarak haklı kılmaya çalışmışlardır.⁴⁷

Antlaşmanın 51. maddesi iki temel ilke üzerinde kurulmuştur. İlk olarak, devletlerin kendi başlarına ya da birlikte meşru müdafaaada bulunmaları silahlı saldırı şartına bağlanmıştır. İkinci olarak, bu haklarını kullanırken, davranışları, Güvenlik Konseyi'nin eylem ve denetimleriyle sınırlandırılmıştır. Devletler bu haklarını, ancak Güvenlik Konseyi uluslararası barış ve güvenliğin korunması için gerekli önlemleri alıncaya

⁴⁵ KESKİN, a.g.e., cilt:8 Sayı:1 s.149

⁴⁶ Birleşmiş Milletler Antlaşması ve Uluslar arası Adalet Divanı Statüsü, BM Enformasyon Merkezi 2002

⁴⁷ GÜNDÜZ, a.g.e, s.50

kadar kullanabilirler. Güvenlik Konseyi gerekli önlemleri almazsa, saldırıya uğrayan devlet ya da devletler, Antlaşmanın tanıdığı imkânı kullanarak meşru müdafaaya devam ederler.⁴⁸

Meşru müdafa hakkını kullandığını ileri süren devlete karşı Güvenlik Konseyi'nin alabileceği başlıca kararlar; meşru müdafa hakkını kullandığını ileri süren devletin haklılığına karar verebilir, taraflara ateşkes çağrısı yapabilir, tarafların askeri birliklerinin savaş öncesi sınırlara geri çekilmesini isteyebilir ve meşru müdafa yaptığı ileri süren devletin gerçekte saldırgan devlet olduğuna karar verebilir.⁴⁹

Meşru müdafa hakkı bireysel ve müşterek olarak kullanılabilir. Bu hak tek bir devlet tarafından kullanılıyorsa bireysel, birden fazla devlet tarafından kullanılıyorsa müşterek meşru müdafa söz konusu olur. Müşterek meşru müdafa hakkının iki şartı vardır. Birincisi; silahlı bir saldırının varlığı, ikincisi; silahlı saldırının mağduru olan devletin, başka bir devletten ya da devletler grubundan yardım istemesidir.⁵⁰ ABD'nin öncülüğündeki müttefik güçlerin, Irak'ın Kuveyt'i işgal etmesi ve Kuveyt'in uluslararası toplumdan yardım istemesi üzerine BM Güvenlik Konseyi'nin iznini alarak, Kuveyt'e yardıma gitmeleri bir müşterek meşru müdafa uygulamasıdır.

Meşru müdafaada kuvvete başvurulurken dikkat edilmesi gereken orantılılık ve gereklilik şartları Körfez Savaşı'nda çok tartışılmıştır. Irak'ın, Kuveyt'ten çıkarılması için kullanılan kuvvetin orantılı olup olmadığı, savaş sırasında Irak'ın altyapısını yok etmeye yönelik hava saldırılarının yapılması, bu şartların ihlal edildiği şeklinde değerlendirilmiştir.⁵¹ Körfez Savaşı sırasında orantılılık ilkesi açıkça ihlal edildiği halde, Güvenlik Konseyi duruma müdahale etmeyerek sessiz kalmıştır. Müttefik güçlerin kara savaşı öncesi yaptıkları yoğun hava bombardımanları göz önünde bulundurulduğunda bu orantısızlık belli

⁴⁸ GÖNLÜBOL, a.g.e, s.365

⁴⁹ ARAL, a.g.e, s.35

⁵⁰ Judith Gail Gardam: Proportionality and Force in International Force, The American Journal of International Law, V: 87. 1993. s. 391

⁵¹ Gardam, a.g.e, s. 393

olmaktadır. Kırk üç gün süren hava saldırıları sonucu Irak'a atılan bomba miktarı, sekiz yıldan daha fazla süren Vietnam Savaşında, ABD'nin Vietnam'a bıraktığı bomba miktarından fazladır.

2.4. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER VE MÜDAHALE

Müdahale; bağımsız bir devletin, bağımsız diğer bir veya birden fazla devletin iç işlerine veya dış işlerine, onun egemenlik haklarını ihlal eder bir şekilde, mevcut durumu muhafaza etmek veya değiştirmek amacıyla karışmasıdır. Bir diğer tanıma göre müdahale; bir devletin, başka bir devletin içişlerine ekonomik zor kullanarak veya zor kullanma tehdidi içeren zorbaca bir karışmadır.⁵²

Müdahale, devletlerin egemenlik hakkı anlayışına karşıdır. Uluslararası hukukta devlet, kendi işlerinde ne yapılması gerektiğini söyleme açısından yasal hakka ve egemenliğe sahiptir. Devlet egemenliği, uluslararası hukukun yaygın olarak kabul gören bir ilkesidir.

Müdahale, devlet egemenliği temel ilkesinin çiğnenmesi anlamına geldiği için, yasa dışı olarak kabul edilmektedir. Bir diğer ilke de içişlerine karışmama ilkesidir. Bu ilke uluslararası uygulamalarda derin kökleri olan bir teamül niteliğindedir ve müdahalenin önündeki önemli engellerden birisidir.⁵³

Günümüzde sadece devletlerin güvenliği ve çıkarlarının korunması değil aynı zamanda halkların/insanların güvenliği ve çıkarlarının da korunması gündemdedir. 2. Dünya Savaşı'nı izleyen dönemlerde özellikle süper güçler arasındaki rekabet döneminde tarih birçok müdahale eylemine şahitlik etmiştir. Günümüzde hala, tüm dünya ölçeğinde müdahaleler vardır.

⁵² Kenneth R. Himes, *The Morality of Humanitarian Intervention*, Theological Studies, March ,1994, s. 83

⁵³ Guenter Lewy, *The Case for Humanitarian Intervention*, Orbis. V: 37.I: 4. Fall 1993,. s. 621

Tarih boyunca BM, tehlikeli bir durumun savaşa dönüşmesini engellemeye, ihtilafli tarafları, ihtilafa neden olan sorunlarını savaş meydanlarında değil de konferans masalarında çözmeye ikna etmeye ve çatışma olduğu zaman da, barışı yeniden tesis etmeye çağırmaktadır.

BM Antlaşması tahsisatları ve tartışma oturumları ile barışın kurulmasına yönelik araçlar sağlar. Barışa yönelik bir hedefi başarma yönünde kullanılacak ilk mekanizma BM'dir. Antlaşmanın verdiği yetki çerçevesinde, BM'nin uluslararası barış ve güvenliğin korunması ya da yeniden kurulması ile ilgili olarak yapabileceği müdahale şekillerini dört ana başlıkta toplayabiliriz.⁵⁴ Bunlar: önleyici diplomasi, barış yapma, barış koruma ve barış inşası/tesis edilmesidir.

2.4.1. Önleyici Diplomasi (Preventive Diplomacy)

Önleyici diplomasi, taraflar arasında uyuşmazlık doğmasını önlemeye, mevcut uyuşmazlıkların tırmanarak çatışmaya dönüşmesini engellemeye ve uyuşmazlıkların çıkması ve tırmanmaya başlaması halinde bunun yayılmasını sınırlandırmaya yönelik çabalardır.⁵⁵

Genel Sekreter tarafından doğrudan ya da üst düzey görevliler ya da ihtisas kuruluşları ve programlar aracılığıyla, Güvenlik Konseyi ya da Genel Kurul tarafından ve BM ile işbirliği içinde bölgesel örgütler tarafından yerine getirilebilir.⁵⁶ Önleyici diplomasi güven artırıcı önlemler gerektirir; bilgi toplamaya ve resmi ya da gayri resmi araştırmaya dayalı erken uyarı gerektirir. Ayrıca önleyici konuşlandırmayı ve kimi durumlarda da askerden arındırılmış bölgeleri kapsamına alabilir.⁵⁷

⁵⁴ <http://www.un.org/Depts/dpko/glossary>

⁵⁵ Basic Facts About The UN. New York. Un Publication 1995. s. 11.

⁵⁶ Gali, a.g.e.,s. 13.

⁵⁷ Basic Facts About The UN. New York. Un Publication 1995. s.11.

2.4.2. Barışın Sağlanması/Barış Yapma (Peace Making)

Diplomatik anlamda barışın sağlanması, birbirine zıt tarafların veya partilerin düşmanlıklarını sona erdirmeye, barışçıl bir ortamda müzakere etmeye ikna edilmesidir. Birleşmiş Milletler taraflara çelişkileri içeren konuları, bunları oluşturan temelleri ve bunların çözüm yollarını çeşitli şekillerde sunar. Güvenlik Konseyi, çelişkilerin çözülebilmesi için çözüm yolları sunabilir veya Genel Sekreterin aracı olmasını isteyebilir. Genel Sekreter, müzakerelerin devam etmesini sağlamak ve taraflara cesaret vermek amacıyla diplomatik inisiyatif kullanabilir.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, barışın sağlanmasında gerek kişisel olarak, gerekse de özel elçiler veya özel görevler için müzakereci, durum saptayıcı gibi misyonlar belirleyerek merkezi bir rol oynar. Bu şartlar altında Genel Sekreter, Güvenlik Konseyi'nin dikkatini uluslararası barışın ve güvenliğin sağlanmasını tehdit edecek problemlere çekebilir. Sorunların çözülmesine yardımcı olmak veya önleyici diplomasi yürütmek amacıyla Genel Sekreter, arabuluculuk için kendi ofisini kullanabilir. Genel Sekreterin tarafsızlığı Birleşmiş Milletlerin önemli meziyetlerinden biridir. Birçok örnekte, Genel Sekreterin barışa veya barışçıl mutabakatın sağlanmasına yönelik tehditlerin önlenmesinde önemli bir rol oynadığı görülür.⁵⁸

Buna örnek olarak, 1980 yılında başlayıp, 1988 yılına kadar süren İran-İrak savaşında Genel Sekreterin öncülük ettiği faaliyetler gösterilebilir. Afganistan'da Genel Sekreterin arabuluculuğu ve elçileri sayesinde gerçekleşen ve Sovyet güçlerinin ülkeden çekilmesiyle sonuçlanan 1988 Anlaşması yine örnek olarak verilebilir. Kamboçya, Orta Amerika, Kıbrıs, Orta Doğu, Mozambik ve Namibya gibi örnekler Birleşmiş Milletler Genel Sekreterini birçok farklı yolla bir barış saylayıcısı olarak yansıtmaktadır.⁵⁹

2.4.3. Barış Koruma (Peace Keeping)

Birleşmiş Milletlerin barış koruma faaliyetleri uluslararası barışın ve güvenliğin sağlanmasında hayati önem taşımaktadır. Birleşmiş Milletlerin barış

⁵⁸ Basic Facts About The United Nations, UN Publication, 2004, S 71

⁵⁹ A.g.e. s 72

koruma rolü, 1988 yılında Birleşmiş Milletler Barış Koruma güçlerinin Nobel Barış Ödülünü kazanmasıyla dikkat çekmiştir. Özel olarak Barış Koruma Görevi teşekkül etmemişken, Birleşmiş Milletler buna 1948 yılında Orta Doğu'da Ateşkes Takip Organizasyonu kurarak öncülük etmiştir. Bundan sonra toplam 60 Barış Koruma Operasyonu oluşturulmuş olup, bunun 43'ü 1988 yılından sonra oluşturulmuştur. 2004 yılı Nisan ayı itibarıyla 14 aktif barış koruma operasyonu bulunmaktaydı.⁶⁰ Bu gün bu sayı 15 olmuştur.

Çağdaş anlamda barış koruma konsepti, doktriner birden fazla tanımla anlatılabilir ve bir tek tanımlamayı açıkça reddeder. Bu kavram çatışmaları bitirmek amacıyla oluşturan birçok uluslararası aktivite ile eşanlı kullanılır hale gelmiştir. Pratikte barış koruma, önleyici diplomasi, barışın sağlanması ve barışın tesisi arasındaki çizgi her zaman net değildir. Barış koruma ile uygulama faaliyetleri arasındaki fark açıkça anlaşılabilir değildir. Daha da ötesi, Birleşmiş Milletler barış koruma görevinde tek aktör değildir. Bölgesel organizasyonlar ve koalisyonlar gerçekte öncelikli barış koruyucuları haline gelmiştir.⁶¹

Terminolojiyi netleştirme gayretleri hızlı bir gelişim gösterememektedir. Güvenlik çevrelerinin değişimi anlayışında erken teşebbüsler ile birlikte Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Boutros GHALI önleyici demokrasi, barışın sağlanması, barışın korunması ve barışın tesisi gibi birbiriyle ilişkili kavramlar için tanımlamalar yapmıştır. Soğuk savaşın sona ermesini takiben barış koruma faaliyetlerinin genişlemesiyle birlikte, yorumcular Birleşmiş Milletler operasyonlarını tartışmaya başlamışlar ve birbiriyle ilişkili bu kavramların yeni tanımları ortaya çıkmıştır. Örneğin Güney Afrika Savunma Departmanında son dönemde 9 ayrı terim ortaya çıkmıştır. Bunlar:

- Barış misyonları,
- Barış destek operasyonları,
- Önleyici diplomasi,
- Barışın sağlanması,
- Barış koruma operasyonları

⁶⁰, A.g.e. s 73

⁶¹ Peace Keeping In Africa :Capabilities and Culpabilities, UN Publication, 2000, s:23

- Barış uygulama,
- Barış tesisi,
- İnsani yardımlar,
- İnsani müdahaleler şeklindedir. Değişik Ülke ve organizasyonlar aynı kavramlara farklı anlamlar atfedebilmektedirler.⁶²

Barış koruma kavramı, bir hükümetin veya politik, askeri aktörlerden oluşan temsilci grubunun istemi ile asker veya polis gücünün yerleştirilmesini ifade eder. Barış koruma, barış uygulama çalışmalarının yapıldığı dönemde, barıştan savaşa tekrar geçişin önlenmesi çalışmalarıdır. Nefsi müdafaa dışında, diğer güç kullanımlarının limiti belirlenmiş, hedeflerin başarılabilmesi ile sınırlandırılmıştır. Barış koruma operasyonlarının uygulandığı yerlerde, güç kullanımı barış uygulama faaliyetlerinin uygulandığı yerlere göre daha fazla sınırlandırılmıştır.⁶³

Barış koruma operasyonları ve onların konuşlandırılması birbirine düşman ülke veya diğer tarafların rızasıyla Güvenlik Konseyi'nin sorumluluğunda gerçekleştirilir. Bunlar askeri personel, polis ve her ikisi ile birlikte sivil personelden oluşabilir. Operasyonlar askeri gözlem misyonları, barış koruma güçleri veya her ikisinin kombinasyonu şeklinde oluşturulabilir. Askeri gözlem misyonları, bir ateşkesi veya bir anlaşmanın yürütülmesini izleyecek silahsız görevlilerden oluşurken; barış koruma gücündeki askerler silahlıdır. Fakat bunu sadece nefsi müdafaa için kullanabilirler. Barış koruma operasyonlarında görevli askeri personelin temini ve finansmanı Birleşmiş Milletlere üye ülkeler tarafından gerçekleştirilir. Operasyonlara katılan ülkeler barış koruma bütçesinden belirli oranlarda pay alırlar.⁶⁴

Barış Koruma operasyonları Güvenlik Konseyi tarafından kurulur ve Genel Sekreter tarafından yürütülür. Birleşmiş Milletlerin kendi askeri gücü bulunmamaktadır. Üye ülkeler, personel, ekipman ve lojistik desteği sağlarlar. Barış koruyucular kendi ülkelerindeki üniformalarını giyerler. Onların barış

⁶² Peace Keeping In Africa :Capabilities and Culpabilities, UN Publication, 2000, S.:24

⁶³ A.g.e., S.:25

⁶⁴ Basic Facts About The United Nations, UN Publication, 2004, S. 72

koruyucusu olduğu sadece Birleşmiş Milletler mavi beresi veya rozetinden belli olur.⁶⁵

1948 yılından beri asker, polis ve sivil personelden oluşan, yaklaşık 130 farklı ülkeden toplam 750.000 kişi barış koruma operasyonlarına katılmış olup, 2004 yılı Haziran ayına kadar 1910 personel bu operasyonlarda hayatını kaybetmiştir.⁶⁶

Birleşmiş Milletler Barış Koruma operasyonları şu ilkelere göre oluşturulur:

- **Rıza (Consent):** Birleşmiş Milletlerin barış koruma operasyonları çatışma içerisinde bulunan tarafların karşılıklı işbirliği ve rızasına dayanır.
- **Tarafsızlık (Impartiality):** Birleşmiş Milletler güçleri görevlerinde karşıt görüşlü taraflar arasında tarafsız olmak zorundadır.
- **Minimum Güç Kullanımı (Minimum Use of Force):** Birleşmiş Milletler barış koruma operasyonlarında nefsi müdafaa sınırını aşmayacak şekilde minimum güç kullanılır. Güç kullanımı düzenlenen yasalarla net olarak tanımlanmalıdır.
- **Güvenirlilik (Credibility):** Barış koruma operasyonlarının güvenirliliği yüklendiği misyonu başarabilme kabiliyeti ile ölçülür. Barış koruma gücü yüksek profesyonel standartlara sahip, iyi donatılmış, tecrübeli personelden oluşturulmalıdır.
- **Müzakere ve Arabuluculuk (Negotiation and Mediation):** Müzakere ve arabuluculuk, sorunun ortaya konmasında, barışçıl çözüm yolları bulup nihai çözüme ulaşmada büyük bir potansiyele sahiptir.⁶⁷

Birleşmiş Milletler Barış Koruma Gücünün oluşumu, çatışma bulunan alandaki problemin çözümüne ve Birleşmiş Milletler ile karşıt görüşlü taraflar

⁶⁵ Basic Facts About The United Nations, UN Publication, 2004, S. 73

⁶⁶ The Blue Helmets A Review of United Nations Peace Keeping, UN Publication, S. 1

⁶⁷ United Nations Civilian Police Handbook, UN Publication, 1995, S. 6

arasındaki anlaşmaya bağlıdır. Birleşmiş Milletler Barış Koruma organizasyonunun oluşturulmasında şu konuların düşünülmesi gerekli olabilir:

- Diplomatik ve politik görevliler ve personel
- İnsan hakları kuruluşları
- Sivil yönetim unsuru
- Seçim unsuru
- Mültecileri, yurtsuzları, siyasi suçlu veya diğer tutukluları kendi ülkesine iade unsuru
- Sivil polis unsuru
- Gözlemciler
- Askeri unsur
- Uluslar arası personel ve servisler
- Yerel kuruluşlar⁶⁸

Birleşmiş Milletler Barış Koruma Operasyonları Departmanı şunlardan oluşur:

- Genel Sekreterlik
- Askeri Danışman
- Politika ve Analiz Ünitesi
- Durum Merkezi
- Yürütme Bürosu
- Operasyon Bürosu
- Afrika Bölümü
- Asya ve Orta Doğu Bölümü
- Avrupa ve Latin Amerika Bölümü
- Planlama ve Destek Bürosu
- Planlama Bürosu
- Misyon Planlama Servisi
- Sivil Polis Ünitesi

⁶⁸ United Nations Civilian Police Handbook, UN Publication, 1995, S. 9-10

- Eğitim Ünitesi
- Alan Yönetimi ve Lojistik Bölüm
- Finans Yönetim Destek Servisi
- Lojistik ve İletişim Servisi
- Kişisel Yönetim ve Destek Servisi.⁶⁹

Barış koruma misyonu ilk önce politik bir operasyondur. Misyonun başında bulunan kişi, misyonunun çeşitli unsurlarını yerleştirmekle, misyonun politik hedeflerini belirlemekle sorumludur. Acil bir sorumluluk gerektiren istenmeyen durumlarda veya hızlı değişen durumlarla karşılaşıldığında şunlara dikkat edilmelidir:

- **Şeffaflık (Transparency):** Bütün taraflar operasyonun amacından, niyetlerinden ve misyonundan haberdar olmalıdır.
- **Koordinasyon (Coordination):** Barış koruma operasyonlarında Birleşmiş Milletlerin alt kuruluşları ve sivil toplum örgütleri arasında koordinasyon sağlanmalıdır.
- **İletişim (Liaison):** Mümkün olan en kısa sürede ve her şartta iletişim sağlanabilmelidir.
- **Bilgi (Information):** İlgili tarafların kapasiteleri ve tutumları hakkında değişen bilgiler barış koruma gücü için çok gereklidir.
- **Limitler ve Sınırlamalar (Limitations and Restriction):** Operasyonun alanı net olarak tanımlanmalıdır. Güç kullanımı nefsi müdafaa dışında yasaklanmalıdır.
- **Silahlanma (Armaments):** Barış koruma gücü hafif silah taşır ve bunu nefsi müdafaa için kullanır.
- **Görünüm (Visibility):** Barış koruma gücünün görünümü farklı ve Birleşmiş Milletlerin kolayca fark edilebilen arma, işaret ve simgeleriyle daha da iyileştirilir.
- **Mobilizasyon (Mobility):** Barış Koruma gücü geniş alanlarda hareket edebilmek ve olaylara hızlı bir şekilde yetişebilmek amacıyla mobilize olmaları gerekir.

⁶⁹ United Nations Civilian Police Handbook, UN Publication, 1995, S. 11

- **Merkeziyetçilik (Centralization):**Barış gücünün bütün faaliyetleri, bütün olaylar, raporlar ve verilen kararlar standart bir askeri operasyona göre daha merkezi olmalıdır.
- **Kendi kendine Yeterlilik (Self-sufficiency):** Barış koruma üniteleri operasyon alanlarına mümkün olduğunca hızlı ulaşabilmeli ve lojistik birim kurulana kadar kendi kendine yetebilmelidir.⁷⁰

Günümüzdeki çatışmalar çok karmaşık bir hal almıştır. BM'nin kurulduğu ilk yıllarda çatışmaların kaynağını devlet veya devletlerarası çatışmalar oluşturmakta iken, son yıllarda özellikle soğuk savaşın sona ermesiyle birlikte bu etkenleri aynı devlet içerisindeki etnik çatışmalar, insan hakları ihlalleri ve ekonomik nedenler oluşturmaya başlamıştır. Çatışmaların neticesinde ortaya çıkan yasadışı silah kaçakçılığı, terörizm, uyuşturucu trafiği, insan kaçakçılığı gibi sonuçlardan dolayı çatışma hızlı bir şekilde uluslararası hale gelebilmektedir.

Birleşmiş Milletler Barış Operasyonları, uluslararası nitelik taşımasından dolayı çatışmanın kaynağını saptama açısından önemli bir avantaj taşımaktadır. Bunların uluslararası özellik taşımasına, yasal zeminde hareket etmesini ve düşman olan tarafların egemenliklerini sınırlandırmayı ekleyebiliriz. Çatışmanın dışındaki bir barış koruyucu taraflar arasındaki tartışmayı yerel ilgiler yerine küresel olguları dikkate alarak değerlendirebilmektedir.

Bir operasyonun başarısı için gerekli şeyler daha açık olarak anlaşılır hale gelmiştir. Bu konuda farklılıkların barışçı yollarla çözümü için samimi talep, açık ve net anlayış, uluslar arası camiadan güçlü politik destek ve finansman ve insan kaynaklarının temini bu operasyonların amacına ulaşabilmesi için yeterlidir.⁷¹

Barış Koruma Operasyonları birçok farklı tarzda olabilir. Bunlar değişen şartlara göre sürekli iyileştirilmektedir. Bu operasyonlar şu şekillerde gerçekleşir:

- İlk kategori, geleneksel barış korumadır. Burada barış koruyucular sadece ateşkesi yönetmekle kalmaz aynı zamanda

⁷⁰ United Nations Civilian Police Handbook, UN Publication, 1995, S. 7-8

⁷¹ Basic Facts About The United Nations, UN Publication, 2004, s 73

çatışan tarafların askerleri arasında güvenli bir alan oluşturarak, askerlerin geri çekilmesini sağlamak ve tarafların birbirleriyle uzlaşacağı bir ortam hazırlarlar.⁷²

- İkinci kategori çok yönlü barış korumadır. Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle birlikte Güvenlik Konseyi'ne üye olan ülkeler, barış koruma operasyonlarının çeşitliliği konusunda daha istekli olmuşlardır. Sivil uzmanların görev ve yetkileri genişletilmiştir. Örneğin; insan hakları, yerel güvenlik, toprak reformu, çatışan tarafların sivil yaşama yeniden uyumu gibi sorunlar, BM sivil görevlilerinin yardımlarıyla ve ilgili ülkelerin ulusal kurumlarının güçlendirilmesiyle gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır.⁷³
- Üçüncü kategori, uluslararası toplumun ağır insanlık dramını azaltmaya yönelik girişimleridir. Bu tür operasyonlar, silahlı güçlerin sivil halka yapılan yardımları önleme çabalarının olduğu durumlarda, sivil halkın rahatlamasını sağlayacak insani yardımın dağıtımını yapmak ve korumak için uygulanır. Bu operasyonlar doğası gereği diğer iki tür operasyona göre daha zor bir operasyondur.⁷⁴

BM barış koruma güçlerinin, Bosna Hersek ve Somali'deki tecrübeleri barış koruma etkinliğinin, savaşı tarafların ateşkesi riayet etmediklerinde ve işbirliği yapmadıklarında veya sınırlı işbirliği yaptıklarında, muazzam bir şekilde zora girdiğini göstermiştir.

BM barış koruma güçleri en zor durumla korunacak hiçbir barışın olmadığı savaş ve benzeri ortamların ortasına yerleştirildiklerinde karşılaşmaktadırlar. Bu güçler, geleneksel barış koruma görevinin ötesinde sorumluluklar almakta ama bunun için gerekli politik, personel, araç-gereç ve finansman desteğinden yoksun olmaktadır.

⁷² <http://www.un.org/Depts/dpko/pkeep.htm>.

⁷³ <http://www.un.org/Depts/dpko/pkeep.htm>.

⁷⁴ <http://www.un.org/Depts/dpko/pkeep.htm>.

BM misyonlarında, birbiriyle farklı ama ilintili olan üç ayrı komuta aşaması öngörülmektedir;⁷⁵

- **Stratejik Aşama:** Tüm siyasal yönlendirmeleri de kapsamakla beraber Güvenlik Konseyi'nin yetkisindedir. Bu aşamada operasyon yetkisi, uluslar arası toplumun iradesini yansıtır bir nitelikte tanımlanmaktadır.⁷⁶
- **Operasyon Aşaması:** Bu aşama yürütmenin yönlendirilmesini ve denetlenmesini kapsar ve Genel Sekreter tarafından yürütülür. Bu aşamada sekreterliğin DPKO (Barış Koruma Operasyonları Bölümü) ile ortak çabaları, yetkinin ve stratejik pozisyonların anlaşılabilir ve ayrıntılı operasyon planlarına dönüştürülmesini içerir. Yetkiyi çalışabilir bir plana dönüştürmek Genel Sekreter'in sorumluluğu altındadır.⁷⁷
- **Taktik Aşaması (Alandaki Komuta):** Bu aşama misyonun başındaki kişinin sorumluluğundadır. Sorumlu kişi Genel Sekreter'in özel temsilcisi, onun yokluğunda da kuvvet komutanıdır. Bu aşamada barış koruma operasyonu ile ilgili tüm ulusal gruplar ve operasyonun tüm birimleri üzerinde yetki kullanan kişi misyonun sorumlusudur (özel temsilci/kuvvet komutanı).⁷⁸

Üç aşama birbirinden farklı olarak sorumluluklara ve işlevlere sahipmiş gibi görünse de bunlar, birbirinden bağımsız olarak düşünülmemelidir. Aksine kumanda ve kontrol sürekliliğin parçaları olarak görülmelidir.

2.4.4. Barışın Tesisi/İnşası (Peace Building)

Birleşmiş Milletler, barışın tesisi için ülkelerin veya bölgelerin savaştan barışa geçişlerini destekleyecek programlar ve aktiviteler düzenler. Barışın tesisi

⁷⁵ Abrogzewski.a.g.e.,s.5.

⁷⁶ A.g.e.

⁷⁷ A.g.e.

⁷⁸ A.g.e., s.6.

için süreç, normal olarak önceden birbirine düşman olan tarafların barış anlaşması imzalamasıyla başlar ve Birleşmiş Milletler bu süreci kolaylaştırıcı bir rol oynar. Bu süreç, güçlüklerin askeri güç yerleştirilmesi yerine müzakereler yoluyla aşılabilmesi için Birleşmiş Milletlere devam eden bir diplomatik rol yükleyebilir.

Ayrılcı askeri kuvvetlerin barış koruyucu olarak yerleştirilmesi, mültecilerin kendi ülkelerine gönderilmesi ve yeniden entegrasyonun sağlanması, seçimlerin yapılması, silahsızlanma, askerlerin entegrasyonu ve mobilizasyonu gibi değişik şekillerde yardımlar yapılabilir. Barış tesisinin kalbi, yeni ve yasal bir devlet kurmaya teşebbüs etmektir. Kurulacak bu devlet, tartışmaları barışçıl yollarla çözebilecek, sivillerin haklarını koruyabilecek ve insan haklarına saygıyı garanti altına alabilecek kapasitede olmalıdır.⁷⁹

Barışın tesisi, Dünya Bankası'nın, bölgesel ekonomik ve diğer kuruluşların, sivil toplum kuruluşlarının ve diğer yerel halk gruplarının içerisinde bulunduğu Birleşmiş Milletlerin organizesinde gerçekleşecek geniş bir faaliyet alanı gerektirir. Birleşmiş Milletler, barışın tesisi için Kamboçya'da, El Salvador'da Guatemala'da, Mozambik'te, Liberya'da, Bosna Hersek'te ve Sierra Leona'de en az Kosova'da ve Doğu Timor'da oynamış olduğu rol kadar seçkin bir rol oynamıştır. Bir ülke içerisinde barış tesisinin en son örneği Birleşmiş Milletlerin Etiyopya ve Eritre'deki misyonları gösterilebilir.⁸⁰

2.5. BM BARIŞ MİSYONLARINDA SİVİL POLİS KAVRAMI

Terim olarak Sivil Polis (Civpol) kavramı BM Barış Misyonlarında ilk olarak 1964 yılında Kıbrıs kontekstinde yer almasına rağmen, ilk uluslararası Polis gücü 1960 yılında BM Kongo Barış Misyonunda (ONUC) konuşlandırılmıştır. Çoğunluğu Afrika ülkelerinden temin edilen görevlilerden oluşan polis gücü, askeri yapının bir parçası olarak görev yapmış, kamu düzenini sağlamakla görevli yerel polis güçlerini eğitmek ve bu misyona dışarıdan gelen yabancıların güvenliğini sağlamakla görevlendirilmiştir.

⁷⁹ Basic Facts About The United Nations, UN Publication, 2004, S. 78

⁸⁰ A.g.e., S. 79

Başlangıçta Civpol Misyonlarının rolü, gözlem ve rapor ile sınırlandırılmışken, 1960- 1980 yılları arasında nadiren yerel polis güçlerine devriye ve gözleme işlerinde refakat etmek üzere görevlendirilmiştir.

1989 yılına kadar Polis birimi askeri yapının içinde yapılandırılmıştır. 1989 yılında oluşturulan Namibya (UNTAG) misyonundan başlayarak polis yapısı da askeri yapı gibi bağımsız hale gelmiştir.

Şu anda Civpol görev alanı çok değişik alanlarda genişlemiş olmakla birlikte, bizzat kamu düzeni görevini yerine getirdiği gibi, görev yaptığı ülkelerde (Kosova, Doğu Timor vs.) polis seçimi, göreve alma ve polis eğitimi gibi işleri de yerine getirmektedir.⁸¹

2.6. GEÇMİŞ BM BARIŞ MİSYONLARI

2.6.1. Afrika

2.6.1.1. UNOSOM 1 (1. Somali BM Organizasyonu Nisan 1992 - Mart 1993)

Somali'deki ateşkes çalışmalarına gözlemcilik yapmak ve şehirdeki temel insancıl gereksinimlerin sağlanmasına öncülük etmek amacı doğrultusunda faaliyet yürütmüştür.⁸²

2.6.1.2. UNOSOM 2 (2. Somali BM Organizasyonu Mart 1993 - Mart 1995)

Somali'nin güçlendirilmesi yönünde ve insan haklarının kullanılabilmesine yönelik acil önlemleri almak amacıyla kuruldu. Organizasyon kapatıldığında barış sağlanmış ve düzenli bir ortam sağlanmış oldu.⁸³

⁸¹ In the Service of World Peace , National UN Civpol Center , Indo Tibetan Border Police 2005 s.6

⁸² http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unosomi.htm (07.05.2006)

⁸³ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unosom2.htm (07.05.2006)

2.6.1.3. UNOMSIL (BM Sierre Leone Gözleme Misyonu Haziran 1998 – Ekim 1999)

Askeri ve güvenlik faaliyetlerine gözlemcilik yapmak, resmi faaliyetlerin güncellenmesi uluslararası insan hakları hukukunun uygulanması ve gözlemlenmesi amacı ile kurulmuş, ve faaliyet yürütmüştür.⁸⁴

2.6.1.4. UNOMUR (BM Uganda-Ruanda İzleme Misyonu Haziran 1993 - Eylül 1994)

Uganda ve Rwanda sınırının gözlemlenmesi, hiçbir askeri çatışmanın gerçekleşmemesini sağlamak, Nisan 1994'te Ruanda'da yaşanan trajik gelişmeler esnasında güvenli bir yapılanmanın oluşturulması yönünde faaliyet göstermiştir.⁸⁵

2.6.1.5. UNAMİR (BM Ruanda Yardım Misyonu Ekim 1993 - Mart 1996)

4 Ağustos 1993'de Ruanda taraflar arasında imzalanan barış anlaşmasının uygulanmasını sağlamak amacıyla faaliyet yürütmüştür.⁸⁶

2.6.1.6. UNTAG (BM Dönüşümlü Yardım Grubu Nisan 1989 - Mart 1990)

Namibya'nın erken dönem bağımsızlığının sağlanması için Genel Sekreterlik tarafından desteklenen faaliyetlere yardımcı olmak ve adil seçimlerin yapılmasını sağlamak amacıyla faaliyet yürütmüştür.⁸⁷

2.6.1.7. ONUMOS (BM Mozambik Organizasyonu Aralık 1992 - Aralık 1994)

Genel barış anlaşmasının uygulanmasına yardımcı olmak, ateşkes faaliyetlerinin gözlemlenmesi ve geçiş güzergâhlarında güvenliğin sağlanması amacıyla faaliyet yürütmüştür.⁸⁸

⁸⁴ <http://www.un.org/Depts/DPKO/Missions/unomsil/Unomsil.htm> (07.05.2006)

⁸⁵ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unomur.htm (07.05.2006)

⁸⁶ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unamir.htm (07.05.2006)

⁸⁷ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/untag.htm (07.05.2006)

⁸⁸ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/onumoz.htm (07.05.2006)

2.6.1.8. UNOMİL (BM Liberya Gözlem Misyonu Eylül 1993- Eylül 1997)

Batı Afrika Ekonomik Komitesi ve Liberya Ulusal Devleti arasındaki anlaşmanın uygulanmasını desteklemek, ateşkes faaliyetlerini takip etmek, yerel insan hakları gruplarına öncülük etmek amacı ile oluşturulmuştur ve bu amaç doğrultusunda faaliyetlerde bulunmuştur.⁸⁹

2.6.1.9. ONUC (BM Kongo Misyonu Temmuz 1960 - Haziran 1964)

Yasaların oluşturulmasında Belçika devletinin desteklenmesi, teknik yardım sağlanması, Kongo'nun bağımsızlığının sağlanması, devlet güçleri ile sivil gruplar arasındaki çatışmaların giderilmesi doğrultusunda faaliyet yürütmüştür.⁹⁰

2.6.1.10. UNASOG (BM Aouzou Strip İzleme Grubu Mayıs - Haziran 1994)

Libya yönetimi ile Aouzou (Libya-Çad) güçleri arasında uluslararası Adalet Divanı tarafından gerçekleştirilen anlaşmanın uygulanması ve grup çalışmalarının her iki tarafta da gerçekleştirilmesi yönünde faaliyet yürütmüştür.⁹¹

2.6.1.11. MİNURCA (BM Orta Afrika Cumhuriyet Misyonu Nisan 1998 - Şubat 2000)

Bengui'deki güvenlik ve düzeni sağlamak, silahların bırakılması konusunda gözlemcilik yapmak, ulusal polise yardımcı olmak ve adil seçimlerin gerçekleştirilmesi için teknik bilgisel anlamda destek sağlamak amacıyla faaliyet yürütmüştür.⁹²

⁸⁹ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unomil.htm (07.05.2006)

⁹⁰ <http://www.un.org/Depts/DPKO/Missions/onuc.htm>(08.05.2006)

⁹¹ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unasog.htm(08.05.2006)

⁹² <http://www.un.org/Depts/DPKO/Missions/car.htm>(08.05.2006)

2.6.1.12. MONUA (BM Angola İzleme Misyonu Haziran 1997 - Şubat 1999)

Barışın sağlanmasında Angola partilerine yardımcı olmak, uzun soluklu düzenin sağlanmasında yardımcı olmak, demokratik gelişme ve ülkenin rehabilitasyonu için çalışmak amacıyla faaliyet yürütmüştür.⁹³

2.6.1.13. UNAVEM 1 (BM Angola Araştırma Misyonu-1 Aralık 1988 - Mayıs 1991)

Küba güçlerinin Angola bölgesinden çekilmelerini sağlamak amacıyla kuruldu. 25 Mayıs 1991’de bu amaç gerçekleşti.⁹⁴

2.6.1.14. UNAVEM 2 (BM Angola Araştırma Misyonu-2 Haziran 1991 - Şubat 1995)

(UNITA) ve Angola devleti arasında imzalanan barış anlaşmasını desteklemek, ateşkes çalışmaları ile polis uygulamalarına gözlemcilik yapmak ve seçimlerin yapılmasını sağlamak amacıyla faaliyet yürüttü..⁹⁵

2.6.1.15. UNAVEM 3 (BM Angola Araştırma Misyonu 3 Şubat 1995 - Haziran 1997)

Barışın yeniden inşası için ve 31 Mayıs 1991’de imzalanan Angola için Barış anlaşmasını yürürlükte tutmak amacıyla Güvenlik Konseyi tarafından oluşturuldu. Angola devletine ve (UNITA)’ya yardımcı olmak amacıyla faaliyet yürüttü.⁹⁶

2.6.1.16. UNAMSİL (BM Sierra Leone Misyonu 22 Kasım 1999 - Aralık 2005)

Loma Barış anlaşmasının uygulanması için devletle diğer partiler arasında aracılık etmek ve barış için çaba sarf etmek amacına yönelik faaliyet yürüttü.⁹⁷

⁹³ <http://www.un.org/Depts/DPKO/Missions/Monua/monua.htm>(08.05.2006)

⁹⁴ <http://www.un.org/Depts/DPKO/Missions/unavem1/unavemi.htm>(08.05.2006)

⁹⁵ <http://www.un.org/Depts/DPKO/Missions/Unavem2/Unavem2.htm>(08.05.2006)

⁹⁶ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unavem3.htm(08.05.2006)

⁹⁷ <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unamsil/>(09.05.2006)

2.6.2. Amerika

2.6.2.1. ONUCA (BM Orta Amerika Gözleme Grubu Kasım 1989 - Ocak 1992)

Orta Amerika bölgesindeki illegal gruplarla mücadele etmek, bu anlamda Orta Amerika hükümetleriyle birlikte çalışma yürütmek, birbirlerinin sınırlarını ihlal etmemeleri yönünde çalışma yürütmek amacıyla faaliyet yürüttü. Bu anlamda Nikaragua direnişinde yer aldı. Mobil ekipler oluşturulup barışın sağlanması için çalışma yürüttü ve gözlemcilik yaptı. Bu amaçlar doğrultusunda faaliyetler yürüttü.⁹⁸

2.6.2.2. DOMREP (BM Genel Sekreterinin Dominik Cumhuriyetinde Temsilcilik Misyonu Mayıs 1965-Ekim 1966)

Dominik Cumhuriyeti'ndeki yasal olmayan iki otoritenin gözlemlenerek rapor edilmesi amacıyla kurulmuştur. Anlaşma sağlandıktan sonra Dominik Cumhuriyeti kurulmuş ve amaç gerçekleştirilmiştir.⁹⁹

2.6.2.3. ONUSAL (BM El Salvador Gözlemci Misyonu Haziran 1991- Nisan 1995)

El Salvador hükümeti ile Erente Farabunda Martí parala Liberacion Macionat arasında imzalanan anlaşmanın uygulamaya konması amacıyla faaliyet yürütmüştür.¹⁰⁰

2.6.2.4. MINUGUA (BM Guatemala Araştırma Misyonu Ocak1997 - Mayıs 1997)

Guatemala'daki gruplar arasındaki barış anlaşmasının uygulanmasını sağlamak amacıyla faaliyet yürütmüştür.¹⁰¹

2.6.2.5. UNMIH (BM Haiti Misyonu Eylül 1993 -Haziran 1996)

Ada devletleri arasında Ekim 1993'de imzalanan anlaşmanın yürürlüğe konması amacı zamanla değişime uğramış, demokratik gelişmelerin

⁹⁸ <http://www.un.org/Depts/DPKO/Missions/onuca.htm>(09.05.2006)

⁹⁹ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/domrep.htm(09.05.2006)

¹⁰⁰ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/onusal.htm(09.05.2006)

¹⁰¹ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/minugua.htm(09.05.2006)

yapılandırılması, profesyonel orduya geçilmesi, polis gücünün oluşturulması adil seçimlerin yapılması amaçlandı.¹⁰²

2.6.2.6. UNSMİH (BM Haiti Destek Misyonu Temmuz 1996 - Temmuz 1997)

Polisin profesyonelleştirilmesi, güvenli bir ortam sağlanması için hükümete yardımcı olunması, BM'nin uyguladığı diğer projelerin gerçekleştirilebilmesi amaçlarına yönelik olarak faaliyet yürütülmüştür.¹⁰³

2.6.2.7. UNTMİH (BM Haiti Dönüşüm Misyonu Ağustos 1997 - Kasım 1997)

Haiti Polis gücünün profesyonelleştirilmesiyle Haiti Hükümetine yardımcı olmak, kalabalıkların kontrol altında tutulması, acil müdahale güçleri ve hassas koruma görevleri üzerine eğitimler vermek amacıyla faaliyet yürütmüştür.¹⁰⁴

2.6.2.8. MİPONUH (BM Haiti Polis Misyonu Aralık 1997 - Mart 2000)

Haiti Polis gücünün operasyonel ve taktiksel faaliyetlerinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi amacı ile konuşlandırılmış ve faaliyet yürütmüştür.¹⁰⁵

2.6.3. Asya ve Pasifik

2.6.3.1. UNMİSET (BM Timor Destekleme Misyonu 20 Mayıs 2002 - 20 Mayıs 2005)

Doğu Timor 20 Mayıs 2002'de bağımsızlığını kazandı. Güvenlik Konseyi o tarihten itibaren 2 yıllık bir proje planladı. Bu projede tüm sorumluluklar uygun şekilde paylaşılan kadar Doğu Timor Devleti yetkililerine yardımcı olunmak amacıyla faaliyet yürütüldü.¹⁰⁶

¹⁰² http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unmih.htm(09.05.2006)

¹⁰³ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unsmih.htm(09.05.2006)

¹⁰⁴ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/untmih.htm(09.05.2006)

¹⁰⁵ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/miponuh.htm(09.05.2006)

¹⁰⁶ <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmiset/>(10.05.2006)

2.6.3.2. UNGOMAP (BM Afganistan ve Pakistan Misyonu Mayıs 1988 - Mart 1990)

Afganistan'da imzalanan anlaşmaların uygulanmasını garanti altına almak ve araştırmalar yaparak, anlaşmaların uygulanmasıyla ilgili raporlar düzenlemek amacına yönelik faaliyetler yürütüldü.¹⁰⁷

2.6.3.3. UNAMIC (BM Kamboçya İzleme Misyonu Ekim 1991 - Mart 1992)

BM uyum çalışmaları esnasında Kamboçya partileri arasındaki ateşkes faaliyetlerine destek olmak ve halkın duyarlılığını güçlendirmek amacıyla faaliyet yürüttü.¹⁰⁸

2.6.3.4. UNTAC (BM Combodia Uyum Otoritesi Şubat 1992-Eylül 1993)

Paris'te 23 Kasım 1991'de imzalanan anlaşmanın uygulanmasını sağlamak, insan hakları, seçimlerin organize edilmesi ve adil bir şekilde gerçekleştirilmesi, askeri faaliyetler, sivil yönetimler yasaların oluşturulması, sınır dışı edilen insanların yerleştirilmeleri gibi konularla ilgili olarak faaliyetler yürütmüştür.¹⁰⁹

2.6.4. Avrupa

2.6.4.1. UNCRO (BM Hırvatistan Güvenlik Tesisi Misyonu Mart 1995 - Ocak 1996)

Bölgede istikrar ve güvenin yeniden sağlanabilmesi için gerekli şartların oluşturulması amacıyla;

- 29 Mart 1994 imzalanan anlaşmanın uygulanırılığını sağlamak.
- 2 Aralık 1994 imzalanan anlaşmanın ekonomik gereklerini yerine getirmek.
- Güvenlik Konsey'inin önerilerini uygulamaya koymak.

¹⁰⁷ [http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/ungomap/\(10.05.2006\)](http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/ungomap/(10.05.2006))

¹⁰⁸ [http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unamic.htm\(10.05.2006\)](http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unamic.htm(10.05.2006))

¹⁰⁹ [http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/untac.htm\(10.05.2006\)](http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/untac.htm(10.05.2006))

- Askeri faaliyetleri, malzemeleri, personeli, gözleyip, rapor etmek ve Hırvatistan’la Bosna Hersek sınırını kontrol altında tutmak.
- Bosna Hersek’ e gelen insani yardımların dağıtımını sağlamak.
- Preveleka yarımadası’nın silahsızlandırılması yönünde faaliyetleri olmuştur.¹¹⁰

2.6.4.2. UNTAES (BM Doğu Slovenya, Baranja ve Batı Sirium Geçici Yönetimi Ocak 1996 - Ocak 1998)

Askeri ve sivil kesimler amaçlanarak oluşturuldu. Silahsızlanmayı sağlamak amaç edinildi. Sınır dışı edilenlerin dönüşlerini izlemek, güvenlik ve barışın unsurları sağlamak, polis gücü oluşturmak sivil yönetimlere vergiler uygulamak, seçimleri gerçekleştirmek ve temel anlaşmanın gerektirdiği diğer uygulamalar takip etmek amaçlarına yönelik olarak faaliyetler yürüttü.¹¹¹

2.6.4.3. UNPSG (BM Polis Destekleme Grubu 16 Ocak – 15 Ekim 1998)

Danube Bölgesinde Hırvat Polisinin faaliyetlerini izlemek sınır dışı edilenlerin dönüşünü sağlamak amacıyla faaliyetler yürüttü.¹¹²

2.6.4.4. UNPROFOR (BM Koruma Gücü Mart 1992 - Aralık 1995)

Yeni oluşturulan bölgelerde silahsızlanmayı sağlamak Bosna ve Hersek’e gelen insani yardımların dağılımını sağlamak, uçuş yasağı olan bölgeleri ve güvenli bölgeleri izlemek amacıyla kuruldu ve faaliyet yürüttü.¹¹³

2.6.4.5. UNPREDEP (BM Önleyici Konuşlandırılmış Güç 31 Mart 1995 - Şubat1999)

Makedonya’nın Arnavutluk, Kosova, Bulgaristan ve Yunanistan ile olan sınır bölgelerindeki gelişmeleri izleyerek bölgesel güvenliğini düzenleyici

¹¹⁰ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/uncro.htm (11.05.2006)

¹¹¹ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/untaes.htm(11.05.2006)

¹¹² <http://www.un.org/Depts/DPKO/Missions/cropol.htm>(11.05.2006)

¹¹³ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unprofor.htm(11.05.2006)

nitelikte tavsiye ve önerilerde bulunmak amacına yönelik faaliyet yürütülmüştür.¹¹⁴

2.6.4.6. UNMOP (BM Prevlaka Gözlem Misyonu Şubat 1996 - 15 Aralık 2002)

Prevlaka Yarımadası'nın silahsızlandırılması çalışmaları, Hırvatistan ile Federal Yugoslav Cumhuriyeti arasındaki stratejik bölgelerin kontrol altında tutulması amacına yönelik faaliyet yürütmüştür.¹¹⁵

2.6.4.7. UNMİBH (BM Bosna Hersek Misyonu Aralık 1995 - 31 Aralık 2002)

Bosna Hersek' te Polis ve yasa gücünün oluşturulması, bölgeye yapılan yardımların denetlenmesi, insan hakları, ekonomik düzenlemeler ve diğer bu aktivitelerin koordine edilmesi amaçlarına yönelik faaliyetler yürütüldü.¹¹⁶

2.6.5. Orta Doğu

2.6.5.1. UNIIMOG (BM İran-Irak Askeri Gözlemci Grubu Ağustos 1988 - Şubat 1991)

Ateşkesin sağlanması, uluslararası tanınan sınırların korunması ve iade edilmesi Şubat 1991'de uluslararası sınırların kabul ettirilmesi amaçlarına yönelik olarak görev yapıldı.¹¹⁷

2.6.5.2. UNOGIL (BM Lübnan İzleme Grubu Haziran - Aralık 1958)

Lübnan sınırından illegal hiçbir sızma gerçekleşmemesi, personel veya diğer materyallerin geçirilmemesi amaçlarına yönelik faaliyetler yürüttü.¹¹⁸

¹¹⁴ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unpredep.htm(11.05.2006)

¹¹⁵ <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmop>(11.05.2006)

¹¹⁶ <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmibh>(11.05.2006)

¹¹⁷ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/uniimog.htm(11.05.2006)

¹¹⁸ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unogil.htm(11.05.2006)

2.6.5.3. UNEF 1 (BM Acil Gücü - 1 Kasım 1956 -Haziran 1967)

Güvenliğin sağlanması, düşmanlığın kaldırılması, Mısır'daki Fransa, İsrail ve İngiltere'ye ait askeri güçlerin geri gönderilmesi amaçlarına yönelik faaliyet yürüttü.¹¹⁹

2.6.5.4. UNEF 2 (BM Acil Gücü - 2 Ekim 1973 - Temmuz 1979)

Mısır ve İsrail arasında ateşkesi sağlamak, 18.01.1974 ve 04.09.1975'de imzalanan anlaşmaları uygulamak, Mısır ve İsrail arasındaki ilişkilerin yeniden geliştirmek ve ara bölgeleri kontrol altında tutmak amaçları yönünde faaliyet yürüttü.¹²⁰

2.6.5.5. UNYOM (BM Yemen İzleme Misyonu Temmuz 1963 - Eylül 1964)

Suudi Arabistan ile Birleşik Arap Cumhuriyeti arasındaki anlaşmalar üzerindeki uyuşmazlıkları gidermek ve bölgeyi izlemek amacıyla faaliyet yürüttü.¹²¹

2.6.5.6. UNIKOM (BM Irak- Kuveyt İzleme Misyonu Nisan 1991 - 6 Ekim 2003)

Irak kuvvetlerinin Kuveyt'ten geri çekilmesini sağlamak, Kuveyt ve Irak arasında silahsız bir bölge oluşturmak, bölgeyi izleme ve oluşabilecek düşmanca girişimleri rapor etmek amaçlarına yönelik olarak faaliyet yürüttü.¹²²

2.7. DEVAM EDEN BM MİSYONLARI

2.7.1. UNMİS (BM Sudan Misyonu 24.03.2005)

Sudan Devleti tarafından imzalanan karşılıklı barış anlaşmalarını ve 09.01.2005'de başlayan Sudan halkının özgürlük hareketini desteklemek ve insan

¹¹⁹ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unefi.htm(11.05.2006)

¹²⁰ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unefii.htm(11.05.2006)

¹²¹ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unyom.htm(11.05.2006)

¹²² <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unikom/>(11.05.2006)

haklarıyla ilgili daha köklü çalışmalar ve projeler geliştirmek amacıyla faaliyet yürütmektedir.¹²³

2.7.2. MİNURSO (Batı Sahara Referandumu İçin BM Misyonu Eylül 1991)

Fas ve Frente Polisaris devletleri arasındaki anlaşmayı takip etmek ve bölgenin gelecek statüsünü belirlemek üzere Batı Sahra halkı arasında referandum yapılmasını sağlamak amaçlarına yönelik olarak faaliyet yürütmektedir.¹²⁴

2.7.3. UNMEE (BM Etiyopya ve Eritre Misyonu Eylül 2000)

Mayıs 2000 tarihinde Eritre ve Etiyopya arasında 2 yıl süren çatışmaların ardından imzalanan anlaşma gereği, çatışmaların durdurulması yönündeki çalışmaları izlemek ve genel güvenlik çalışmalarını yüklenmek amacıyla bölgede çalışmalarını sürdürmektedir.¹²⁵

2.7.4. MONUC (BM Demokratik Kongo Cumhuriyeti Misyonu Aralık 1999)

Haziran 1999'da Kongo Demokratik Cumhuriyeti ile ırkçı grup arasında Lusaka Ateşkes Anlaşması imzalandı. Öncelikli çözümleri oluşturmak, gruplar arasındaki uyumu sağlamak ve diğer düzenlemeleri yapmak amacı doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedir.¹²⁶

2.7.5. UNMİL (BM Liberya Misyonu 19.09.2003)

Çatışmaların durdurulması için yapılan anlaşmaların uygulanması, BM uygulamalarının, faaliyetlerinin desteklenmesi, insan hakları çalışmalarının desteklenmesi, ulusal güvenlik referandumunun uygulanması, ulusal polis eğitiminin tamamlanması ve yeniden yapılandırılması amaçlarına yönelik olarak faaliyet yürütmektedir.¹²⁷

¹²³ [http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmis/\(12.05.2006\)](http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmis/(12.05.2006))

¹²⁴ [http://www.un.org/Depts/dpko/missions/minurso/\(12.05.2006\)](http://www.un.org/Depts/dpko/missions/minurso/(12.05.2006))

¹²⁵ [http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmee/\(12.05.2006\)](http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmee/(12.05.2006))

¹²⁶ [http://www.un.org/Depts/dpko/missions/monuc/\(12.05.2006\)](http://www.un.org/Depts/dpko/missions/monuc/(12.05.2006))

¹²⁷ [http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmil/\(12.05.2006\)](http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmil/(12.05.2006))

2.7.6. UNOCI (BM Fildişi Sahilleri Misyonu 27.02.2004)

Fildişi Sahillerindeki ulusal durum barışı tehdit eder düzeye gelince Güvenlik Konseyi bir polis misyonu oluşturma kararı aldı. 2003 Ocak ayında imzalanan barış anlaşmasının uygulanması amacıyla yönelik çalışmalar yürütmektedir.¹²⁸

2.7.7. ONUB (BM Burundi Misyonu 21.05.2004)

Burundi'deki ulusal durumun barışı tehdit eder düzeye gelmesiyle, Burundililer tarafından alınan barışı destekleme kararlarının uygulanmasını desteklemek amacıyla yönelik olarak faaliyet yürütülmektedir.¹²⁹

2.7.8. MINUSTAH (BM Haiti İstikrar Misyonu 30.04.2004)

Haiti'deki durum uluslar arası barışı ve bölgedeki güvenliği tehdit eder düzeye gelince Güvenlik Konseyi kendi bünyesinde oluşturmuş olduğu uluslar üstü gücü bölgeyi dengelemek amacıyla belirtilen yere transfer etmiştir. Bu amaca yönelik olarak MINUSTAH halen bölgede çalışmalarını sürdürmektedir.¹³⁰

2.7.9. UNMOGIP (BM Hindistan ve Pakistan Askeri Gözlemci Grup Ocak 1949)

Jommu ve Keşmir'de Hindistan ve Pakistan arasında imzalanan çatışmaların durdurulması anlaşmasının uygulamaya konulması ve bölgede gözlemcilik yapılması amacıyla faaliyet yürütmektedir.¹³¹

2.7.10. UNFICYP (BM Kıbrıs Barış Koruma Gücü Mart 1964)

Kuzey ve Güney Kıbrıs arasındaki çatışmaları durdurmak üzere oluşturuldu. 1974'deki çatışmalardan sonra sorumlulukları daraltıldı. Sınırların korunması ve ara bir hat oluşturulması ve insancıl yardım faaliyetlerinin yürütülmesi yönünde çalışmalar sürdürülmektedir.¹³²

¹²⁸ <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unoci/>(12.05.2006)

¹²⁹ <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/onub/>(12.05.2006)

¹³⁰ <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/minustah/>(12.05.2006)

¹³¹ <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmogip/>(12.05.2006)

¹³² <http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unficy/>(12.05.2006)

2.7.11. UNOMİG (BM Gürcistan İzleme Misyonu Ağustos 1993)

Gürcistan devleti ile Gürcistan'daki Abaza otoriteler arasında imzalanan çatışmaların durdurulması anlaşmasının uygulamaya konulması amacıyla yönelik çalışmalar yürütülmektedir.¹³³

2.7.12. UNMIK (BM Kosova Geçici Yönetim Misyonu 10 Haziran 1999)

Kosova halkının serbest ve adil seçimlere katılımının sağlanması, yasama, yürütme ve yargı alanlarında öz yönetime geçilmesi ve nihai bir çözüme ulaşılması amaçlarına yönelik olarak faaliyetler sürdürülmektedir.¹³⁴

2.7.13. UNDOF (BM Uyuşmazlıkları İzleme Gücü Haziran 1974)

Suriye ve İsrail arasında Golan Tepeleriyle ilgili anlaşmazlıkların giderilmesi, imzalanan anlaşmanın uygulanması ve barışın korunmasına yönelik olarak çalışmalar sürdürülmektedir.¹³⁵

2.7.14. UNIFIL (BM Lübnan Geçici Gücü Mart 1978)

Bölgedeki barışı ve güvenliği sağlamak ile Lübnan devletinin otoritesini yeniden tesis etmek amacıyla faaliyet yürütmektedir.

2.7.15. UNTSO (BM Ateşkesin Denetlenmesi Misyonu Haziran 1948)

BM tarafından oluşturulan ilk barış koruma organizasyonudur. Orta Doğu'daki çatışmaların önlenmesi için gözlemcilik yapmak, anlaşmalara uyulmasını sağlamak ve bölgedeki diğer BM Barış koruma faaliyetlerine yardımcı olmak, askeri güçlerin yeniden yapılandırmak polis gücünün oluşturmak, insan hakları ve ekonomik düzenlemeleri yapmak amaçlarına yönelik olarak bölgede faaliyetlerini sürdürmektedir.¹³⁶

¹³³ [http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unomig\(12.05.2006\)](http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unomig(12.05.2006))

¹³⁴ [http://www.unmik.org/\(12.05.2006\)](http://www.unmik.org/(12.05.2006))

¹³⁵ [http://www.un.org/Depts/dpko/missions/undof/\(12.05.2006\)](http://www.un.org/Depts/dpko/missions/undof/(12.05.2006))

¹³⁶ [http://www.un.org/Depts/dpko/missions/untso/\(12.05.2006\)](http://www.un.org/Depts/dpko/missions/untso/(12.05.2006))

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK POLİS TEŞKİLATI VE BİRLEŞMİŞ MİLLETLER BARİŞ MİSYONLARI

3.1. TÜRK POLİS TEŞKİLATI'NIN BARİŞ MİSYONLARI TARİHÇESİ

Türk Polis Teşkilatı'nın Barış Misyonları tarihçesine bakıldığında, ilk olarak bu misyonların 1996 yılında Bosna-Hersek ile başladığı görülmektedir¹³⁷. Bu bölgede yaklaşık 3,5 yıl süren savaş NATO güçlerinin müdahalesi ile sona ermiş olup, taraflar Dayton Barış Anlaşmasını imzalamaya razı olmuşlardır. Bu anlaşma, Bosna Hersek Cumhuriyeti, Hırvatistan Cumhuriyeti ve Federal Yugoslav Cumhuriyeti tarafından imzalanmış olup, anlaşmaya Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Fransa, Almanya, Rusya ve Avrupa Birliği Özel Temsilcisi de Şahit olarak hazır bulunmuş ve anlaşmayı imzalamışlardır.

30 Kasım 1995 yılında imzalanan bu anlaşma ile taraflar karşılıklı olarak birbirlerini tanımışlar ve anlaşma hükümlerine tamamen bağlı kalacaklarını garanti etmişlerdir.

Anlaşmanın birinci bölümünde askeri konular düzenlenmiş olup, 5 Ekim 1995'te anlaşma ile ilan edilen ateşkesin devam edeceği, Bosna Hersek'te, Birleşmiş Milletler onayı ile NATO'ya bağlı IFOR adında askeri bir güç oluşturulacağı, bu gücün gerektiğinde barışı sağlamak adına her türlü oluşabilecek tehdide karşı güç kullanabileceği gibi konular üzerinde anlaşmaya varılmıştır.

Anlaşmanın 11. bölümü ise Bosna Hersek dahilinde, Birleşmiş Milletler tarafından oluşturulması istenen “Uluslararası Polis Görev Gücünü” düzenlemiştir. Buna göre Bosna Hersek'te görev yapan yerel kanun uygulama güçlerini gözlemleyecek, denetleyecek, teftiş edecek, eğitecek bir uluslararası polis gücü kurulması istemiş bu gücün başına Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri

¹³⁷ Dışişleri Bakanlığı BM Masası Bilgi Notu.

tarafından bir misyon şefi atanması ve misyonda görev yapan personelin bu şef emri altında çalışması taraflar tarafından kabul edilmiştir¹³⁸.

Yukarıda 11.bölüm içerisinde kısaca özetlenen hukuki dayanağa istinaden, Birleşmiş Milletler Uluslararası Polis Görev Gücü, 1996 yılı itibarıyla Bosna Hersek'te göreve başlamıştır.

BM Genel Sekreterliği tarafından Birleşmiş Milletler daimi temsilcimiz aracılığı ile Dışişleri Bakanlığımıza iletilen ve Bosna Hersek'de oluşturulacak (UNIPTF) Birleşmiş Milletler Uluslararası Polis Görev Gücü için katkı yapılması konusunda getirilen teklif, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından değerlendirilerek, 1996 yılında ilk defa BM Barış Misyonlarına Emniyet Teşkilatı personeli gönderilmeye başlanmıştır.¹³⁹

3.2.TÜRK POLİS TEŞKİLATININ BARIŞ MİSYONLARINA PERSONEL GÖNDERMESİNİN AMACI

Türk Polis Teşkilatı'nın BM Barış Misyonlarına neden personel gönderdiği, ne gibi amaç ve beklentileri olduğu yapılan röportaj'da Dış İlişkiler Daire Başkanı Recep Gültekin'e sorulmuş,

“Şimdi bunun üç yönü var. Birincisi bizim Dışişleri Bakanlığımızın çizmiş olduğu Ülkemizin genel bir politikası seviyesinde değerlendirmek lazım bizim bu politikamız diyor ki Dışişleri Bakanlığı ben artık ülke olarak büyük bir ülkeyim dünyanın her tarafında Polis olarak ve Asker olarak bütün katkılarda bulunmak istiyorum onun için zaten Somali'ye asker gönderiyoruz onun için şu anda Afganistan'a asker gönderiyoruz, onun için Makedonya'ya asker göndermişiz. Şimdi burada tabi ne işimiz var bizim Kore'de dediğimiz gibi bu denebilir, bana ne ya Afganistan'ın bilmem ne dağlarında denebilir. Her ülkenin kendine göre bir politikası vardır. Bu politikayı da dışişleri belirler siyaset vs. Bu bizim dışımızda olan bir şey mesela bu yönü var böyle bir politika neticesinde bizim buraya eleman göndermemiz bu işin ayrı bir yönü.

¹³⁸ <http://www.nato.int/ifor/gfa/gfahome.htm>

¹³⁹ Dışişleri Bakanlığı Birleşmiş Milletler Masası Bilgi Notu

İkincisi de Teşkilat olarak neden dünya'nın her tarafına diğer ülke polisleri gönderildiği halde benim teşkilatım onlardan çok mu geri kalmış, yani benim teşkilatım elamanları gitti tecrübe kazandı uluslararası polisiye görevler nasıl oluyor o benim teşkilatımdaki elemanlara güven getirecektir. Kendilerine farklı bir imaj çizecektir, farklı bir dünya görüşü çizecektir. Şimdi teknolojinin arttığı işte zirveye ulaştığı bir zamanda sizde bu seferde ne yapıyorsunuz oradan aldığınız tecrübeyi tekrar Türkiye'ye geldiğiniz vakit yansıtacaksınız. Şimdi suçlular boş durmuyor ki yani, sabah kahvaltısını Türkiye'de yapıyor, öğle yemeğini Paris'te yiyor, akşam yemeğini İngiltere'ni bilmem nerede yapıyor yani onlar kendi aralarında kendi menfaatleri doğrultusunda işbirliği yapabiliyorlar. Ama polisler Dünya polisleri bunu onlar kadar seri yapmıyorlar. Onun için bir taraftan ikili ilişkiler değer ülkelerle kurmuş olduğumuz polisiye güvenlik işbirliği bir taraftan bizim elamanlarımızın buraya göndererek diğer devletlerin elemanları ile bir araya gelerek kişisel tanışıklıkları onların tecrübelerinden ve bizim tecrübelerden onların yararlanması suç ve suçla mücadelede önem taşıyor.

Gönderme amaçlarımızdan biride bu üçüncü bir şey ki o da küçümsenemez biliyorsunuz yani bizim Emniyet Teşkilatımızın işte kazancı hani her ne kadar diğer devlet memurları kıyaslanınca şeyse de ama çalışma şartlarımız göz önüne alındığında hemen hemen hiçtir. Bu gün gazetede vardı yirmi küsur yıllık memur işte 900 milyon para alıyor filan diye birde meselenin tabi giden arkadaşlarımıza sağladığı maddi boyutu var maddi boyutu geçici olarak görevlendirildikleri için hem burada maaşları çalışıyor hem de orada aşağı yukarı günlük 100 dolar gibi bir para alıyorlar aylık olarak nereden baksan maaşları ile birlikte 4500 -5000 dolar arası yapar. Burada Türkiye'de olsa 1000 dolar alamayan arkadaşımız 4000-5000 dolar almaları onların da gelecekleri adına teşkilatta yolsuzluğa karışmadan özellikle dürüst insanlar için ayrı bir kapı olmuştur” şeklinde cevaplanmıştır.¹⁴⁰

¹⁴⁰ 11.04.2006 tarihli Dış İlişkiler Daire Başkanı Recep Gültekin ile yapılan Röportaj notu

3.3. TÜRK POLİS TEŞKİLATININ GEÇMİŞ DÖNEMDE KATKIDA BULUNDUĞU MİSYONLAR

Bosna Hersek'e 1996 yılında BM çatısı altında yapılan görevlendirme, Türk Polis Teşkilatı için bir ilk olmuş ve bunu takip eden yıllarda 1997'de Makedonya'da oluşturulan (UNPREDEP) Birleşmiş Milletler Önleyici Konuşlandırılmış Güç ve 1999 yılında Kosova'da oluşturulan (UNMIK) Birleşmiş Milletler Kosova Misyonuna Emniyet Teşkilatı personeli gönderilmiştir. Daha sonraki yıllarda Liberya(UNMIL), Siera Leone(UNAMSIL), Doğu Timor (UNMISET), Kongo(MONUC), Afganistan(UNAMA) ve Burundi(ONUB) misyonları bunları takip etmiştir. Dış İlişkiler Daire Başkanlığı verilerine göre Ocak 2005 tarihi itibarı ile BM Misyonlarında görev alan personel sayısı 756' ya ulaşmıştır.

BM BARIŞ GÜÇLERİNDE OCAK 2005 KADAR GÖREV ALAN TÜRK POLİSLERİ	
➤ KOSOVA (UNMIK)	508
➤ LİBERYA (UNMIL)	2
➤ KONGO D.C. (MONUC)	4
➤ SİERRA LEONE (UNAMSIL)	2
➤ BOSNA HERSEK (UNMIBH)	186
➤ DOĞU TİMOR (UNMISET)	40
➤ MAKEDONYA (UNPREDEP)	10
➤ AFGANİSTAN (UNAMA)	1
➤ BRUNDİ (ONUB)	3
➤ TOPLAM	756

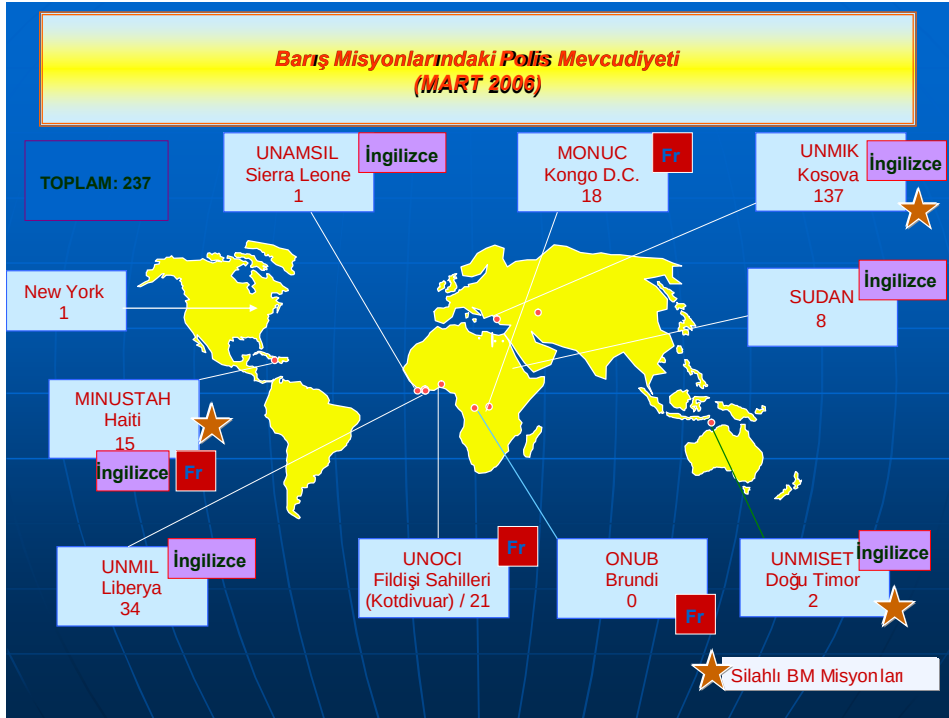
Şekil 1 Ocak 2005 tarihi itibarıyla BM Barış Misyonlarında Görev Alan Personel

3.4. TÜRK POLİS TEŞKİLATININ KATKIDA BULUNMAKTA OLDUĞU BM BARIŞ MİSYONLARI

2006 Mart ayı itibarıyla BM Barış Misyonlarında görevli personelin sayısına bakıldığında, Dış İlişkiler Daire Başkanlığı verilerine göre bu sayının 237 olduğu görülmektedir.

BM BARIŞ GÜÇLERİNDE GÖREVLİ TÜRK POLİSLERİ (MART 2006)	
➤ KOSOVA (UNMIK)	137
➤ LİBERYA (UNMIL)	34
➤ KONGO D.C. (MONUC)	18
➤ SİERRA LEONE (UNAMSIL)	1
➤ FİLDİŞİ SAHİLLERİ (UNOCI)	21
➤ DOĞU TİMOR (UNMISSET)	2
➤ HAİTİ (MINUSTAH)	15
➤ BRUNDİ (ONUB)	-
➤ BM MERKEZ / NEW YORK	1
➤ SUDAN	8
➤ TOPLAM	237

Şekil 2 Mart 2006 tarihi itibarıyla BM Barış Misyonlarında Görev Alan Personel

Şekil 3 Mart 2006 Tarihi itibarı ile halen görvde bulunan personel ve görev alınan ülkeler

3.4.1. BM Liberya Misyonu

Misyonda 1115 kişi görev yapmakta olup, ülkemiz 34 personelle temsil edilmektedir. Polis Misyonu'nun temel hedefi yeni bir Liberya Polis Teşkilatı

kurmak, geliştirmek, gözlemcilik yapmak ve eğitmektir. İngilizce konuşulan, silaırsız bir misyondur.

3.4.2. BM Kosova Misyonu

Kosova’da ilk grubumuz 25 personel olarak 28 Ağustos 1999 tarihinde göreve başlamıştır. Şimdiye kadar 26 grup Kosova’ya göreve gelmiştir. Kontenjanımız hali hazırda 137 Sivil Polis (CIVPOL)den oluşmaktadır. İngilizce konuşulan, silahlı bir misyondur.

3.4.3. BM Kongo Misyonu

Misyonda 135 kişi görev yapmakta olup, ölkemiz 18 personelle temsil edilmektedir. Fransızca konuşulan, silaırsız bir misyondur. Mahalli polise yönelik olarak eğitim ve teknik danışmanlık hizmetleri sunulmaktadır. Misyon’un genişletilmesi düşünölmekte olup, Türk Kontenjanı’nın arttırılması için gerekli girişimlerde bulunulmuştur.

3.4.4. BM Fildişi Sahilleri Misyonu

Misyon’da 21 kişilik Türk kontenjanı görev yapmaktadır. Fransızca konuşulan, silaırsız bir misyondur.

3.4.5. BM Sierra Leone Misyonu

Misyon’da 1 kişilik Türk kontenjanı görev yapmaktadır. İngilizce konuşulan, silaırsız bir misyondur.

3.4.6. BM Doğu Timor Misyonu

Misyon’da 2 kişilik Türk kontenjanı görev yapmaktadır. İngilizce konuşulan, silahlı bir misyondur.

3.4.7. BM Haiti Misyonu

Misyonda 205 kişi görev yapmakta olup, lkemiz 15 personelle temsil edilmektedir. Yıl sonuna kadar görevli sayısının 872'ye tamamlanması öngörülmektedir. İngilizce ve Fransızca konuşulan, silahlı bir misyondur. Bugünkü durum itibariyle, İstikrar Misyonu bütün unsurlarıyla ülkenin her bölgesinde konuşlanmasını tamamlamış değildir. Tam olarak Misyon'un konuşlanması Aralık 2004'ten sonra gerçekleştirilmiştir.

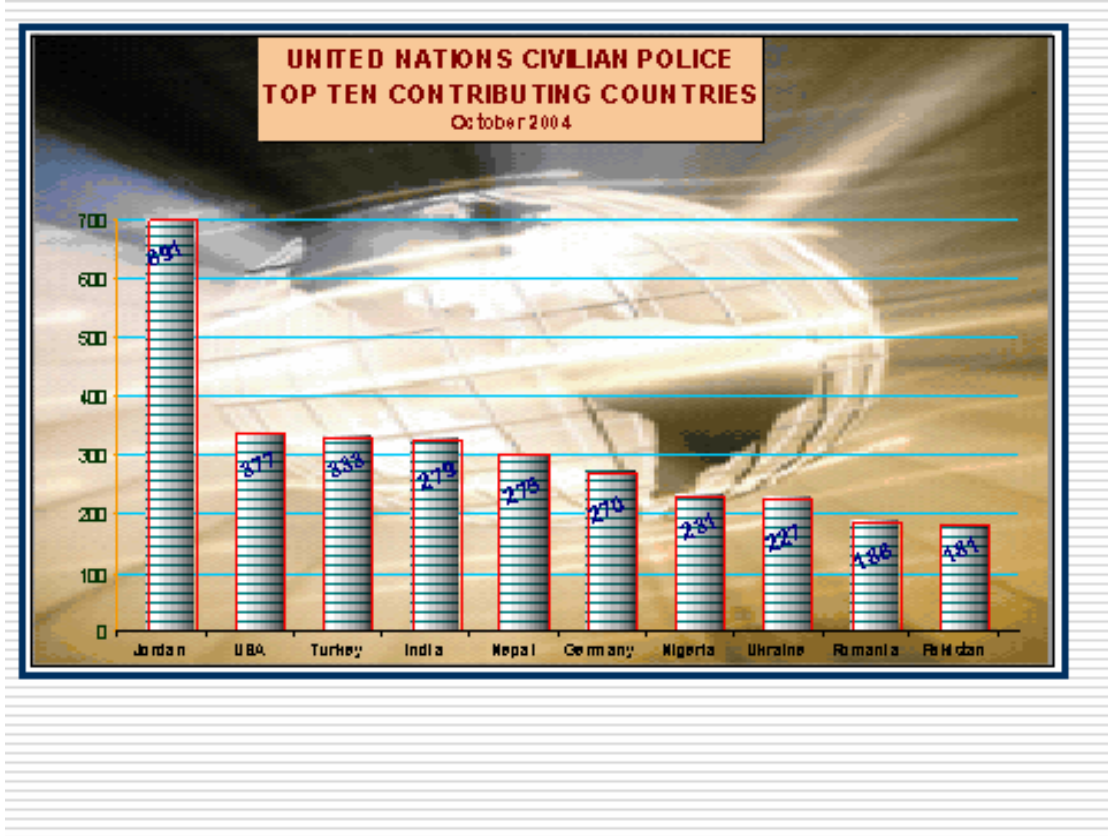
3.4.8. BM Sudan Misyonu

BM Barış Koruma Operasyonları Sivil Polis Birimi tarafından BM Sudan nc Misyonu kurulması aşamasında, söz konusu Misyonda görev almak üzere ilk personelimiz, 29 Ekim 2004 tarihi itibariyle Sudan'a göreve başlamış olup, ilave 3 personel 26 Mayıs 2005 tarihi itibariyle görevlendirilmiştir. lkemiz toplam 8 personelle temsil edilmektedir. İngilizce ve silahsız bir misyondur.¹⁴¹

BM Barış Misyonlarına katkıda bulunan ülkeler içerisinde Türk Emniyet Teşkilatı hiç küçümsenmeyecek bir yere sahiptir. BM istatistiklerine göre Ekim 2004 tarihi itibarı ile BM Barış Misyonlarında görev yapan Türk Polisi sayısı 338 olmakla beraber, Ürdün ve ABD'den sonra bu misyonlara katkıda bulunan ülkeler arasında 3. sırada yer almıştır.¹⁴²

¹⁴¹ Dış İlişkiler Daire Başkanlığı Bilgi Notu

¹⁴² Dış İlişkiler Daire Başkanlığı Bilgi Notu

Şekil 4 Ekim 2004 tarihi itibarı ile BM Barış Misyonlarda Görev Yapan Polislerin ülkelere göre dağılımı

Şubat 2006 tarihi itibarı ile BM Barış misyonlarına bakıldığında, Türk Polis Teşkilatının misyonlarda görev yapan personel sayısının 237 olduğu ve Ürdün(754), Bangladeş(480), Senegal(461), Pakistan(450), Nepal(448), Nijerya(390), Hindistan(389), ve ABD(349)'nin gerisinde 9. sırada yer aldığı görülmektedir¹⁴³.

Gerek personel sayısındaki düşüş ve gerekse ülke sıralamasında gerilemenin sebebi 11.04 2006 tarihinde yapılan röportaj'da Dış İlişkiler Daire Başkanı Recep Gültekin'e sorulmuş;

“Bu sayılarımızın bizden kaynaklanan düşüş değil BM’lerin kendilerinden kaynaklanıyor bizim en çok sayıyı Kosova ve Bosna-Hersek kaldırıyor. Bosna-Hersek’deki durum, barış sağlandıkça haliyle bu oranın polisini destekleyen bu dışardan giden barışı koruma adına giden ülkelerin

¹⁴³ http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/contributors/2006/march_1.pdf(11.05.2006)

polislerinin sayıları da ters orantılı olarak artıyor azalıyor yani oranın polisinin sayısı arttıkça ve oranın polisi yetiştikçe bizim dışardan giden polisin sayısı azalıyor. Böyle bir azalma oldu sadece bizim için değil dünya çapında bir azalma oldu. Ancak neden 9. sıraya düştüğümüze gelince bize ısrarla teklif ettiler siz birlik gönderin diye işte Liberya'ya Kongo'ya istediler Haiti'ye istediler Kosova'ya çevik kuvvet istediler çevik kuvvetin önemi şu bir veya iki birlik gönderdiğiniz vakit sizin normal birer ikişer danışman olarak gönderdiğiniz sayının 10 katı 100 katını geçiyor. Mesela 2 birlik gönderdiğiniz 200 küsur kişilik birlik gönderiliyor. Biz EGM 'nin yani Genel Müdürlük olarak 6 tane kabile arasındaki çatışmaya direk bunlar müdahil olacağı için burada herhangi bir nahoş hadise olurda bu bizi gerçekten yaralar diye kabilelere böyle bir şey göndermek istemedik işin açıkçası yani göndermeyince sayı düşük yine münferit olaylar yer aldığı vakit biz diğerlerinden öndeyiz. Çevik kuvveti çıksalar Şu anda Ürdün Çin bunları çıksanız yine biz öne çıkarız çünkü onların sayılarından kaynaklanan bir şey” şeklinde cevaplanmıştır¹⁴⁴.

3.5. TÜRK POLİS TEŞKİLATININ BARIŞ MİSYONLARI İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMESİ

Teşkilat personelinin, BM Barış Misyonlarına olan katkıları, kazanımları ve BM'nin bu misyonlarda görev alan Türk Polis Teşkilatı mensupları ile ilgili değerlendirmeleri yapılan röportaj'da Dış İlişkiler Daire Başkanı Recep Gültekin'e sorulmuş,

Teşkilat olarak katkımıza bakıldığında, maalesef bu konuda ülke olarak biraz geç kalmışız. Biz polis teşkilatı olarak, dünyadaki böyle bir yapılanmayı bilmiyorduk. Dışişlerimiz mutlaka biliyordur ancak onlarda belki de bizim polisimizin böyle misyonlara katkıda bulunabilecek gücünün olup olmadığını bilmediği için böyle misyonlara başvurmamıştır. Biz BM misyonlarına tarihi itibarıyla aşağı yukarı özellikle bu Yugoslavya'nın dağılmasından sonra yani Bosna-Hersek deki katliamlar üzerine BM'nin buralara önceleri asker gönderip daha sonra polis adı altında katkıda bulunmaları üzerine biz buraya büyük katkıda bulunduk. O da biliyorsunuz ki burada bizim özellikle Bosna-Hersek –Kosova-Makedonya bunlar

¹⁴⁴ 11.04.2006 tarihli Dış İlişkiler Daire Başkanı Recep Gültekin ile yapılan Röportaj notu

biliyorsunuz ki daha önce buralar bizim ilgi alanlarıdır. Keza Arnavutluk da aynı şekilde olaylar tezahür edince burada görev yapacak güce personel göndermek üzere müracaatta bulunmuşuz. İlk önce şekilci de olsa daha sonra bizim arkadaşlarımızın başarılı çalışmaları neticesinde, biz aranan elemanların bulunduğu devlet haline geldik ve bizzat oralarda değişik yargılarla işte orda kalış sürelerinin uzatılması hem de daha fazla katkıda bulunmamız adına müracaatlar oldu. Bunu tabi neye borçluyuz. Biz belki diğer soruların içersinde gelecek bizim buraya gönderdiğimiz elemanlarımız tabiri caizse Ağır topumuzu gönderiyoruz. Çünkü lisan bilen teşkilatımızda maalesef sadece amir kesimi olduğu için genelde % 99 itibariyle amir kesiminden gidiyor, memur kesiminden çok az gidiyor. Dünyada katkıda bulunan diğer devletlerin ise memur kesimlerinden de var. Çünkü onların mesela İngiltere gibi Pakistan gibi ve yahut işte Ürdün gibi İngilizce konuşulan veya İngilizlerin sömürgesi olanlar, ikinci lisanı İngilizce olan yerlerden geldikleri için memurları da gönderebiliyorlar. Kendi teşkilatlarında sadece yönetici olarak değil de yönetilen sınıftan da burada bulunanlar var. Bunlarla karşılaştırılınca bizim arkadaşlarımız üst düzeyde bir görev anlayışı sergiliyorlar, özellikle otorite sevk ve idare etme danışmanlık görevleri hatta eğitimlik görevlerinde başarılı oluyorlar. O bakımdan da BM Barış Misyonlarına, Yugoslavya'nın dağılmasından ve buradaki gelişmelerden beri, barışı koruma operasyonları adı altında birlik gönderiliyor. Biz de her tarafa, bu çerçevede 2008 yılında BM Güvenlik Konseyi asıl üyeliğine aday olduğumuzu da göz önünde tutarak mümkün mertebe elemanlar göndermeye çalışıyoruz.

Kazanım olarak bu arkadaşlarımız misyonlardan döndükten sonra yani sırf burada bulunuyorlar oradan bir şeyler getirsinler diye bir şey yapılmıyor. Bu arkadaşlar için özellikle ayrımcılık verilmiyor. Şark göreviyse şark görevine gidiliyor yani diğer taraflardan ihtiyaca göre bunlar buraya geldikten sonra isteseler de zaten yani Amirleri bir şey söylese de söylemese de boş duramıyorlar kendileri bir şey ürettiyor yani orda gördüklerini kendi buradaki eksikliklerini birleştirerek bir şeyler yapıyorlar. Planlar projeler üretiyorlar aynı zamanda doktora ve mastır yapıyorlar. Ayrıca mesleki tecrübelerini artırdıkları gibi diğer polis teşkilatları ile ilgili kendilerini mukayese etme imkânı buluyorlar. Eğer başındaki amirler de o projeleri

tatbikat imkânı veriyorsa o zaman teşkilatımız gerçekten güzel yerlere geliyor.

BM'nin bu misyonlarda görev alan Türk Polis Teşkilatı mensupları ile ilgili değerlendirmelerine gelince, çok olumlu yansımalar olduğunu söyleyebiliriz. Israrla bizim elemanlarımızın orda kalmalarını ve görev sürelerinin uzatılmasını arzu ediyorlar. Ama bizim de kendimize göre bir yönetmeliğimiz var ve 2 yıla kadar müsaade ediyor. Ondan sonrası belli ölçülerde istisnai durumu oluyor. AGİT'i bunların dışında bırakıyorum. BM'lerde böyle bir şeyimiz var onlardan talep geldiği halde uzatmadığımız çok kişi var. Bu güne kadar olumsuz olarak değerlendirilebilecek 1-2 küçük olayla karşılaştık. Bu olaya karışan personel de hizmet süresini doldurduktan sonra görevin uzatılmaması şekliyle bir işleme tabi tutulmuşlardır” şeklinde cevaplanmıştır.¹⁴⁵

3.6. TÜRK POLİS TEŞKİLATI PERSONELİNİN BARIŞ MİSYONLARINDA KARŞILAŞTIĞI GÜÇLÜKLER

Barış Misyonlarında görevlendirilen personelin karşılaştığı güçlükler ve çektiği sıkıntılar ile ilgili olarak Dış İlişkiler Daire Başkanlığının düşünce ve değerlendirmeleri yapılan röportaj'da Dış İlişkiler Daire Başkanı Recep Gültekin'e sorulmuş;

“Şimdi tabi bu tür sıkıntı ve şikâyetler geliyor, gelmiyor diye bir şey yok. Ama ülkenin kendi şartlarından kaynaklanan sıkıntılar var. Bu yüzden bazı konularda bizim yapabileceğimiz bir şey yok maalesef. Mesela Sudan'a gittim oradaki arkadaşları ziyaret ettim. Adam şimdi çadırda kalıyor, yani çadırda kalan arkadaşımın o sıkıntısı benim için zulümdür. Ama yok ev olarak bir şey yok. Hartun'da var ev olarak kiralamışlar arkadaşlar. Onun gittiği bölgede oranın insanları nasılsa öyle derme çatma yerlerde kalıyorlar. Buralarda sadece bunlar değil diğer askerler de çadırda kalıyor yani bu sıkıntılar var ama bu sıkıntılara yapacağımız bir şey yok. Bu BM seviyesinde çözülebilecek sorunlar bu yüzen maalesef bu konuların çözümünde pek bir şey yapamıyoruz. Yani böyle sıkıntılar var, yok diye bir şey yok yani” şeklinde cevap verilmiştir.¹⁴⁶

¹⁴⁵ 11.04.2006 tarihli Dış İlişkiler Daire Başkanı Recep Gültekin ile yapılan Röportaj notu

¹⁴⁶ 11.04.2006 tarihli Dış İlişkiler Daire Başkanı Recep Gültekin ile yapılan Röportaj notu

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BM BARIŞ MİSYONLARINDA GÖREV YAPAN TÜRK POLİS TEŞKİLATI PERSONELİNİN BU MİSYONLARLA İLGİLİ ALGILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Tezin konusunu ve evrenini oluşturan “Birleşmiş Milletler Uluslararası Barış Misyonlarında Görev Alan Türk Polis Teşkilatı Personelinin” BM Barış Misyonları ile ilgili duygu, düşünce, tenkit ve önerilerinin tespiti, katkı, kazanım ve karşılaştığı güçlüklerle ilgili algılarının ölçülebilmesi amacıyla, biri açık uçlu olmak üzere, toplam 61 sorudan oluşan bir anket formu düzenlenmiştir. Anket uygulanacak hedef kitlemiz (evren), BM Barış Misyonlarından görev yapan Türk Polis Teşkilatı personelinin tamamı olduğu için, ilk etapta, Emniyet Genel Müdürlüğünce verilen onay ile Dış İlişkiler Daire Başkanlığı ile görüşülmüş ve Dairede bu işlerden sorumlu olan Yurtdışı Görevlendirme Şubesi ile irtibata geçilerek, tez ve amacı ile ilgili bilgi verildikten sonra, bu misyonlarda görev alan personelin sayısı ve anket formu ulaştırmak için gerekli posta ve elektronik posta adresleri talep edilmiştir.

Yapılan bu çalışmaya cevaben, ilgili daireden 853 personelin isim listesi ile ellerinde mevcut olan elektronik posta adresleri verilmiştir. Başlangıçta evreni oluşturan 853 kişinin tamamına bu anketi uygulama amacı güdülerek, Emniyet Genel Müdürlüğü Personel Daire Başkanlığı’ndan, listedeki mevcut personelin görevli bulunduğu yerlerin bildirilmesi talep edilmiş ve halen görevde olan yaklaşık 800 kişinin çalıştıkları iller ve birimler temin edilmiştir. Elektronik posta adresi olan yaklaşık 550 kişiye e-mail aracılığıyla, elektronik postasına ulaşamayan şahıslardan 105 kişiye ise posta yoluyla anket formları gönderilmiştir. Geri kalan 198 kişiye, gerek emeklilik, istifa ve meslekten ayrılma gibi nedenlerle ve gerekse adreslerinin tespiti mümkün olmadığı için ulaşamamıştır.

Yapılan çalışma sonucu araştırmanın evreni olan 853 kişiden 650 kişiye ulaşılmış, ancak bu şahıslardan 171’i anketi cevaplayarak göndermişlerdir.

Araştırmanın bilimsel verilerini oluşturan bu bilgiler, SPSS (12 Sürümü) programı ile değerlendirilerek, yorumlanmıştır.

Anket soruları hazırlanırken, ilk bölümde, araştırmaya konu olan teşkilat personelinin profilini belirlemeye dönük sorular, ikinci bölümde BM Barış Misyonlarına giden personelin misyona gitmeden önce yaşadıkları tecrübeler ile ilgili düşünce, tenkit ve tavsiyelerini öğrenmeye dönük sorular, üçüncü bölümde misyon süresince yaşadıkları ve son bölümde misyondan sonraki genel değerlendirme ve algılarını ölçmeye dönük sorular öngörülmüştür.

4.1. ARAŞTIRMAYA KONU OLAN TEŞKİLAT MENSUPLARININ PROFİLİ

Ankete cevap veren ve örneklemini oluşturan 171 kişinin profiline bakıldığında;

Tablo 1 - Araştırmaya Konu Personelin Yaş Dağılımı

Yaş	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
28	3	1,8	1,8	1,8
29	7	4,1	4,1	5,8
30	15	8,8	8,8	14,6
31	14	8,2	8,2	22,8
32	21	12,3	12,3	35,1
33	17	9,9	9,9	45,0
34	15	8,8	8,8	53,8
35	18	10,5	10,5	64,3
36	4	2,3	2,3	66,7
37	11	6,4	6,4	73,1
38	24	14,0	14,0	87,1
39	7	4,1	4,1	91,2
40	6	3,5	3,5	94,7
41	7	4,1	4,1	98,8
43	2	1,2	1,2	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Tablo 2 - Araştırmaya Konu Personelin Yaş Ortalaması

	Toplam	Minimum	Maksimum	Ortalama	Standart Sapma
Yaş	171	28	43	34,46	3,537

Yaş olarak, örneklemin 28–43 yaş grubu arasında olduğu görülmekle birlikte, özellikle 30–38 yaşları arasında bir yoğunluk olduğu ve bu örneklemin yaş ortalamasının 34,46 ve standart sapmasının 3.537 olduğu anlaşılmaktadır(Tablo1 ve 2). Misyonlarda görev yapan ve yaş ortalaması yaklaşık 40–45 arasında değişen diğer ülke polisleri ile mukayese edildiğinde, Türk Polis Teşkilatının gençliği ve dinamizmi hemen ön plana çıkmaktadır.

Tablo 3 - Araştırmaya Konu Personelin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Erkek	169	98,8	98,8	98,8
Kadın	2	1,2	1,2	100,0
Toplamı	171	100,0	100,0	

Cinsiyet olarak, örneklemin %98,8’inin erkek, %1,2’sinin de bayan olduğu görülmektedir. Dış İlişkiler Daire Başkanlığı verilerine göre, tüm evreni oluşturan 853 kişiden sadece 5’inin bayan olduğu bilindiğinden, örneklemdaki bayan sayısının azlığının bir tezat veya eksiklik olarak değerlendirilmemesi gerekmektedir(Tablo 3). Bu sadece ülkemize mahsus bir konu olmayıp, BM de Barış Misyonlarında çalışan bayan personelin sayısının artırılması için çözüm aramaktadır.

Tablo 4 - Araştırmaya Konu Personelin Medeni Durumu

Medeni Durumu	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Evli	152	88,9	88,9	88,9
Bekâr	18	10,5	10,5	99,4
Boşanmış	1	,6	,6	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Medeni durumları incelendiğinde; örneklemin, %88,9'unun evli, %10,5'inin bekâr ve %0,6'sının da boşanmış olduğu görülmektedir (Tablo 4).

Tablo 5 - Araştırmaya Konu Personelin Eş Durumu

Eş Durumu	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Ev hanımı	87	50,9	56,9	56,9
Çalışıyor	66	38,6	43,1	100,0
Toplam	153	89,5	100,0	
Bekâr	18	10,5		
Toplam	171	100,0		

Örnekleme oluşturan ve evli olan teşkilat mensuplarının eşlerinin çalışıp çalışmadığı ile ilgili araştırmaya bakıldığında, bekâr olan 18 kişiyi çıkıttıktan sonra geriye kalan 153 kişiden %43,1'inin eşinin çalıştığı, %56,9'unun eşinin çalışmadığı görülmektedir (Tablo 5).

Tablo 6 - Araştırmaya Konu Personelin Çocuk Sayısı

Çocuk Sayısı	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
0	16	9,4	10,5	10,5
1	49	28,7	32,0	42,5
2	63	36,8	41,2	83,7
3	23	13,5	15,0	98,7
4	2	1,2	1,3	100,0
Toplam	153	89,5	100,0	
Bekâr	18	10,5		
Toplam	171	100,0		

Örnekleme oluşturan her rütbeden Emniyet Teşkilatı personelinin çocuk sayıları ile ilgi istatistiklere bakıldığında, bekâr olan 18 kişiyi çıkıttıktan sonra, geriye kalan 153 kişiden, %10,5'inin çocuğunun olmadığı, %32'sinin bir çocuğu olduğu, %41,2'sinin iki çocuğu olduğu, %15'inin üç çocuğu olduğu ve sadece %1,3'ünün dört çocuğu olduğu görülmektedir (Tablo 6). Ortalama çocuk sayısının 1,65 olduğu anlaşılmıştır. Bu da Türkiye ortalamasının altında bir orana tekabül etmektedir.

Tablo 7 - Araştırmaya Konu Personelin Rütbelere Göre Dağılımı

Rütbe	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Polis Memuru	5	2,9	2,9	2,9
Kom. Yrd.	2	1,2	1,2	4,1
Komiser	23	13,5	13,5	17,5
Başkomiser	50	29,2	29,2	46,8
Em. Amiri	52	30,4	30,4	77,2
Em. Müdürü	39	22,8	22,8	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örnekleme oluşturan Emniyet Teşkilatı Personelinin rütbelerine göre dağılımına bakıldığında, %2,9'unun Polis Memuru, %1,2'sinin Komiser Yardımcısı, %13,5'inin Komiser, %29,2'sinin Başkomiser, %30,4'ünün Emniyet Amiri ve %22,8'inin Emniyet Müdürü rütbesindeki teşkilat mensuplarının oluşturduğu görülmektedir(Tablo 7). Polis Memuru oranının düşüklüğü, teşkilat içerisinde görev yapan Polis Memurlarının lisan bilme oranının azlığından kaynaklanmaktadır. Komiser Yardımcısı oranının düşüklüğü ise bu misyonlarda görev yapma şartları arasında yer alan 5 yıllık hizmet yapma şartı aranmasından ve Akademi mezunu Komiser Yardımcılarının 4 yıl hizmet süresini tamamladıktan sonra Komiser rütbesine terfi etmelerinden kaynaklanmaktadır.

Tablo 8 - Araştırmaya Konu Personelin Meslek Menşei

Meslek Menşei	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Polis okulu	4	2,3	2,3	2,3
Kolejli	125	73,1	73,1	75,4
Liseli	23	13,5	13,5	88,9
Özel	19	11,1	11,1	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örnekleme oluşturan Teşkilat Mensupları, Menşelerine (Mezun Oldukları Eğitim Kurumlarına) göre incelendiğinde; %2,3'ünün Polis Okulu mezunu, %73,1'inin Polis Koleji ve Akademisi mezunu olduğu, %13,5'inin Lise ve Polis Akademisi olduğu ve %11,1'inin Fakülte ve Polis Akademisi mezunu olduğu görülmektedir (Tablo 8). Bu oranlardan da anlaşılacağı gibi, Polis Koleji

mezunlarının aldıkları yabancı dil eğitiminin kendilerine bir avantaj teşkil ettiği görülmektedir.

Tablo 9 - Araştırmaya Konu Personelin Misyona Katılma Sayısı

Misyon Sayısı	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
1	126	73,7	73,7	73,7
2	41	24,0	24,0	97,7
3	4	2,3	2,3	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, BM Barış Misyona katılma sayısına göre dağılımına bakıldığında; %73,7'sinin bir kez, %24'ünün iki kez ve %2,3'ünün de üç kez misyona gittiği görülmektedir (Tablo 9). Burada belirtilen misyonlar, sadece BM Barış Misyona katılmakla birlikte, AGİT(Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı) ve EUPM (Avrupa Birliği Polis Misyona) gibi diğer organizasyonlara ait Polis Misyona katılmamaktadır.

Tablo 10 - Araştırmaya Konu Personelin 1.Misyona Gittiği Yıllara Göre Dağılımı

1. Misyon Gittiği Yıl	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
1996	6	3,5	3,5	3,5
1997	2	1,2	1,2	4,7
1998	5	2,9	2,9	7,6
1999	6	3,5	3,5	11,1
2000	28	16,4	16,4	27,5
2001	19	11,1	11,1	38,6
2002	21	12,3	12,3	50,9
2003	26	15,2	15,2	66,1
2004	24	14,0	14,0	80,1
2005	34	19,9	19,9	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin oluşturulan teşkilat mensuplarının, misyona gittikleri yıllara göre dağılımını incelendiğinde; Emniyet Teşkilatı için 1996 yılından itibaren başlayan Barış Misyona katılmakla, 2000 yılından sonra katılımda bir artış olduğu gözlenmektedir(Tablo 10). Bu da BM Barış Misyona katılmakla teşkilat olarak 2000 yılından sonra, BM Misyona katılmakla daha fazla kontenjan ayrılmasından ve daha fazla sayıda görevli gönderilmesinden kaynaklanmaktadır.

Tablo11 - Araştırmaya Konu Olan Personelin 2.Misyona Gittiği Yıllara Göre Dağılımı

2. Misyona Gittiği Yıl	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
	127	74,3	74,3	74,3
1999	2	1,2	1,2	75,4
2000	1	,6	,6	76,0
2001	5	2,9	2,9	78,9
2002	4	2,3	2,3	81,3
2003	14	8,2	8,2	89,5
2004	7	4,1	4,1	93,6
2005	10	5,8	5,8	99,4
2006	1	,6	,6	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Birden fazla BM Barış Misyonu tecrübesi olan teşkilat personelinin, 2. misyona gidiş yıllarına göre dağılımına bakıldığında; İkinci misyona gitme sürecinin 1999 yılından itibaren başladığı gözükmemektedir(Tablo 11). İlk misyonda bir yıl görev yaptıktan sonra ülkesine dönen personelin, o dönemde zorunlu olarak ülkesinde bir yıllık hizmeti tamamlamadan diğer bir başka misyona müracaat hakkı olmaması nedeniyle böyle bir zaman farklılığı normal karşılanmaktadır.

Tablo12 - Araştırmaya Konu Personelin 1.Misyona Gidiş Rütbesi

1.Misyona Gittiğinde Rütbesi	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Polis memuru	3	1,8	1,8	1,8
Kom. Yrd.	1	,6	,6	2,3
Komiser	78	45,6	45,6	48,0
Başkomiser	57	33,3	33,3	81,3
Em. Amiri	31	18,1	18,1	99,4
Em. Müdürü	1	,6	,6	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örnekleme oluşturan teşkilat mensuplarının, misyona gittiğindeki rütbelerine göre dağılımı incelendiğinde; %1,8'inin Polis Memuru, %0,6'sının Komiser Yardımcısı, %45,6'sının Komiser, %33,3'ünün Başkomiser, %18,1'inin Emniyet Amiri ve %0,6'sının Emniyet Müdürü olduğu görülmektedir(Tablo 12). Burada dikkat çeken husus, ilk misyona gidişte, yoğunluğun Komiser rütbesinde odaklanmasıdır. Polis Memuru oranının düşüklüğü, teşkilat içerisinde görev yapan

Polis Memurlarının lisan bilme oranının azlığından kaynaklanmaktadır. Komiser Yardımcısı oranının düşüklüğü ise, bu misyonlarda görev yapma şartları arasında yer alan 5 yıllık hizmet yapma şartı ve Akademi mezunu Komiser Yardımcılarının 4 yıl hizmet süresini tamamladıktan sonra Komiser rütbesine terfi etmelerinden kaynaklanmaktadır.

Tablo13 - Araştırmaya Konu Personelin 2.Misyona Gidiş Rütbesi

2.Misyona Gittiğinde Rütbesi	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Polis memuru	1	0,6	2,3	2,3
Başkomiser	15	8,8	34,1	36,4
Em. Amiri	20	11,7	45,5	81,8
Em. Müdürü	8	4,7	18,2	100,0
Toplam	44	25,7	100,0	
Bir Kez Gidenler	127	74,3		
Misyona Toplam	171	100,0		

Örnekleme oluşturan teşkilat mensuplarından, BM Barış Misyonlarına 2.kez giden personelin bu misyona gittiğindeki rütbesinin tespitine yönelik incelemede; Rütbelerdeki yoğunluğun, %45,5 Emniyet Amiri ve %34,1 Başkomiserliğe doğru kaydığı görülmekte olup, Komiser Yardımcısı ve Komiser Rütbesinde 2.misyona giden hiçbir teşkilat mensubunun bulunmamasının sebebi yukarıda belirtilen gerekçelere dayanmaktadır (Tablo 13).

Tablo 14 - Araştırmaya Konu Personelin 1.Misyonda Gittiği Ülke

1.Misyonda Gidilen Ülke	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Bosna	23	13,5	13,5	13,5
D. Timor	6	3,5	3,5	17,0
Fildişi	1	,6	,6	17,5
Kongo	7	4,1	4,1	21,6
Kosova	131	76,6	76,6	98,2
Liberya	2	1,2	1,2	99,4
Sırbistan	1	,6	,6	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin misyonda gidilen ülkelere göre dağılımına bakıldığında; %76,6 oranıyla en başta Kosova'nın geldiği, bunu %13,5 ile Bosna Hersek'in

takip ettiği, sırasıyla Kongo, Doğu Timor, Liberya, Fildişi Cumhuriyeti ve Sırbistan'ın geldiği görölmektedir (Tablo 14).

Tablo15 - Araştırmaya Konu Personelin 2 .Misyonunda Gittiği Ülke

2.Misyonunda Gid.ülke	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
	128	74,9	74,9	74,9
Bosna	2	1,2	1,2	76,0
D. Timor	3	1,8	1,8	77,8
Kosova	27	15,8	15,8	93,6
Liberya	7	4,1	4,1	97,7
S.Leone	2	1,2	1,2	98,8
Sudan	2	1,2	1,2	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örnekleme içerisinde birden fazla BM Barış Misyonlarına katılan teşkilat mensuplarının, gidilen ülke açısından dağılımına bakıldığında; Kosova'nın yine ilk sırayı aldığı, bunu sırasıyla Liberya, Doğu Timor, Bosna, Sierra Leone ve Sudan'ın izlediği görölmektedir(Tablo 15). Bunun sebebi de Kosova'daki Kontenjanımızın fazlalığındandır.

Tablo16 - Araştırmaya Konu Personelin Bildiği Yabancı Dil Sayısı

Bildiği Dil Sayısı	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
1	152	88,9	88,9	88,9
2	19	11,1	11,1	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Tablo17 - Araştırmaya Konu Personelin Bildiği Yabancı Diller

Bildiği Diller	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
İngilizce	165	96,5	96,5	96,5
Fransızca	4	2,3	2,3	98,8
İtalyanca	1	,6	,6	99,4
Diğer	1	,6	,6	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Tablo18 - Araştırmaya Konu Personelin Bildiği 2.Yabancı Diller

Bildiği 2. Yabancı Dil	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
İngilizce	1	,6	5,0	5,0
Fransızca	6	3,5	30,0	35,0
Almanca	5	2,9	25,0	60,0
Arapça	5	2,9	25,0	85,0
Diğer	2	1,8	15,0	100,0
Toplam	19	11,7	100,0	
Bir Dil Bilenler	152	88,3		
Toplam	171	100,0		

Örnekleme oluşturan teşkilat mensuplarının bildiği yabancı dil sayısı ve bildiği diller ile ilgili istatistiğe bakıldığında; %88,9'unun bir yabancı dil bildiği, %11,1'inin iki yabancı dil bildiği görülmektedir(Tablo 16). Örnekleme oluşturan personelden bir yabancı dil bilenlerin dağılımı incelendiğinde, %96,5'inin İngilizce bildiği, %2,3'ünün Fransızca, %0,6'sının İtalyanca ve %0,6'sının da diğer dilleri bildiği anlaşılmaktadır(Tablo 17). İkinci bir dil bilen personelin bildiği dillere göre dağılımına bakıldığında ise, %30'unun Fransızca, %25'inin Almanca, %25'inin Arapça, %5'inin İngilizce ve %15'inin diğer yabancı dilleri (Rusça ve Sırpça) bildiği ortaya çıkmaktadır(Tablo 18).

Tablo19 - Araştırmaya Konu Personelin Bildiği Yabancı Dili Nerede Öğrendiği

Yabancı dili öğrendiği yer	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Okulda	121	70,8	70,8	70,8
Özel kurs	28	16,4	16,4	87,1
Kültür merkezi	4	2,3	2,3	89,5
Yurtdışı	6	3,5	3,5	93,0
Kendi gayretimle	11	6,4	6,4	99,4
Toplam	171	100,0	100,0	

Yine örnekleme oluşturan BM Barış Misyonlarına katılan teşkilat mensuplarının bildikleri yabancı dilleri, nerede öğrendiklerine dair dağılımına bakıldığında; %70,8'inin okulda, %16,4'ünün özel kurslarda, %6,4'ünün kendi gayretiyle yardımcı kaynak kitaplardan, %3,5'inin Yurtdışındaki eğitim

merkezlerinde ve %2,3'ünün ise yabancı dil öğreten kültür merkezlerinde öğrendikleri görülmektedir(Tablo 19).

Tablo 20 - Araştırmaya Konu Personelin Bildiği Yabancı Dili Öğrenme Nedeni

Yabancı Dil Öğrenme Nedeni	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Barış misyonları için	42	24,6	24,6	24,6
Yabancı belge incelemek	23	13,5	13,5	38,0
Yabancılarla iletişim	21	12,3	12,3	50,3
Kişisel kariyer	83	48,5	48,5	98,8
Dil tazminatı için	1	,6	,6	99,4
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin yabancı dil öğrenme nedeni incelendiğinde; %48,5'inin kişisel kariyerini artırmak, %24,6'sının BM tarafından organize edilen Barış Misyonlarında görev almak, %13,5'inin yabancı bilgi ve belgeleri incelemek, %12,3'ü yabancılarla iletişim kurmak ve %0,6'sının ise dil tazminatından faydalanmak için yabancı dil öğrendikleri anlaşılmaktadır (Tablo 20). Burada dikkat çeken husus, hiç küçümsenmeyecek oranda (%24,6) teşkilat mensubunun, BM Barış Misyonlarında görev almak için yabancı dil öğrenmesidir. BM Barış Misyonları, personelin yabancı dil öğrenmesinde bir motivasyon aracı olmaktadır.

4.2. ARAŞTIRMAYA KONU OLAN TEŞKİLAT MENSUPLARININ MİSYON ÖNCESİ SÜREÇLE İLGİLİ ALGILARI

Örneklemini oluşturan, BM Barış Misyonlarında görev yapan Emniyet Teşkilatı Personelinin, misyon öncesi süreç ile ilgili duygu, düşünce, tenkit ve önerilerinin tespitine ilişkin olarak; “*Misyona gitmenizdeki en önemli 3 etken hangisidir?*” sorusu sorulmuştur.

Tablo 21 - Araştırmaya Konu Personelin Misyona Gitmesinde En Önemli 1. Etken

Etkenler (1)	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Maddi imkân	155	90,6	90,6	90,6
Barış için	2	1,2	1,2	91,8
Yabancı dil geliştirmek	12	7,0	7,0	98,8
İşten hoşnutsuzluktan	1	,6	,6	99,4
Ülk ve teş temsil	1	,6	,6	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Tablo 22 - Araştırmaya Konu Personelin Misyona Gitmesinde Önemli 2. Etken

Etkenler (2)	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Maddi imkân	1	,6	,6	,6
Ailevi	2	1,2	1,2	1,8
Barış için	14	8,2	8,2	9,9
Yabancı dil geliştirmek	112	65,5	65,5	75,4
İşte hoşnutsuzluktan	15	8,8	8,8	84,2
sosyal ve kül kazanım	27	15,8	15,8	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin cevaplarına bakıldığında, en önemli ilk etken olarak örneklemin %90,6'sı maddi imkân seçeneğini işaretlemiştir (Tablo 21). İkinci önemli etken olarak örneklemin %65,5'i yabancı dili geliştirmek cevabını verirken (Tablo 22),

Tablo23 - Araştırmaya Konu Personelin Misyona Gitmesinde Önemli 3. Etken

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Maddi imkân	1	,6	,6	,6
Ailevi sebepler	1	,6	,6	1,2
Barış için	1	,6	,6	1,8
Yabancı dil geliştirmek	8	4,7	4,7	6,4
İşte hoşnutsuzluktan	16	9,4	9,4	15,8
Sosyal ve kül kazanım	69	40,4	40,4	56,1
Ülke ve teş temsil	67	39,2	39,2	95,3
Macera için	8	4,7	4,7	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Üçüncü etken olarak, %40,4'lük sosyal ve kültürel kazanım (Tablo 23) seçeneği ön plana çıkmıştır. Bu veriler de açıkça ifade etmektedir ki, misyonlar için en önemli motivasyon kaynağı, giden personele sağladığı imkanlar açısından maddi kazançtır. Yabancı dil geliştirme konusunda sağladığı motivasyon da göz ardı edilmemesi gereken bir başka unsurdur. Araştırmaya konu olan teşkilat mensuplarının sosyal ve kültürel kazanım istekleri de üçüncü unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 24 - Araştırmaya Konu Personelin Misyona Gitmek İçin Gerekli KPDS 40 Barajı ile İlgili Düşünceleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Yeterli	34	19,9	19,9	19,9
Fazla bile	2	1,2	1,2	21,1
Yetersiz	69	40,4	40,4	61,4
Ölçü değil	66	38,6	38,6	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

“Barış misyonlarına gitmek için müracaat edecek görevlilerde, yabancı dil seviyesi olarak Kamu Personeli Dil Sınavında 40 puan alma şartı aranmasını, göreve gidecek personelin gittiği yerde yapacağı hizmeti layıkıyla yerine getirmesi için yeterli buluyor musunuz?” şeklinde sorulan soruya; Örneklemenin %40,4’ü yetersiz derken, sadece %19,9’u yeterli bulmuş, %39,6’sı ise KPDS’nin bu görevler için bir ölçü olamayacağı görüşünü benimsemiştir (Tablo 24). Bu verilerden de anlaşılacağı üzere, örneklemenin %80,4’ü şu veya bu gerekçe ile KPDS 40 barajını bu görevi yerine getirmek için yetersiz bulmakta olup, en kısa zamanda bu barajın yükseltilmesi veya TOFEL ve IELTS gibi sınav türleri ile desteklenmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu uygulama, misyona giden personelin orada sıkıntı çekmeden görev yapmasına imkân vereceği gibi, daha önemli postlara atanmasında da kolaylık sağlayacaktır.

Tablo 25 - Araştırmaya Konu Personelin BM Tarafından Yapılan Sınavın Adilliği ile İlgili Düşünceleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Tamamen adil	71	41,5	41,5	41,5
Adil	78	45,6	45,6	87,1
Fikrim yok	5	2,9	2,9	90,1
Adil değil	14	8,2	8,2	98,2
Hiç adil değil	3	1,8	1,8	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

“Misyona gideceklerin tespitine yönelik imtihanı, BM yetkilileri tarafından yapıldığı göz önünde bulundurulduğunda, adil buluyor musunuz?” sorusuna cevaben, örneklemin %87,1’i olumlu yönde görüş bildirmiş ve adil olarak yorumlamıştır. Adil bulmayanların oranı ise sadece %10 dur(Tablo 25). Olumlu yaklaşanların oranının, bu kadar belirgin bir şekilde ortaya çıkmasında en büyük etkenin, yabancılar tarafından yapılan imtihanda adam kayırma, iltimas ve torpil gibi bir takım usulsüzlüklerin olmadığı veya olamayacağına dair inancın yattığı değerlendirilmektedir. Ancak, yaklaşık 700 kişinin müracaat ettiği, 2006 yılı BM Barış Misyolları İmtihanında, BM’den gelen üç görevlinin, bu 700 kişinin imtihan kâğıtlarını kendilerine ayrılan 2 günlük süre içerisinde, sağlıklı bir şekilde değerlendirip, değerlendiremeyeceği konusu da örneklem içerisinde olumsuz görüş beyan eden teşkilat personelinin çekincelerinden kaynaklanmaktadır.

Tablo 26 - Araştırmaya Konu Personelin BM Tarafından Yapılan Sınavın Yeterliliği ile İlgili Düşünceleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Tamamen yeterli	25	14,6	14,6	14,6
Yeterli	104	60,8	60,8	75,4
Fikrim yok	6	3,5	3,5	78,9
Yetersiz	32	18,7	18,7	97,7
Tamamen yetersiz	4	2,3	2,3	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, BM Misyonlarına katılacak personelin tespitine yönelik BM yetkililerince yapılan imtihanın yeterliliği ile ilgili düşünceleri öğrenmek için *“Misyonu gideceklerin tespitine yönelik BM yetkilileri tarafından yapılan imtihanı, göreve gidecek personelin gittiği yerde yapacağı hizmeti layıkıyla yerine getirebilmesi için yeterli buluyor musunuz?”* sorusu sorulmuştur. Verilen cevaplara bakıldığında; örneklemin %75,4’ünün imtihanı yeterli bulduğu, buna karşın %21’inin ise yetersiz bulduğu görülmektedir (Tablo.26). Özellikle ileri derecede lisan bilmeyi gerektiren ve üst düzeyde görev yapacak personel için yapılan bu imtihanın çok basit kaldığı eleştirisi yapılsa da, bu tür postlara yapılacak atamalardan önce, misyonda ayrı bir mülakat sistemi olduğu da bir gerçektir.

Tablo 27 - Araştırmaya Konu Personele Görevle İlgili Verilen Bilginin Yeterliliği ile İlgili Düşünceleri

Görevle İlgili Verilen Bilgi	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Yeterli	13	7,6	7,6	7,6
Fikrim yok	2	1,2	1,2	8,8
Yetersiz	87	50,9	50,9	59,6
Tamamen yetersiz	69	40,4	40,4	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, BM Misyonlarından görev almadan önce, Emniyet Teşkilatı tarafından yapılan bilgilendirme ve kurs çalışmaları ile ilgili düşüncelerinin tespiti amacıyla, *“Yurt dışına gönderilecek personele, görev yerine gitmeden önce, gideceği görev, yapacağı hizmet ve çalışma koşulları hakkında verilen bilgi yeterli mi?”* sorusu sorulmuştur. Örneklemin bu soruya istinaden verdiği cevaplar incelendiğinde; %91,3’ünün verilen bilgilendirmeyi yetersiz bulduğu, buna karşılık sadece %7,6’sının bu çalışmaları yeterli bulduğu görülmektedir (Tablo 27).

Tablo28 - Araştırmaya Konu Personele Milli Çıkarlarla İlgili Verilen Bilginin Yeterliliği ile İlgili Düşünceleri

Milli çıkarlarımızla ilgili bilgi	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Tamamen yeterli	1	0,6	0,6	,6
Yeterli	5	2,9	2,9	3,5
Fikrim yok	1	0,6	0,6	4,1
Yetersiz	61	35,7	35,7	39,8
Tamamen yetersiz	103	60,2	60,2	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Yine aynı konu ile ilgili olarak örnekleme, “Yurt dışına gönderilecek personele, gideceği ülke, ülkenin siyasi koşulları, bu ülkedeki milli çıkarlarımız ve izlenecek strateji hakkında, gitmeden önce verilen bilgiyi yeterli buluyor musunuz?” sorusu sorulmuş, bu kez örneklemin %95,9’u yetersiz cevabı verirken, sadece %3,5’i yeterli bulduğunu belirtmiştir (Tablo. 28).

Tablo 29 - Araştırmaya Konu Personelin Verilen Bilgilerin Eksikliğinden Kaynaklanan Sorunların Giderilmesi İle İlgili Çözüm Önerileri

Sorunların Çözümü	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Eğitim merkezi	130	76,0	76,0	76,0
Kitap broşür	37	21,6	21,6	97,7
Fikrim yok	1	,6	,6	98,2
Gittiği yerde öğrenir	3	1,8	1,8	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

“Eğer personelin yeterince bilgilendirilmediğini düşünüyorsanız, sizce bu eksikliği gidermenin en makul yolu nedir?” sorusu sorularak, örneklemin bu konu ile ilgili çözüm önerisi tespit edilmeye çalışılmıştır. Cevaplar incelendiğinde; örneklemin %76’sı bir Eğitim Merkezi oluşturularak en az iki hafta süreli bir kurs programının uygulanmasını, bu konudaki eksikliğin giderilmesi için bir çözüm olarak görürken, %21,6’sı, hazırlanacak kitap ve broşürler ile bu konudaki eksikliğin giderilebileceği görüşünü benimsemiştir (Tablo 29). Bunun yanı sıra %1,3’lük bir kesim ise böyle bir bilgilendirmeye ihtiyaç olmadığını, bu tür bilgilerin gittiği yerde öğrenilebileceğini dile getirmişlerdir. Buradan gayet net

olarak anlaşılabacağı üzere, Misyonu gidecek personelin, görevin gerektirdiği bütün konularla ilgili bilgilendirmesinin yapılacağı bir Eğitim Merkezinin en kısa sürede hizmete açılarak bu eksikliğin giderilmesi en akılcı çözüm yolu olarak görülmektedir.

4.3. ARAŞTIRMAYA KONU OLAN TEŞKİLAT MENSUPLARINI MİSYON SÜRECİ İLE İLGİLİ ALGILARI

Örnekleme oluşturan, BM Barış Misyonlarında görev yapan Emniyet Teşkilatı Personelinin, misyon süresince yaşadıkları, duygu, düşünce, tenkit ve önerilerinin tespitine ilişkin olarak; “Misyonu gittiğinizde en çok sıkıntı çektiğinizi düşündüğünüz 3 etken hangisidir?” sorusu yöneltilmiştir.

Tablo30 - Araştırmaya Konu Personelin Misyonda En Çok Sıkıntı Çektiği 1. Etken

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Kültür ve sosyal farklar	37	21,6	21,6	21,6
Coğrafi ve fiziki şartlar	15	8,8	8,8	30,4
Beslenme ve yiyecek temini	39	22,8	22,8	53,2
Barınma	16	9,4	9,4	62,6
Çalışma şartlarına uyum	9	5,3	5,3	67,8
Yabancı dil yetersizliği	48	28,1	28,1	95,9
Kendini ispat	7	4,1	4,1	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin %28,1’i misyonda sıkıntı çektiği ilk etken olarak, yabancı dil yetersizliğini ifade etmiştir (Tablo 30). Araştırmaya konu olan teşkilat mensupları ile yapılan birebir görüşmelerde, görüşülen personelin hemen hepsi, burada sözü edilen yabancı dil eksikliğinden kastın gramer bilmemeyi içermediğini, aksine gramer olarak misyonda görev yapan birçok ülke polisinden iyi düzeyde bulunduğunu fakat kendini ifade etme, konuşma ve anlamada sıkıntılar yaşandığını ifade etmiştir. Bu husus aslında yabancı dil eğitim sistemimizdeki aksaklığın bir göstergesi olarak ortaya çıkmaktadır. Bu tür görevlerde, konuşma ve anlama pratiğinin en az gramer kuralları kadar önem taşıdığı göz önünde

bulundurularak, yabancı dil eğitiminde pratiğe daha fazla yer verilmesi, imkân dâhilinde, bu misyona katılacak personele kısa süreli de olsa kullanacağı polis literatürünü içeren hızlandırılmış bir kurs verilmesi, bu sıkıntıların önünü kesebilecek çözüm önerileri olarak düşünülmektedir.

Tablo 31 - Araştırmaya Konu Personelin Misyonda En Çok Sıkıntı Çektiği 2.Etken

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Coğrafi ve fiziki şartlar	5	2,9	2,9	2,9
Beslenme ve yiyecek temini	19	11,1	11,1	14,0
Barınma	16	9,4	9,4	23,4
Çalışma şartlarına uyum	8	4,7	4,7	28,1
Yabancı dil yetersizliği	42	24,6	24,6	52,6
Kendini ispat	34	19,9	19,9	72,5
Etkin bir yerde görev alma	47	27,5	27,5	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

İkinci etken olarak, örneklemin %27,5'i etkin bir yerde görev almak şeklinde cevap vermiştir (Tablo 31). Burada sözü edilen etkin yerden anlaşılması gereken, misyon bölgesinde üst post olarak kabul edilen, idareci seviyesindeki makamları ifade etmektedir. Bura çekilen sıkıntıların kaynağı ileride, BM çatısı altında yapılan atamalar ve görevlendirmeler başlığı altında detaylı olarak anlatılacaktır.

Tablo 32 - Araştırmaya Konu Personelin Misyonda En Çok Sıkıntı Çektiği 3.Etken

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Coğrafi ve fiziki şartlar	1	,6	,6	,6
Beslenme ve yiyecek temini	2	1,2	1,2	1,8
Barınma	9	5,3	5,3	7,0
Çalışma şartlarına uyum	3	1,8	1,8	8,8
Yabancı dil yetersizliği	8	4,7	4,7	13,5
Kendini ispat	5	2,9	2,9	16,4
Etkin bir yerde görev alma	55	32,2	32,2	48,5
Ön yargılar	88	51,5	51,5	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Misyonda en çok çekilen sıkıntılar arasında üçüncü etken olarak, örneklemin %51,5'i, Türk Polisi veya daha geniş mana da Türk İnsanı ile ilgili özellikle Avrupalılarda mevcut olan ön yargılar cevabını vermiştir (Tablo 32). Bu konu ile ilgili olarak, BM Barış Misyonlarında görev yapan teşkilat mensuplarından görüşme yapılan birçoğu, Avrupalıların geçmişten kalan ve aldıkları şartlandırılmış veya aksatılmış eğitimlerden edindiği olumsuz düşüncelerle, Türk Polislerine veya daha genel manada Türk İnsanına, Osmanlı'nın torunları olarak bir takım korku ve kaygılar ile baktıklarını ve çekincelerle yaklaştıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo33 - Araştırmaya Konu Personelin Verilen Ekipman Donanım ve Üniformanın Yeterliliği ile İlgili Düşünceleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Tamamen yeterli	3	1,8	1,8	1,8
Yeterli	39	22,8	22,8	24,6
Fikrim yok	1	,6	,6	25,1
Yetersiz	90	52,6	52,6	77,8
Tamamen yetersiz	38	22,2	22,2	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin görev yaptığı sürece kullandığı donanım, malzeme ve üniformaların yeterliliği konusundaki görüşlerinin tespiti için, “Yurt dışı misyonlarına gönderilen personelin donanım, malzeme ve üniformalarının, yapılan hizmetin gereği ve temsil açısından yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusu sorulmuş, örneklemin %77,8'i yetersiz şeklinde cevap verirken, sadece %24,6'lık bir kesim yeterli cevabını vermiştir (Tablo 33). Açık uçlu 61.soruya cevaben, yaklaşık 50 kişi bu konuya değinerek, diğer bazı Avrupa ülkeleri gibi Türk Polis Teşkilatının da bu tür misyonlara gönderdiği personel için bir malzeme sandığının oluşturularak, içerisine bu misyonlarda kullanma gereği hissedeceği iğneden, ipliğe, çok amaçlı bıçaklardan, el fenerine kadar tüm malzemelerin bu sandık içerisinde kendilerine zimmetlenmesi gerektiği görüşünü ifade etmişlerdir. Örnek olarak da Alman Polislerine misyona gelirken verilen malzeme sandıklarını göstermişlerdir. Ayrıca, misyonun bulunduğu ülke şartlarına

ve iklimine göre üniformalarda değişiklik yapılmasının sağlık açısından faydalı olacağı görüşünü ileri sürmüşlerdir.

Tablo34 - Araştırmaya Konu Personelin Misyona Süresince Kullandığı Pasaport Cinsi

Pasaport Cinsi	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Yeşil	62	36,3	36,3	36,3
Gri	107	62,6	62,6	98,8
Eksik	2	1,2	1,2	100,0
	171	100,0	100,0	

Tablo35 - Araştırmaya Konu Personelin Pasaport ve Vizeden Kaynaklanan Bir Sorun İle Karşılaşıp Karşılaşmadıkları

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Çok sorun yaşadım	14	8,2	8,2	8,2
Sorun yaşadığım oldu	52	30,4	30,4	38,6
Fikrim yok	1	,6	,6	39,2
Pek sorun yaşamadım	35	20,5	20,5	59,6
Hiç sorun yaşamadım	69	40,4	40,4	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, görev yaptığı dönem içerisinde, kullandığı pasaportun cinsi ve bundan kaynaklanan bir sorun yaşayıp yaşamadığının tespiti amacıyla “Yurt dışında görevli olduğunuz sürece hangi tip pasaport kullandınız?” ve “Yurt dışında görevli olduğunuz süre zarfında pasaport ve vize işlemlerinden kaynaklanan bir sorun yaşadınız mı?” soruları sorulmuştur. Pasaport cinsi ile ilgili soruya örneklemin %62,7’si gri (hizmet pasaportu), %36,3’ü ise yeşil (hususî) pasaport cevabını vermiştir (tablo 34). %60,9’u hiçbir sorunla karşılaşmadığını belirtirken, %30,4’ü sorun yaşadığını belirtti, %8,2’si ise çok sorun yaşadığını ifade etmiştir (Tablo 35). Yaşanan sorunların nedeni araştırıldığında, sorunla karşılaşan teşkilat mensuplarının, gidilen ülkenin vize rejimini bilmemekten veya bu konu ile ilgili yeterli araştırma yapmadan seyahat etmekten kaynaklanan sorunlar yaşadığını ortaya koymuştur. Bu yüzden misyona

gidecek personele gidilecek ülke ve bu ülkenin vize işlemleri ile ilgili bir takım bilgilerin verilmesinin, gelecekte yaşanması muhtemel bir takım sıkıntıların engellenmesi açısından faydalı olacağı mülhaza edilmektedir.

Tablo36 - Araştırmaya Konu Personelin BM Çatısı Altında Yapılan Atamaların Objektifliği ile İlgili Düşünceleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Tamamen katılıyorum	5	2,9	2,9	2,9
Katılıyorum	22	12,9	12,9	15,8
Fikrim yok	9	5,3	5,3	21,1
Katılmıyorum	89	52,0	52,0	73,1
Hiç katılmıyorum	46	26,9	26,9	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin misyon içerisinde BM tarafından yapılan atamalar ile ilgili değerlendirmesinin tespiti amacıyla, “*Misyon bölgesine ulaşıldıktan sonra BM çatısı altında yapılan görevlendirme ve atamalar objektif kıstaslar göz önüne alınarak yapılmaktadır ifadesi ile ilgili düşünceniz nedir?*” sorusu sorulmuştur. Örneklemin %78,9’luk gibi yüksek bir kısmı, BM çatısı altında yapılan atamaların, objektif kıstaslar göz önüne alınarak yapıldığı görüşüne katılmadıklarını beyan ederken, sadece %15,8’lik bir kesim atamaların objektifliğine katıldıklarını ifade etmişlerdir (Tablo 36).

Tablo37 - Araştırmaya Konu Personelin BM tarafından Üst Postlara Yapılan Atamalarda Güçlü Devletlerin Etkisi ile İlgili Düşünceleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Tamamen katılıyorum	118	69,0	69,0	69,0
Katılıyorum	47	27,5	27,5	96,5
Fikrim yok	1	,6	,6	97,1
Katılmıyorum	5	2,9	2,9	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Yine aynı konu ile ilgili olarak örnekleme, “Misyona bölgesine ulaşıldıktan sonra yapılan görevlendirme ve özellikle yüksek postlara atamalar tamamen güçlü ve misyonda ağırlığı olan devletlerin temsilcilerinin isteği doğrultusunda gerçekleştirilmektedir ifadesi ile ilgili düşünceniz nedir?” sorusu sorulmuştur. Örneklemin %96,5’i, misyonda üst postlara yapılan atamaların, tamamen güçlü ve misyonda ağırlığı olan devletlerin temsilcilerinin isteği doğrultusunda gerçekleştirdiğini ifadesine katıldıklarını belirtmişler, sadece %2,9’luk kesim bu görüşün aksini ifade etmişlerdir (Tablo 37). Örneklemin bu değerlendirmeleri göz önüne alındığında, Emniyet Teşkilatı personelinin misyonda çekilen sıkıntılar olarak ikinci sırada belirttiği, etkin bir yerde görev almada karşılaşılan güçlüğün gerekçesi ortaya çıkmaktadır.

Tablo38 - Araştırmaya Konu Personelin Üst Postlara Yapılan Atamalarda Ülke Girişiminin Artırılması ile İlgili Düşünceleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Tamamen katılıyorum	92	53,8	53,8	53,8
Katılıyorum	57	33,3	33,3	87,1
Fikrim yok	13	7,6	7,6	94,7
Katılmıyorum	7	4,1	4,1	98,8
Hiç katılmıyorum	2	1,2	1,2	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

BM Barış Misyollarında, özellikle yüksek rütbeli teşkilat mensuplarının düşük profilli görevlerde çalıştırılması ile ilgili örneklemin düşüncelerinin tespiti amacıyla, “Misyonda özellikle önemli ve yüksek profilli postlara yapılacak atamalarla ilgili olarak, görev öncesi ülke girişimi artırılmalı ve buna göre personel gönderilmelidir ifadesi ile ilgili düşünceniz nedir?” sorusu sorulmuş olup; Örneklemin %87,1’i üst postlara atamalara, ülke girişiminin bulunması gerekliliği ortaya konulmuş, sadece %5,3’ü bu görüşün aksine fikir beyan etmiştir (Tablo 38). Bu değerlendirmelerden açıkça görülebileceği gibi, yüksek rütbeli teşkilat personelinin misyonlarda düşük profilli görevlerde çalışması, gerek ülke prestiji ve gerekse çalışan üst rütbeli personelin kişisel kariyeri açısından sakıncalı olduğundan, bu tür atamalara Dışilişkiler Dairesinin müdahale ederek, atamalarda

etkili olmasının, disiplin mesleği olan emniyet teşkilatının mevcut disiplin anlayışında zaaf oluşmaması için gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

Tablo 39 - Araştırmaya Konu Personelin Misyonda Görev Yaptığı Seviye

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
En yüksek	4	2,3	2,3	2,3
Yüksek	24	14,0	14,0	16,4
Orta seviye	44	25,7	25,7	42,1
Düşük	91	53,2	53,2	95,3
En düşük	8	4,7	4,7	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin Barış Misyonlarında hangi seviyede görev yaptığının tespitine yönelik olarak sorulan “*Misyonda hangi seviyede görevler yerine getirdiniz?*” sorusu sorulmuştur. Örneklemin %2,3’ü en yüksek seviyede (Misyon şefi, yardımcısı vs.), %14’ü yüksek seviyede (Bölge sorumlusu, Şube müdürü, Eğitici Danışman vs.), %25’i orta seviyede (İstasyon şefi, Karakol amiri vs.), %53,2’si düşük seviyede (Karakol memuru, soruşturma görevlisi, gözlemci vs.), %4,7’si ise en düşük seviyede (Gardiyan vs.) görev yaptığını belirtmiştir (Tablo 39). Bu veriler ışığı altında, araştırmanın konusu olan ve misyonlarda görev yapan teşkilat mensuplarının çoğunluğunun, düşük ve orta profilli görevler yaptığı görülmektedir. Sayı olarak, kendinden söz ettirecek iddialı ülkeler arasında yer alan teşkilat personelimizin bundan sonra artık daha üst seviyede ve daha yüksek profilli görevlerde hizmet etmeyi amaçlaması ve başarması gerekmektedir. Bunun için de gerekli olan ve yukarıda sayılan; ülkenin daha etkili rol oynaması, giden personelin yabancı dil seviyesinin daha yükseğe çekilmesi, misyon öncesi eğitimin sistemli bir şekilde verilerek giden personelin görev yerine donanımlı gönderilmesi, gibi hususlar bir an önce yerine getirilerek hedeflenen amaçlara ulaşılması gerekmektedir. Dış ilişkiler Daire Başkanı Recep Gültekin’in ifadesi ile A Takımı ile hizmet verilen bu misyonlarda, görev yapan tüm teşkilat mensuplarının, kendilerini defalarca kanıtlamış, polislik için belki dünyanın hiçbir ülkesinde rastlanmayan bir eğitime tabi tutulmuş insanlar olarak, bu hedefe ulaşmada zorluk çekmeyeceği değerlendirilmektedir.

Tablo 40 - Araştırmaya Konu Personelin Misyonda Görev Yaptığı Seviye ile İlgili Değerlendirmeleri

Misyonda görev yaptığı seviye	Bu seviyede görev yapma sebebi					Toplam
	Yabancı dil seviyesi	Mesleki tecrübe	Ülkenin siyasi ağırlığı	Kişisel bilgi ve beceri	Misyon tecrübesi	
En yüksek	0	1	1	2	0	4
Yüksek	6	5	1	9	3	24
Orta seviye	11	7	2	22	2	44
Düşük	22	6	26	19	18	91
En düşük	2	0	3	2	1	8
Toplam	41	19	33	54	24	171

Örneklemin görev yaptığı seviyenin belirlenmesinde neyin etkili olduğunun tespitine yönelik olarak, “Sizce bu seviyede görev yapmanızın en önemli sebebi nedir?” şeklinde sorulan soruya, düşük ve orta seviyede görev yapan teşkilat mensupları, ülkenin misyon bölgesindeki siyasi ağırlığı, yabancı dil seviyesi, ve misyon tecrübesi olmamasını gerekçe gösterirken, üst seviyede görev yapan teşkilat mensupları buna gerekçe olarak yabancı dil seviyelerinin iyi olmasını, kişisel bilgi ve becerileri ile mesleki tecrübelerini göstermişlerdir (Tablo 40)

Tablo41 - Araştırmaya Konu Personelin Misyonda Görev süresi Sonunda Uzatma Alıp Almadığının Dağılımı

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Bir yıl görev	116	67,8	67,8	67,8
Uzatma almış	55	32,2	32,2	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

BM Barış Misyonlarının bir yıllık hizmet süresini tamamladıktan sonra, örneklemini oluşturan teşkilat mensuplarından, kaç kişinin uzatma aldığının tespiti amacıyla kendilerine “uzatma alıp almadıkları” sorulmuş, Örneklemin %32,2’si bir yıllık normal görev süresinin bitiminde, uzatma aldığını ifade ederken, %67,8’i uzatma almadığını belirtmiştir (Tablo 41).

Tablo 42 - Araştırmaya Konu Personelin Misyonda Uzatmalarla İlgili Teşkilat Tarafından Uygulanan Prensibin Adilliği İle İlgili Düşünceleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Tamamen adil	9	5,3	5,3	5,3
Adil fakat standart gerekli	74	43,3	43,3	48,5
Fikrim yok	13	7,6	7,6	56,1
Adil uygulanmıyor	53	31,0	31,0	87,1
Hiç adil olduğunu düşünmüyorum	22	12,9	12,9	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, uzatmalarla ilgili teşkilat uygulamasını nasıl bulduklarının tespiti için, “Yurtdışı görevlendirmelerde, görev süresinin uzatılması ile ilgili olarak misyonda elde edilen yüksek postların bir ölçü olarak kabul edilmesi prensibinin uygulamaya adil olarak yansıdığını düşünüyor musunuz?” sorusu sorulmuş olup; Örneklemin, %5,3’ü uygulamayı tamamen adil bulurken, %43,3’ü prensibin adil olduğunu fakat yüksek post konusuna bir standart getirilmesi gerekliliğini ortaya koymuştur. Bununla beraber %43,9’luk bir kesim ise bu prensibin adil olarak uygulanmadığı görüşünü taşımaktadır (Tablo 42). Bu değerlendirmeler ışığı altında, uzatmalar konusu ile ilgili ciddi bir düzenleme yapılması, gerek Emniyet Teşkilatının saygınlığı ve gerekse misyona giden teşkilat mensuplarının her türlü kaygıdan uzak görev yapabilmesi için bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır.

Tablo 43 - Araştırmaya Konu Personelin Misyona İlgili Mevcut Yasal Mevzuatın Yeterliliği Konusunda Değerlendirmeleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
tamamen yeterli	1	,6	,6	,6
yeterli	21	12,3	12,3	12,9
fikrim yok	27	15,8	15,8	28,7
yetersiz	99	57,9	57,9	86,5
tamamen yetersiz	23	13,5	13,5	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, yurt dışı görevlendirmelerle ilgili yasal mevzuat hakkında düşüncelerinin tespiti amacıyla, “*Yurt dışı görevlerle ilgili mevcut yasal mevzuatı yeterli buluyor musunuz?*” sorusu sorulmuş, örneklemin %71,4’ü mevcut yasal mevzuatı yetersiz bulurken, sadece %12,9’u yeterli bulmuştur (Tablo 43). Bu değerlendirmeler ışığında, yurt dışı görevlendirmelerin günün koşullarına uygun hale getirilmiş bir mevzuat ile şekillendirilmesinde büyük fayda olacağı düşünülmektedir. 11.04.2006 tarihinde yapılan röportajda, Dışilişkiler Daire Başkanı Recep Gültekin bu konu ile ilgili bir çalışma başlattıklarını ve kısa bir süre sonra hazırlanan yeni yönetmelik hükümlerinin, ihtiyacı karşılayacağını ifade etmiştir.

Tablo 44 - Araştırmaya Konu Personelin Misyonlarda Grup Sorumlusundan Kaynaklanan Sorun Yaşayıp Yaşamadıkları ile İlgili Değerlendirmeleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Çok sorun yaşadım	15	8,8	8,8	8,8
Sorun yaşadığım oldu	41	24,0	24,0	32,7
Fikrim yok	7	4,1	4,1	36,8
Pek sorun yaşamadım	48	28,1	28,1	64,9
Hiç sorun yaşamadım	60	35,1	35,1	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, görev süresince Grup Sorumlusundan kaynaklanan bir sorun ile karşılaşp karşılaşmadığının tespiti için, “*Yurt dışı göreviniz süresince, grup sorumlunuzdan (Contengent Commander) kaynaklanan bir sorun yaşadınız mı?*” şeklinde sorulan soruya, örneklemin %35,1’i hiç sorun yaşamadım, %8,8’i çok sorun yaşadım ve %24’ü ise sorun yaşadığım oldu şeklinde cevap vermişlerdir (Tablo 44).

Tablo 45 - Araştırmaya Konu Personelin Misyonlarda Grup Sorumlusunun Hangi Eksikliğinden Kaynaklanan Sorun Yaşadığı ile İlgili Değerlendirmeleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Misyon tecrübesi olmaması	24	14,0	28,9	28,9
Bilgi ve beceri eksikliği	18	10,5	21,7	50,6
Yabancı dil yetersizliği	18	10,5	21,7	72,3
Etkinliklerde pasifliği	11	6,4	13,3	85,5
Diplomasi eksikliği	12	7,0	14,5	100,0
Toplam	83	48,5	100,0	
Fikir Beyan Etmeyenler	88	51,5		
Toplam	171	100,0		

Yaşanılan sorunun, Grup Sorumlusunu hangi eksikliğinden kaynaklandığını ortaya koymak için, örnekleme, “Eğer böyle bir sorun yaşıyorsanız, bu grup sorumlusunun hangi konudaki yetersizliğinden veya eksikliğinden kaynaklanmıştır?” sorusu sorulmuştur.

Sorun yaşayan teşkilat mensuplarının %28,9’u sorunun kaynağını, grup sorumlusunun misyon tecrübesi olmamasına bağlarken, %21,7’si bilgi ve beceri eksikliğine, %21,7’si yabancı dil yetersizliğine, %13,3’ü etkinliklerde pasifliğine ve %14,5’i de uluslararası diplomasi eksikliğine bağlamıştır (Tablo 45). Yapılan bu eleştiriler ışığı altında, ülkemizi temsilen herhangi bir ülkede göreve giden grubun başında, grup sorumlusu olarak görev yapacak personelin özen ile seçilmesi ve özel bir eğitimden geçirilmesi, gerek ülke saygınlığı ve gerekse o misyonda görev yapacak diğer teşkilat mensuplarının haklarının savunulması açısından hayati önem taşımaktadır.

4.4. ARAŞTIRMAYA KONU OLAN TEŞKİLAT MENSUPLARININ MİSYON SONRASI SÜREÇ VE BM BARIŞ MİSYONLARI İLE İLGİLİ GENEL ALGILARI

Örnekleme oluşturan teşkilat mensuplarının, gerek misyon sonrası süreç ve gerekse BM Barış Misyonları ile ilgili genel algı ve değerlendirmelerinin tespiti için, “Sahip olduğunuz misyon tecrübenizi esas alarak bir değerlendirme

yaptığınızda, yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen, Barış Misyonlarının, konuşlandırıldığı bölgedeki barış ve istikrara olan katkısı, göz ardı edilemeyecek derecede önem taşımaktadır, ifadesi ile ilgili düşünceniz nedir?” sorusu sorulmuştur.

Tablo 46 - Araştırmaya Konu Personelin BM Barış Misyonlarının Barışa Katkısının Yadsınamaz Bir Gerçek Olduğu İfadesi ile İlgili Düşünceleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Tamamen katılıyorum	43	25,1	25,1	25,1
Katılıyorum	102	59,6	59,6	84,8
Fikrim yok	8	4,7	4,7	89,5
Katılmıyorum	16	9,4	9,4	98,8
Hiç katılmıyorum	2	1,2	1,2	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin %84,7’si, BM Barış Misyonlarının konuşlandırıldığı bölgedeki barış ve istikrara olan katkısının göz ardı edilemeyecek derecede önem taşıdığı ifadesine katılırken, sadece %10,6’lık bir kesim bu ifadeye katılmadığını belirtmiştir (Tablo 46). Bu istatistik da açık olarak ortaya koymaktadır ki; Emniyet Teşkilatı personeli, BM Barış Misyonlarının barışa olan katkısı ile ilgili olarak olumlu düşünceler taşımaktadır.

Tablo 47 - Araştırmaya Konu Personelin, Türk Polis Teşkilatının, Gerek Görev Anlayışı ve Gerekse İnsani Değerler Açısından Yetişmiş Personeli ile Barış Misyonlarına Olan Katkısı Göz Ardı Edilmeyecek Derecede Önem Taşımaktadır İfadesi ile İlgili Düşünceleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Tamamen katılıyorum	97	56,7	56,7	56,7
Katılıyorum	71	41,5	41,5	98,2
Fikrim yok	1	,6	,6	98,8
Katılmıyorum	2	1,2	1,2	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, Barış Misyonlarında Emniyet Teşkilatı personelinin katkıları ile ilgili düşüncelerinin tespitine yönelik olarak, “*Yine sahip olduğunuz misyon tecrübeniz ile değerlendirdiğinizde, Türk Polis Teşkilatının, gerek görev anlayışı ve gerekse insani değerler açısından yetişmiş personeli ile Barış Misyonlarına olan katkısı göz ardı edilemeyecek derecede önem taşımaktadır, ifadesi ile ilgili düşünceniz nedir?*” sorusu sorulmuştur. Bu soruya cevaben, örneklemin %98,2 gibi büyük bir çoğunluğu tamamen katılıyorum ve katılıyorum demiştir (Tablo 47).

Gerek bu istatistikî bilgiler, gerekse Dışilişkiler Daire Başkanı ile yapılan röportajda Recep Gültekin’in, BM’nin, Barış Misyonlarına Türk Polisi gönderilmesi talebi ile ilgili söyledikleri, Türk Emniyet Teşkilatı personelinin barışa yapmış olduğu hizmeti açıkça ortaya koyacak ve birbirini teyit edecek niteliktedir.

Tablo 48 - Araştırmaya Konu Personelin BM Barış Misyonlarında Görev Yapan Diğer Ülke Polisleri ile Türk Polisini Görev Yönünden Mukayesesi

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Her yönüyle biz üstünüz	22	12,9	12,9	12,9
Üstün olduğumuz yönler var ama dil	142	83,0	83,0	95,9
Fark yok	3	1,8	1,8	97,7
Onların üstün olduğu yönler fazla	4	2,3	2,3	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, misyonda birlikte görev yaptığı, diğer ülke polisleri ile kendilerini görev yönünden mukayese ettiklerinde, hissettikleri duygu ve düşüncelerinin tespiti ile ilgili olarak, “*Misyonda görev yapan diğer ülke polisleri ile kendinizi görevin ifası ve görev sorumluluğu yönünden mukayese ettiğinizde aşağıdaki ifadelerden hangisi size daha gerçekçi gelmektedir?*” sorusu sorulmuştur. Örneklemin, %12,9’u her yönüyle biz daha üstünüz şeklinde cevap verirken, %83’ü üstün olduğumuz yönler var ama dil problemi gerçek yeteneğimizi sergilememizi engelliyor şeklinde cevap vermiştir. Diğer ülke

polislerinin daha üstün yanları olduğunu söyleyenler ise örneklemin sadece %2,3'lük kısmını teşkil etmektedir (Tablo 48).

Tablo 49 - Araştırmaya Konu Personelin BM Barış Misyonlarında Görev Yapan Diğer Ülke Polisleri ile Türk Polisinin Etkileşimi Yönünden Mukayesesi

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Hep öğretim hiç bir şey öğrenmedim	13	7,6	7,6	7,6
Öğrettiğim çok ama ben de bir şeyler öğrendim	51	29,8	29,8	37,4
Öğrettiğim kadar öğrendim	94	55,0	55,0	92,4
Öğrettiğimden daha çok öğrendim	13	7,6	7,6	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, misyonda birlikte görev yaptığı, diğer ülke polisleri ile kendilerini eğitim ve etkileşim yönünden mukayese ettiğinde, sahip olduğu duygu ve düşüncelerinin tespiti ile ilgili olarak, “görev yaptığınız diğer ülke polisleri ile kendinizi eğitim ve etkileşim yönünden mukayese ettiğinizde aşağıdaki ifadelerden hangisi size daha gerçekçi gelmektedir?” sorusu sorularak algıları ölçülmeye çalışılmıştır.

Örneklemin, %7,6'sı hep öğretici pozisyonda bulundum, onlardan bir şey öğrenmedim derken, %29,8'i eğitici ve öğretici yönüm ağır basmakla beraber onlardan öğrendiğim şeyler de oldu şeklinde cevap vermiştir. %55'lik bir kesim onlara öğrettiğim kadar onlardan öğrendim, %7,6'lık bir kesim ise öğrettiğimden daha çok öğrendim şeklinde cevap vermiştir (Tablo 49).

Bu veriler de göstermektedir ki, Barış Misyonlarında görev yapan Emniyet Teşkilatı personeli, yabancılarla genel manada bir etkileşim yaşamakta ve bildiği bir takım bilgileri karşı tarafa öğretirken, bilmediği bazı konuları karşı taraftan öğrenme imkânı bulmaktadır.

Tablo 50 - Araştırmaya Konu Personelin BM Barış Misyonlarında Görev Yapan Diğer Ülke Polisleri ile Türk Polislinin Özlük Haklar Yönünden Mukayesesi

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Gelişmiş ülkeler düzeyinde	3	1,8	1,8	1,8
Gelişmekte olan ülkeler düzeyinde	52	30,4	30,4	32,2
Fikrim yok	12	7,0	7,0	39,2
Az gelişmiş ülkeler düzeyinde	78	45,6	45,6	84,8
Gelişmemiş ülkeler düzeyinde	26	15,2	15,2	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, misyonda birlikte görev yaptığı, diğer ülke polisleri ile kendilerini özlük hakları yönünden mukayese ettiklerinde, sahip olduğu duygu ve düşüncelerin tespiti ile ilgili olarak, “Misyonda görev yaptığınız diğer ülke polisleri ile kendinizi özlük hakları yönünden mukayese ettiğinizde aşağıdaki ifadelerden hangisi size daha gerçekçi gelmektedir?” sorusu sorulmuş olup; Örneklemin, %1,8’i özlük haklarımız, gelişmiş ülke polislerinin sahip oldukları haklara eşit derken, %30,4’ü özlük haklarımız, gelişmekte olan ülke polislerinin sahip oldukları haklara eşit şeklinde cevap vermiştir. %45,6’lık bir kesim özlük haklarının az gelişmiş ülkeler düzeyinde olduğunu söylerken, %15,2’lik bir kesim ise gelişmemiş ülkeler seviyesinde olduğunu ifade etmiştir (Tablo 50). Bu veriler ışığı altında, özlük hakları yönünden diğer ülke polisleri ile mukayese edildiğinde, Türk Polislinin çok iç açıcı bir noktada olmadığı aşikârdır. Bunun çözümü ise ülkenin ekonomik düzeyi ile doğru orantılı olup, mikro düzeyde ve kısa dönem içerisinde halledilebilecek bir konu olarak görülmemektedir. Fakat teşkilat açısından misyona gidecek olan personele, bu işin bir yönü ile de ülkenin reklâmı ve tanıtımı olması sebebiyle, biraz daha iltimaslı davranılarak, orada ülkemizi de yüceltecek şekilde, elden gelen en iyi imkânların sağlanmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Tablo 51- Araştırmaya Konu Personelin Misyon Süresince Yabancı Dil Konusunda Kişisel Gelişimi ile İlgili Değerlendirmeleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Çok gelişti	51	29,8	29,8	29,8
Gelişti	109	63,7	63,7	93,6
Fikrim yok	3	1,8	1,8	95,3
Gelişmedi	6	3,5	3,5	98,8
Hiç gelişmedi	2	1,2	1,2	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Tablo 52 - Araştırmaya Konu Personelin Yabancı Dil Seviyesindeki Gelişiminin Ölçüme Yansımaları

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Dil seviyesinde artış olmuş	70	40,9	40,9	40,9
Dil seviyesinde artış olmamış	13	7,6	7,6	48,5
Mukayese edecek veri yok	88	51,5	51,5	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Misyon sonunda, BM Barış Misyonlarında görev yapan teşkilat mensuplarının yabancı dil seviyelerinde bir artışın olup olmadığının tespitine yönelik olarak, “Misyon süresince yabancı diliniz gelişti mi?” ve “ Eğer misyon süresince yabancı diliniz geliştirse, bu ölçüme ne kadar yansıdı?” şeklinde sorular sorulmuştur. Örneklemin %93,6’sı yabancı dilinin geliştiğini ifade ederken, sadece %4,7’lik bir kesim gelişmediğini belirtmiştir (Tablo 51). Ölçüme yansıdı mı sorusuyla ilgili cevaplara bakıldığında, örneklemin %40,9’unun KPDS, TOFEL gibi yabancı dil seviye tespit sınavlarında, misyondan sonra daha yüksek notlar aldığı ve yabancı dillerindeki gelişmenin ölçüme yansıdığı görülmektedir. Bununla birlikte %51,5’lik bir kesimin, misyon bitiminde mukayese yapmaya esas teşkil edecek bir seviye tespit sınavına girmediği anlaşılmıştır. %7,6’lık bir kesim ise imtihana girmiş fakat ölçümde bir gelişme kaydedememiştir (Tablo 52)

Tablo 53 - Araştırmaya Konu Personelin Misyona Gitmeden Önce Kendine Hedef Belirlediği Maddi İmkânlara Ulaşıp Ulaşmadığı Konusundaki Algıları

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Tamamıyla ulaştım	13	7,6	7,6	7,6
Ulaştım	108	63,2	63,2	70,8
Fikrim yok	12	7,0	7,0	77,8
Ulaşamadım	35	20,5	20,5	98,2
Hiç ulaşamadım	3	1,8	1,8	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, misyon sonunda maddi yönden hedeflediği noktaya gelip gelmediğinin tespiti amacıyla, “*Misyona gitmeden önce kendinize hedef olarak belirlediğiniz maddi kazanca misyon sonunda ulaşabildiniz mi?*” sorusu yöneltilmiş, örneklemin %70,8’i ulaştığını ifade ederken, %22,3’lük bir kesim ulaşamadığını beyan etmiştir (Tablo 53).

Tablo 54 - Araştırmaya Konu Personelin Elde Ettiği Kazancı Değerlendirme Şekli

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Ev almış	45	26,3	26,3	26,3
Araba almış	34	19,9	19,9	46,2
Arsa almış	5	2,9	2,9	49,1
Nakit parası var	21	12,3	12,3	61,4
Borcunu kapatmış	2	1,2	1,2	62,6
Hem ev hem araba almış	28	16,4	16,4	78,9
Hiç bir birikim yapamamış	36	21,1	21,1	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Araştırmaya konu olan teşkilat mensuplarının, maddi kazancı hangi şekilde değerlendirdiği konusundaki verilere bakıldığında; %26,3’ünün ev, %19,9’unun araba, %2,9’unun arsa aldığı, %12,3’ünün nakit para olarak sakladığı, %1,2’sinin daha önceden mevcut olan borçlarını ödediği, %16,4’ünün hem ev hem de araba aldığı ve %21,1’lik bir kesimin ise hiçbir yatırım yapamadığı görülmektedir (Tablo 54). Burada dikkat çeken husus, elde edilen kazancın, örneklemin büyük bir çoğunluğu tarafından, gayrimenkul alımı

yapılarak değerlendirilmiştir. Diğer dikkat çeken husus ise, %21,1’lik bir kesimin hiçbir birikim sağlayamamasıdır.

Tablo55 - Araştırmaya Konu Personelin BM Barış Misyonlarından Döndükten Sonra Görev Yeri Değişikliği Dağılımı

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Yer değişikliği yok	120	70,2	70,2	70,2
İl aynı birim değişmiş	31	18,1	18,1	88,3
İl değişikliği olmuş	20	11,7	11,7	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, misyondan sonra çalışmış olduğu yer ve birimde herhangi bir değişiklik olup olmadığının tespitine yönelik olarak sorulan, “*Misyon öncesi ve sonrası görev yeri ve biriminizde nasıl bir değişiklik oldu?*” sorusuna, örneklemin %70,2’si herhangi bir yer değişikliği yaşamadığını, %18’i aynı il içinde birim değişikliği yaşadığını ve %11,7’lik bir kesim ise hem il hem de birim değişikliğine maruz kaldığını ifade etmiştir (Tablo 55).

Tablo 56 - Araştırmaya Konu Personelden Misyona İki Kez Gidenlerin İkinci Misyon Dönüşü Görev Yeri Değişikliği Dağılımı

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Yer değişikliği yok	28	16,4	66,7	66,7
İl aynı birim değişmiş	9	5,3	21,4	88,1
İl değişikliği olmuş	5	2,9	11,9	100,0
Toplam	42	24,6	100,0	
	129	75,4		
Toplam	171	100,0		

Aynı inceleme iki kez misyona gidenler için de yapılmış, iki misyon tecrübesi olanlardan, %66,7’si ikinci misyon dönüşü herhangi bir yer değişikliği yaşamamış, %21,4 aynı il içinde farklı bir birimde çalışmaya başlamış, %11,9’luk bir kesim ise farklı ile tayin olmuştur (Tablo 56). Oranlardaki bu tutarlılık açıkça ifade etmektedir ki, emniyet teşkilatı personeli sırf yurt dışı görevine gittiği için ayrı bir tayin veya keyfi bir muameleye maruz kalmamaktadır. Fakat bu gerçek,

istisnai durumlar olmuyor anlamına da gelmemelidir. Örneklem içerisinde birebir görüşülen emniyet teşkilatı personeli içerisinde, sırf ikinci kez BM Barış Misyonuna gittiği için başka ile tayin olunan personel de bulunmaktadır. Bu da idareci konumunda olan kişilerin tasarrufundan kaynaklanmaktadır.

Tablo 57 - Araştırmaya Konu Personelin Misyon Sonrası İlmi Çalışma ve Proje Konusundaki Dağılımı

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Yüksek lisans	16	9,4	9,4	9,4
Doktora	1	0,6	0,6	9,9
Makale	6	3,5	3,5	13,5
Proje	39	22,8	22,8	36,3
Etkisi olmadı	109	63,7	63,7	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, görev yaptığı misyon tecrübesinin kendisine ilimsel bir çalışma veya proje üretmesinde bir katkısının olup olmadığının tespiti için, “*Misyonda yaptığınız görev sırasında elde ettiğiniz tecrübe ve kazanımlar, döndükten sonra akademik veya ilmi bir çalışma yapmanızda veya teşkilatın gelişimine katkıda bulunacak proje geliştirmenizde etkili oldu mu?*” sorusu sorulmuştur. Örneklemin %9,4’ü, bu soruya cevaben yüksek lisans yapmasında etkili olduğunu söylerken, %0,6’sı doktora yapmasında, %3,5’i makale yazmasında, %22’8’i ise proje yapmasında etkili olduğunu belirtmiştir. %63,7’lik bir kesim ise hiçbir ilmi çalışma ve proje üretmede etkili olmadığını ifade etmiştir (Tablo 57). Bu veriler ışığı altında, gerçekten ilmi çalışma ve proje fakiri olan ülkemizde, emniyet teşkilatının entelektüel diye tabir edebileceğimiz kesmini oluşturan, yurt dışı misyon tecrübesi ve yabancı dili olan bu kesimden, bu kadar az sayıda eser ve proje elde edilmesi, üzerinde hassasiyetle durulması ve düşünülmesi gereken bir konudur. Özellikle hiçbir ilmi çalışma yapmayan ve proje üretmeyen kesmi teşkil eden teşkilat mensuplarının, gerekirse Dış İlişkiler Dairesi tarafından belli konularda araştırma yapması istenilmek suretiyle, bu konulara yönlendirilmesinin sağlanabileceği düşünülmektedir.

Tablo58 - Araştırmaya Konu Personelin Misyon Süresince Aile Birlikteliği

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Sürekli benim yanımdaydı	54	31,6	31,6	31,6
Belli dönemlerde benimleydi	55	32,2	32,2	63,7
Misyon süresince ayırdık	62	36,3	36,3	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, misyon süreci içerisinde aile ilişkilerinin incelenmesine dönük olarak sorulan, “*Misyona giderken beraberinde ailenizi götürdünüz mü?*” sorusuna, örneklemin %31,6’sı ailem misyon boyunca benimle birlikteydi, %32,2’si sadece belli dönemlerde benimle birlikteydiler, %36,3’ü ise misyon süresince ailemden ayırdım cevabını vermişlerdir (Tablo 58). Oranlara bakıldığında, sürekli ailesi ile beraber olanlar örneklemin %31,6’sını oluştururken, geri kalan %68,5’lik kesim ailesinden ayrı bir yaşam sürmüşlerdir.

Tablo 59 - Araştırmaya Konu Personelin Misyonun Aile İlişkileri Üzerine Etkileri ile İlgili Değerlendirmeleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Onlar olmadan yaşayamayacağımı öğrendim	28	16,4	16,4	16,4
Aile bağlarım kuvvetlendi	91	53,2	53,2	69,6
Değişiklik olmadı	48	28,1	28,1	97,7
Aile bağlarım azaldı ilişkilerde bozukluklar oldu	3	1,8	1,8	99,4
Aile bağlarım koptu ilişkimiz sona erdi	1	,6	,6	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Misyonun, aile ilişkilerine yansımalarının nasıl tezahür ettiğini tespitine yönelik olarak, “*Kendi tecrübelerinize dayanarak misyonun aile ilişkilerinize olan etkisi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisini söyleyebilirsiniz?*” sorusuna, örneklemin %16,4’ü, ailem olmadan yaşayamayacağımı, onların benim yaşama sebebim olduğunu öğrendim derken, %53,2’si ailemin ne kadar kıymetli olduğunu anladım, aile bağlarım eskisine oranla daha da kuvvetlendi şeklinde cevap

vermiştir. %28,1'i aile ilişkilerinde herhangi bir değişiklik olmadı derken, sadece %0,6'lık bir kesim aile bağlarının sona erdiğini ve ilişkisinin bittiğini ifade etmiştir (Tablo 59). Bu veriler de açıkça göstermektedir ki, özellikle misyon süresince ailesinden ayrı kalan teşkilat mensuplarının, ailelerine karşı olan bağları kuvvetlendiği gibi ilişkileri eskisine oranla daha sağlam hale gelmektedir. Bu da barış misyonlarının aslında gözükmeyen veya dile getirilmeyen faydalarından, kazanımlarından biri olarak ortaya çıkmaktadır.

Tablo 60 - Araştırmaya Konu Personelin Misyonun Kendisine Kazandırdığını Düşündüğü En Önemli Unsur ile İlgili Değerlendirmeleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
maddi kazanç	74	43,3	43,3	43,3
mesleki tecrübe	20	11,7	11,7	55,0
yabancı dil geliştirme	21	12,3	12,3	67,3
değişik kültürleri tanıma	50	29,2	29,2	96,5
kişisel tatmin	6	3,5	3,5	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, misyonun kendisine kazandırdığını düşündüğü en önemli unsurun tespiti için, “*Misyonun size kazandırdığını düşündüğünüz en önemli şey nedir?*” sorusu sorulmuş, örneklemin %43,3’ü maddi kazanç, %29,2’si değişik kültürleri tanıma, %12,3’ü yabancı dili geliştirme, %11,7’si mesleki tecrübe ve %3,5’i ise kişisel tatmin şeklinde cevap vermişlerdir (Tablo 60).

Tablo 61 - Araştırmaya Konu Personelin Misyonun Kendisine Kaybettirdiğini Düşündüğü En Önemli Unsur ile İlgili Değerlendirmeleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Manevi anlamda kaybım oldu	17	9,9	9,9	9,9
Sağlığım bozuldu	6	3,5	3,5	13,5
Ülkemdeki mesleki gelişmeleri takip etmede kaybım oldu	23	13,5	13,5	26,9
Hiçbir kaybım olmadı	125	73,1	73,1	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, misyonun kendisine kaybettirdiğini düşündüğü en önemli unsurun tespitine yönelik olarak, “*Misyonun size kaybettirdiğini düşündüğünüz en önemli şey nedir?*” sorusu sorulmuş, örneklemin %73,1’i hiçbir kaybım olmadı şeklinde cevap verirken, %13,5’i ülkemdeki mesleki gelişmeleri takip etmemde kaybım oldu, %9,9’u manevi anlamda kaybım oldu ve %3,5’lik bir kesmi ise sağlığını bozuldu şeklinde kayıplarını dile getirmişlerdir (Tablo 61). Seçenekler içerisinde bulunan, maddi kaybım oldu seçeneğinin kimse tarafından rağbet görmemesi ise misyonun maddi yönden tatmin edici nitelikte olduğunun açık bir göstergesidir.

Tablo 62 - Araştırmaya Konu Personelin Misyonda Kazandığı Bilgi ve Deneyimden Döndükten Sonra İş Yerinde Amir - Üst ve Arkadaşları Tarafından Faydalanılıp Faydalanılmadığı ile İlgili Düşünceleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Oldukça çok faydalanıldı	10	5,8	6,8	6,8
Zaman zaman faydalanıldı	40	23,4	27,2	34,0
Fikrim yok	10	5,8	6,8	40,8
Pek faydalanılmadı	41	24,0	27,9	68,7
Hiç faydalanılmadı	46	26,9	31,3	100,0
Toplam	147	86,0	100,0	
	24	14,0		
Toplam	171	100,0		

Örneklemin, misyonda elde ettiği bilgi ve tecrübeden, misyon bitiminde, iş yerinde amir, üst ve arkadaşları tarafından faydalanılıp, faydalanılmadığının tespitine yönelik olarak sorulan, “*Misyonu tamamlayıp ülkemize döndükten sonra, misyon süresince kazanmış olduğunuz bilgi ve deneyimlerinizden, iş yerinizde amir, üst veya arkadaşlarınız tarafından teşkilat adına faydalanıldı mı?*” sorusuna, örneklemin %59,2’si faydalanılmadı şeklinde cevap verirken, %27,2’si zaman zaman faydalanıldı, %6,8’i ise oldukça çok faydalanıldı cevabını vermişlerdir (Tablo 62).

Tablo 63 – Araştırmaya Konu Personelin Misyona Süresince Kazandığı Bilgi ve Deneyimden Döndükten Sonra Kişisel Anlamda Kendisinin Faydalanıp Faydalanmadığı ile İlgili Düşünceleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Çok faydalandım	64	37,4	40,8	40,8
Faydalandığımı oldu	84	49,1	53,5	94,3
Fikrim yok	2	1,2	1,3	95,5
Faydalanmadım	6	3,5	3,8	99,4
Hiç faydalanmadım	1	,6	,6	100,0
Total	157	91,8	100,0	
	14	8,2		
Toplam	171	100,0		

Örneklemin, misyonda elde ettiği bilgi ve tecrübeden, kişisel manada faydalanılıp faydalanılmadığının tespiti için, “Misyonda elde ettiğiniz bilgi ve tecrübeden görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi açısından, kişisel olarak siz faydalanabildiniz mi?” sorusu sorulmuş, bu kez örneklemin %94,3’ü faydalandım derken, sadece %4,4’ü faydalanmadım şeklinde beyanda bulunmuştur (Tablo 63).

Tablo 64 - Araştırmaya Konu Personelin Misyondan Sonra Vatan Millet ve Ülke Sevgisinin Bir Kat Daha Arttığı İfadesi ile İlgili Düşünceleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Tamamen katılıyorum	91	53,2	53,2	53,2
Katılıyorum	60	35,1	35,1	88,3
Fikrim yok	10	5,8	5,8	94,2
Katılmıyorum	9	5,3	5,3	99,4
Hiç katılmıyorum	1	,6	,6	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, misyon sonunda, vatan, millet ve ülke sevgisi gibi konularda duygu, düşünce ve hissiyatının tespitine yönelik olarak, “Misyona sırasında ülkeme dışarıdan baktığımda, aslında ülkemizin güzelliğinin, devletimin gücünün ve milletimin asilliğinin, içinde yaşarken farkına varmadığım kadar yüce olduğunu gördüm ve ülkeme devlete ve millete olan sevgim ve bağlılığım bir kat daha arttı ifadesi ile ilgili olarak sizin kişisel düşünceniz nedir?” sorusu sorulmuştur. Örneklemin %88,3’ü bu ifadeye katıldıklarını belirtirken, sadece %5,9’luk bir kesim bu ifadeye katılmadıklarını ifade etmişlerdir (Tablo 64). Bu veriler de

açıkça ifade etmektedir ki, bu tür misyonların bir faydası veya diğer bir tabirle, göze gözükmeyen ve dile getirilmeyen bir kazanımı da, araştırmaya konu olan teşkilat mensuplarının sürekli olarak içinde yaşadıkları ve yaşadıkları bu süre zarfında da, güzelliğini, büyüklüğünü ve yüceliğini göremedikleri vatan, millet ve ülkelerine olan sevgilerinin, ülke sınırları dışına çıktığında, yaşamış olduğu olayların ve hissetmiş olduğu duygu yoğunluğunun etkisiyle bir kat daha artmasıdır. Aynı zamanda yabancıların da ülke ve ülke insanına bakışını çok yakından gözlemlemesi için bir fırsat vermesidir.

Tablo 65 - Araştırmaya Konu Personelin Misyonundan Döndükten Sonra İş Yerinde Amir Üst ve Arkadaşları Tarafından Değerlendirilmesi

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
A	22	12,9	15,2	15,2
B	30	17,5	20,7	35,9
C	11	6,4	7,6	43,4
D	69	40,4	47,6	91,0
E	13	7,6	9,0	100,0
Toplam	145	84,8	100,0	
	26	15,2		
Toplam	171	100,0		

Örneklemin, misyonu bitirip ülkesine döndükten sonra, iş yerinde amir, üst ve iş arkadaşları tarafından nasıl değerlendirildiğinin tespiti için, “*Misyonu tamamlayıp ülkemize döndükten sonra, iş yerinizde amir, üst veya arkadaşlarınız tarafından nasıl değerlendirildiniz?*” sorusuna, örneklemin %15,2’si uluslararası alanda ülkesini layıkıyla temsil eden, bilgi ve kültürünü artıran, edindiği tecrübe ve kazanımları ülkesi ve teşkilatı adına kullanmaya namzet bir personel olarak, %20,7’si Gerektiğinde yabancı dilinden istifade edilebilecek bir personel olarak, %7,6’sı Edindiği tecrübe ve teşkilata sağlayacağı katkıdan ziyade, dolduracağı makam ile mevcut durum ve yapıya zarar vermeden istihdam edilmesi gereken bir personel olarak, %47,6’sı Orada yaptıkları, yaşadıkları ve tecrübeleri çok önemsinmeyen sadece elde ettiği maddi kazancı merak edilen ve sorgulanan bir personel olarak, %9’u ise sahip olduğu nitelik ve imkânlarla imrenilen ve biraz da gıpta ve kıskançlıkla, hareketleri çok tolere edilmeyen bir personel olarak değerlendirildiklerini ifade etmişlerdir (Tablo 65).

Tablo 66 - Araştırmaya Konu Personelin Bir Daha Misyona Gidip Gitmeme ile İlgili Düşünceleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Koşulsuz giderim	21	12,3	12,3	12,3
Şartlar cazipse giderim	133	77,8	77,8	90,1
Fikrim yok	6	3,5	3,5	93,6
Gitmeyi düşünmüyorum	11	6,4	6,4	100,0
Toplam	171	100,0	100,0	

Örneklemin, bir daha misyona gidip gitmeyeceği konusunda düşüncelerinin tespiti için, “Bir daha misyona gider misiniz?” sorusu sorulmuş, örneklemin %12,3’ü koşulsuz giderim derken, %77,8’i şartları cazipse giderim, %6,4’ü ise gitmeyi düşünmüyorum şeklinde cevap vermişlerdir (Tablo 66). Bu verilerden de açıkça görülebileceği gibi, misyona gidip gelen teşkilat mensuplarında nispeten bir tatmin yaşandığı ve büyük bir çoğunluğunun bir başka misyona şartlı yaklaştığı görülmekte olup, sadece %12,3’lük bir kesiminin koşulsuz giderim şeklinde yaklaşımda bulunmasının sebebinin de maddi imkânsızlık, kişisel sorunlar ve çalıştığı iş yerinden memnuniyetsizlikten kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Tablo 67 - Araştırmaya Konu Personelin Tekrar Misyona Gitmeye Karar Verse Sorumlu Amir veya Müdürlerinin Tepkisi ile İlgili Değerlendirmeleri

	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Teşvik eder ve destek olur	17	9,9	10,5	10,5
Engel çıkarmaz ama destek olmaz	31	18,1	19,1	29,6
Ne engel olur ne destek olur	63	36,8	38,9	68,5
Destek olmaz engel olur	32	18,7	19,8	88,3
Kesinlikle karşı çıkar ve engel olur	19	11,1	11,7	100,0
Toplam	162	94,7	100,0	
	9	5,3		
Toplam	171	100,0		

Örnekleme oluşturan, BM Barış Misyonlarında görev yapan Emniyet Teşkilatı mensuplarının, bir daha misyona gitmek istemesi halinde, onayı ve izni gereken amir veya müdürün tepkisinin ne olacağının tespiti amacıyla, örnekleme, *“Bir daha misyona gitmeye karar verseniz, size izin vermesi gereken sorumlu amir veya müdürünüzün tepkisi ne olur?”* sorusu sorulmuştur. Örneklemin, sadece %10,5’i teşvik eder ve destek olur şeklinde cevap verirken, %31,5’i destek olmayacağı gibi kesinlikle karşı çıkacağını, %58’lik bir kesim ise engel çıkarmamakla birlikte destek de olmayacağını ifade etmişlerdir (Tablo 67). Bu istatistiki veriler baz alınarak yapılan değerlendirilmede, daha önceden misyona giden bir teşkilat mensubunun, bir kez daha misyona gitmesine, idareciler tarafından çok sıcak bakılmadığını, direk bir engelleme ve müdahale olmasa bile pasif bir karşı duruş sergilendiğini söylemek hiç de yanlış bir değerlendirme olmayacaktır. Bu da idarecilerin elinde bulunan ve vasıflı olarak nitelenen personeli elinden kaçırmamak isteği olarak değerlendirilebilir.

Tüm bu sorulara ilave olarak, örneklemin eksik olarak gördüğü veya eklemek istediği konulara fırsat vermek amacıyla *“anket sorularında sizce eksik gördüğünüz veya bunların dışında eklemek istediniz hususlar varsa lütfen belirtiniz”* şeklinde açık uçlu 61. soru sorulmuştur. Anket formlarının tek tek incelenmesi neticesinde, bu soru ile ilgili örneklemin vermiş olduğu cevaplar derlenerek sınıflandırılmıştır. Verilen cevaplara bakıldığında, araştırmaya konu olan teşkilat mensuplarının büyük bir çoğunluğu, yapılan bu çalışmadan duydukları memnuniyeti dile getirmişler ve bu güne kadar böyle bir çalışmanın yapılmamasını bir eksiklik olarak değerlendirmişlerdir.

Bunun dışında ön plana çıkan konu başlıkları, özlük haklarının düzeltilmesine dönük dilek ve tavsiyeler, ülkeye geliş gidiş sırasında hava yolu ile daha ucuz seyahat edebilmek için bir hava yolu şirketi ile anlaşılması ve üniformaların değiştirilmesi ile ilgili talepler, sicillerin düşük verilmesi ile ilgili şikâyetler ve daha çok misyona daha fazla görevli gönderilmesi gibi tavsiyeler sayılabilir.

Ayrıca az sayıda da olsa, yapılan anketin çok uzun olduğu ve anketi cevaplamanın uzun zaman aldığı gibi eleştiriler de bu bölümde yer almıştır.

SONUÇ

BM tarafından, barışın korunması ve güvenliğin sağlanması için oluşturulan Barış Koruma Misyonları, ilk kez 1948'de Orta Doğu'da kurulan UNTSO (Birleşmiş Milletler Ateşkesin Denetlenmesi Misyonu) ile başlamış olup, terim olarak Sivil Polis (Civpol) kavramının, BM Barış Misyonlarında ilk olarak kullanıldığı 1964 Kıbrıs kontekstine kadar oluşturulan bu misyonlar, askeri nitelik taşımış ve askeri birlikler tarafından yerine getirilmiştir. İlk uluslararası Polis gücü 1960 yılında BM Kongo Barış Misyonunda (ONUC) konuşlandırılmış ise de oluşan polis gücü, askeri yapının bir parçası olarak görev yapmış, kamu düzenini sağlamakla görevli yerel polis güçlerini eğitmek ve bu misyona dışarıdan gelen yabancıların güvenliğini sağlamakla görevlendirilmiştir. 1989 yılına kadar Polis birimi askeri yapının içinde yapılandırılmıştır. 1989 yılında oluşturulan Namibya (UNTAG) misyonundan başlayarak polis yapısı da askeri yapı gibi bağımsız hale gelmiştir.

Türk Polis Teşkilatı'nın, BM Barış Misyonlarına görevli göndermesi ise, 1996 yılında Bosna Hersek'te oluşturulan, (UNIPTF) Birleşmiş Milletler Uluslararası Polis Görev Gücü ile başlamıştır. Her ne kadar, Polis Gücü görevlendirilen ilk misyondan, Türk Polis Teşkilatının personel gönderdiği BM Bosna Hersek Barış Misyonuna kadar 36 yıllık bir süre geçmiş ise de, 1996'dan günümüze kadar geçen 10 yıl içerisinde, Türk Polis Teşkilatının BM Barış Misyonlarına dolayısı ile Dünya Barışına olan katkısı, hiç küçümsenemeyecek bir seviyeye gelmiştir.

Başlangıçta, belki küçük sayılarla belirtilen, BM Barış Misyonlarında görev yapan Türk Polis Teşkilatı personel sayısı, zamanla artmış ve dünya sıralamasında bir hayli ön sıralarda yer almaya başlamıştır. BM istatistiklerine göre Ekim 2004 tarihi itibarı ile BM Barış Misyonlarında görev yapan Türk Polisi sayısı 338 olmakla beraber, Ürdün ve ABD'den sonra bu misyonlara katkıda bulunan ülkeler arasında 3. sıraya kadar yükselmiştir. Bu güne kadar bu misyonlarda görev yapan teşkilat mensuplarının sayısına bakıldığında,

araştırmaya konu olan BM Barış Misyonlarında görev alan ve görev bitimi ülkesine dönen 853 kişilik gruba ilaveten, 2006 yılı itibarı ile görevde bulunan 238 kişi ile Temmuz 2006'da Kosova Misyonuna giden 85 kişi dâhil edildiğinde yaklaşık 1200 kişiye ulaştığı, aynı misyonlara birden fazla giden personel de hesap edildiğinde, yaklaşık 1500–1600 kişilik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Her ne kadar, araştırmaya konu olan personelin profiline bakıldığında yaş ortalaması 34,46 olarak görülüyorsa da, yine yapılan araştırma neticesinde, misyona giden personelin misyona gittiği dönemdeki rütbe profili Komiser ve Başkomiser rütbesinde yoğunlaşmakta olup, bu rütbenin yaş ortalaması da yaklaşık 28–30 yaş grubu olarak karşımıza çıkmaktadır. Diğer ülke polislerinin yaş ortalamasının 40–45 arası olduğu göz önünde bulundurulduğunda, misyonlara katkı sağlayan Türk Polis kontenjanının genç ve dinamik yapısı ortaya çıkmaktadır.

Katkı sağlayan teşkilat mensuplarının, eğitime göre dağılımına bakıldığında, %98'inin yüksekokul mezunu ve amir statüsünde olduğu, polis memuru rütbesinde olanların sayısının çok düşük olduğu, bunun da polis memuru rütbesindeki personelin dil bilme oranının düşüklüğünden kaynaklandığı görülmektedir.

Bütün bunlara ilaveten, BM'nin oluşturulan Barış Misyonlarına Türk Polisi gönderilmesi için ısrarlı talebi, Türk Polis Teşkilatının bu misyonlara olan katkısının önemini ve bu misyonlarda ortaya konulan hizmetten duyulan memnuniyeti açıkça ortaya koymaktadır.

BM Barış Misyonlarına katkıda bulunulmasının makro düzeyde amaçlarına bakıldığında, büyük devlet olmak ve uluslararası alanda siyasi yönden etkili olmak için, bu misyonlara katılım ve katkı bir devlet politikası olarak ön plana çıkmakla birlikte, teşkilat mensuplarının tecrübelerinin artırılması ve maddi yönden imkânlarının geliştirilmesi diğer amaçlar olarak sıralanabilir.

Araştırma konusu personelin bu misyonlara gitme amacına bakıldığında, birinci etken olarak maddi getirisi, ikinci etken olarak yabancı dil geliştirme ve üçüncü etken olarak da sosyal ve kültürel kazanım olarak sıralandığı görülmektedir.

Yine araştırma konusu personelin, misyonun kendilerine kazandırdığını düşündüğü en önemli husus araştırıldığında, %43,3'ü maddi kazanç, %29,2'si değişik kültürleri tanıma, %12,3'ü yabancı dili geliştirme, %11,7'si mesleki tecrübe şeklinde cevap verdikleri, gitme amaçları ile döndükten sonraki kazanımları mukayese edildiğinde ise bu misyonlarda görev yapan personelin büyük çoğunluğunun amaçladıkları kazanımları elde ettikleri görülmektedir.

Araştırmaya konu olan teşkilat mensuplarının, maddi kazancı hangi şekilde değerlendirdiği konusundaki verilere bakıldığında; %26,3'ünün ev, %19,9'unun araba, %2,9'unun arsa aldığı, %12,3'ünün nakit para olarak sakladığı, %1,2'sinin daha önceden mevcut olan borçlarını ödediği, %16,4'ünün hem ev hem de araba aldığı ve %21,1'lik bir kesimin ise hiçbir yatırım yapamadığı görülmektedir. Burada dikkat çeken husus, elde edilen kazancın, personelin büyük bir çoğunluğu tarafından, gayrimenkul alımı yapılarak değerlendirilmiştir. Yine dikkat çeken bir diğer husus ise, %21,1'lik bir kesimin hiçbir birikim sağlayamamasıdır.

BM Misyonlarında görev alan teşkilat mensuplarının diğer bir kazanımı, yabancı dil seviyesini geliştirmesi olarak ortaya çıkmaktadır. Araştırma konusu personelin, %93,6'sı yabancı dilinin geliştiğini ifade ederken, sadece %4,7'lik bir kesim gelişmediğini belirtmiştir. Ayrıca, %40,9'unun KPDS, TOFEL gibi yabancı dil seviye tespit sınavlarında, misyondan sonra daha yüksek notlar aldığı ve yabancı dillerindeki gelişmenin ölçüme yansıdığı görülmektedir. Bununla birlikte %51,5'lik bir kesimin, misyon bitiminde mukayese yapmaya esas teşkil edecek bir seviye tespit sınavına girmediği anlaşılmıştır. Sadece, %7,6'lık bir kesim ise sınava girmiş fakat ölçümde bir gelişme kaydedememiştir. Bu konu ile ilgili çok dikkat çekici bir husus da araştırmaya konu personelin, hiç küçümsenmeyecek oranda (%24,6), BM Barış Misyonlarında görev almak için yabancı dil

öğrenmesidir. BM Barış Misyonları, personelin yabancı dil öğrenmesinde bir motivasyon aracı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Araştırma konusu personelin diğer bir kazanımı da, misyon sonrasında yapmış olduğu ilmi çalışmalar ve projelerdir. Personelin %9,4'ü, misyondan elde ettiği bilgi ve tecrübenin, sonrasında yüksek lisans yapmasında etkili olduğunu söylerken, %0,6'sı doktora yapmasında, %3,5'i makale yazmasında, %22'8'i ise proje yapmasında etkili olduğunu belirtmiştir.

Misyonun, aile ilişkilerine nasıl yansıdığının tespitine yönelik olarak, yapılan araştırma göstermiştir ki, araştırma konusu personelin %16,4'ü, misyonun aile ilişkilerine yaptığı etki ile ilgili olarak, *“ailem olmadan yaşayamayacağımı, onların benim yaşama sebebim olduğunu öğrendim”* derken, %53,2'si *“ailemin ne kadar kıymetli olduğunu anladım, aile bağlarım eskisine oranla daha da kuvvetlendi”* şeklinde cevap vermiştir. Yine %28,1'i *“aile ilişkilerinde herhangi bir değişiklik olmadı”* derken, sadece %0,6'lık bir kesim aile bağlarının sona erdiğini ve ilişkisinin bittiğini ifade etmiştir. Bu veriler de açıkça göstermektedir ki, özellikle misyon süresince ailesinden ayrı kalan teşkilat mensuplarının, ailelerine karşı olan bağları kuvvetlendiği gibi ilişkileri eskisine oranla daha sağlam hale gelmektedir. Bu da barış misyonlarının aslında gözükmeyen veya dile getirilmeyen faydalarından, kazanımlarından biri olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu misyonların bir faydası veya diğer bir ifadeyle, göze gözükmeyen ve dile getirilmeyen bir kazanımı da, araştırmaya konu olan teşkilat mensuplarının sürekli olarak içinde yaşadıkları ve yaşadıkları bu süre zarfında güzelliğini, büyüklüğünü ve yüceliğini göremedikleri vatan, millet ve ülkelerine olan sevgilerinin, ülke sınırları dışına çıktığında, yaşamış olduğu olayların ve hissetmiş olduğu duygu yoğunluğunun etkisiyle bir kat daha artması ile aynı zamanda yabancıların da ülke ve ülke insanına bakışını çok yakından gözlemlemesi için bir fırsat vermesidir.

Kazanım olarak değerlendirilebilecek en önemli hususlardan bir tanesi de, araştırma konusu personelin, bu misyonlar süresince birlikte görev yapmış olduğu diğer ülke polisleri ile kendisini her yönü ile mukayese etme imkanı bulması,

eksikliklerini ve fazlalıklarını görmesi, bilmediği bir takım hususları öğrenmesi, bildiklerini başkalarına öğretmesi ve ülke tanıtımını en güzel şekilde yapmasıdır. Bu tür etkileşim, personelin sosyal ve kültürel yönünü zenginleştirmekle birlikte, kendine olan güvenini artırmaktadır.

Araştırma konusu personelin, bu misyonlar süresince karşılaştığı güçlükler, çektiği sıkıntılar ve bunlarla ilgili çözüm önerilerine bakıldığında; personelin %28,1'i misyonda sıkıntı çektiği ilk etken olarak, yabancı dil yetersizliğini ifade etmiştir. Araştırmaya konu olan teşkilat mensupları ile yapılan birebir görüşmelerde, görüşülen personelin hemen hepsi, burada sözü edilen yabancı dil eksikliği ile ifade edilmek istenilenin, gramer bilmemeyi içermediğini, aksine gramer olarak misyonda görev yapan birçok ülke polisinden iyi düzeyde bulunulduğunu fakat kendini ifade etme, konuşma ve anlamada sıkıntılar yaşandığını belirtmişlerdir. Dolayısıyla bu husus aslında yabancı dil eğitim sistemimizdeki aksaklığın bir göstergesi olarak ortaya çıkmaktadır. Bu tür görevlerde, konuşma ve anlama pratiğinin en az gramer kuralları kadar önem taşıdığı göz önünde bulundurularak, yabancı dil eğitiminde pratiğe daha fazla yer verilmesi, imkân dâhilinde, bu misyona katılacak personele kısa süreli de olsa kullanacağı polis literatürünü içeren hızlandırılmış bir kurs verilmesi, bu sıkıntıların önünü kesebilecek çözüm önerileri olarak düşünülmektedir.

Ayrıca, Barış Misyonlarına gitmek için müracaat edecek görevlilerde, yabancı dil seviyesi olarak Kamu Personeli Dil Sınavında 40 puan alma şartı aranması ile ilgili olarak, personelin, %40,4'ü yetersiz derken, sadece %19,9'u yeterli bulmuş, %39,6'sı ise KPDS'nin bu görevler için bir ölçü olamayacağı görüşünü benimsemiştir. Bu verilerden de anlaşılabacağı üzere, örneklemin %80,4'ü şu veya bu gerekçe ile KPDS 40 barajını bu görevi yerine getirmek için yetersiz bulmakta olup, en kısa zamanda bu barajın yükseltilmesi veya TOFEL ve IELTS gibi sınav türleri ile desteklenmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu uygulama, misyona giden personelin dil yönünden sıkıntı çekmeden görev yapmasına imkân vereceği gibi, daha önemli postlara atanmasında da kolaylık sağlayacaktır.

Sıkıntı çekilen ikinci etken olarak, personelin %27,5'i etkin bir yerde görev almakta yaşanan zorlukları vurgulamıştır. Burada sözü edilen etkin yerden

anlaşılması gereken, misyon bölgesinde üst post olarak kabul edilen, idareci seviyesindeki makamları ifade etmektedir. Burada çekilen sıkıntıların kaynağı olarak, misyon bölgesinde görev yapan büyük ve siyasi yönden kuvvetli ülkelerin temsilcilerin etkisi vurgulanırken, bu sıkıntının aşılması için de, ülke müdahalesinin olması ile yine teşkilatın ağırlığını koyarak bu atamalarda daha etkin rol oynaması gerekliliğini ifade edilmiştir.

Misyonda en çok çekilen sıkıntılar arasında üçüncü etken olarak, personelin, %51,5'i, Türk Polisi veya daha geniş anlamda Türk İnsanı ile ilgili özellikle Avrupalılarda mevcut olan ön yargılar cevabını vermiştir. Bu konu ile ilgili olarak, BM Barış Misyonlarında görev yapan teşkilat mensuplarından görüşme yapılan birçoğu, Avrupalıların geçmişten kalan ve aldıkları şartlandırılmış veya aksatılmış eğitimlerden edindiği olumsuz düşüncelerle, Türk Polislerine veya daha genel anlamda Türk İnsanına, Osmanlı'nın torunları olarak bir takım korku ve kaygılar ile baktıklarını ve çekincelerle yaklaştıklarını ifade etmişlerdir . Bunun çözümünün ise kısa bir sürede, kolay bir takım önlemlerle halledilemeyeceği ancak zaman içerisinde yapılacak olumlu ve iyi işler ile bu giderilebileceği değerlendirilmektedir.

Araştırmaya konu personelin eksilik olarak vurguladığı bir konu da, misyon öncesinde gerek görev ve gerekse gidilecek görev yerinde ülke olarak ulusal menfaatlerle ilgili bilgilendirmenin yetersizliği olarak ortaya çıkmaktadır. Personelin %76'sı, bir Eğitim Merkezi oluşturularak en az iki hafta süreli bir kurs programının uygulanmasını, bu konudaki eksikliğin giderilmesi için bir çözüm olarak görürken, %21,6'sı, hazırlanacak kitap ve broşürler ile bu konudaki eksikliğin giderilebileceği görüşünü benimsemiştir. Bu verilerden de net bir şekilde anlaşılacağı üzere, misyona gidecek personelin, görevin gerektirdiği bütün konularla ilgili bilgilendirmesinin yapılacağı bir Eğitim Merkezinin en kısa sürede hizmete açılarak bu eksikliğin giderilmesi, en akılcı çözüm yolu olarak görülmektedir.

Araştırma konusu personelden, %60,9'u, görev yaptığı dönem içerisinde, kullandığı pasaportun cinsi veya vize işlemlerinden kaynaklanan hiçbir sorun yaşamazken, %30,4'ü sorun yaşadığı olduğunu belirtmiş, %8,2'si ise çok sorun

yaşadığını ifade etmiştir. Yaşanan sorunların nedeni araştırıldığında, sorunla karşılaşan teşkilat mensuplarının, gidilen ülkenin vize rejimini bilmemekten veya bu konu ile ilgili yeterli araştırma yapmadan seyahat etmekten kaynaklanan sorunlar yaşadığını ortaya koymuştur. Bu yüzden misyona gidecek personele gidilecek ülke ve bu ülkenin vize işlemleri ile ilgili bir takım bilgilerin verilmesinin, gelecekte yaşanması muhtemel bir takım sıkıntıların engellenmesi açısından faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

BM Barış Misyonlarında, bir yıllık hizmet süresini tamamladıktan sonra, personelin %32,2'sinin uzatma aldığı ve göreve devam ettiği, %67,8'inin ise uzatma almadığı veya alamadığı anlaşılmış olup, personelin uzatmalarla ilgili teşkilat uygulamasını nasıl buldukları incelendiğinde, %5,3'ü uygulamayı tamamen adil bulurken, %43,3'ü prensibin adil olduğunu fakat yüksek post konusuna bir standart getirilmesi gerekliliğini ortaya koymuştur. Bununla beraber %43,9'luk bir kesimin ise bu prensibin adil olarak uygulanmadığı görüşünü taşıdığı anlaşılmıştır. Bu değerlendirmeler ışığında, uzatmalar konusu ile ilgili ciddi bir düzenleme yapılması, gerek Emniyet Teşkilatının saygınlığı ve gerekse misyona giden teşkilat mensuplarının her türlü kaygıdan uzak görev yapabilmesi için bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır.

Araştırma konusu personelden, %71,4'ü misyonlarla ilgili mevcut yasal mevzuatı yetersiz bulurken, sadece %12,9'u yeterli bulmuştur. Bu değerlendirmeler göz önüne alındığında, yurt dışı görevlendirmelerin günün koşullarına uygun hale getirilmiş bir mevzuat ile şekillendirilmesinde büyük fayda olacağı düşünülmektedir.

Araştırma konusu personelin, misyonlarda karşılaşılan sorunlar arasında, Grup Sorumlusu olarak Türk Polis Teşkilatını temsilen, misyon bölgesinde görev yapan görevlilerden kaynaklanan sorunlar yaşması da kayda değer bir konu olarak incelenmiş olup, personelin %35,1'i "*grup sorumlusundan kaynaklanan hiç sorun yaşamadım*" derken, %8,8'i "*çok sorun yaşadım*" ve %24'ü ise "*sorun yaşadığım oldu*" şeklinde ifadelerde bulunmuşlardır. Sorun yaşayan teşkilat mensuplarının %28,9'u sorunun kaynağını, grup sorumlusunun misyon tecrübesi olmamasına bağlarken, %21,7'si bilgi ve beceri eksikliğine, %21,7'si yabancı dil

yetersizliğine, %13,3'ü etkinliklerde pasifliğine ve %14,5'i de uluslararası diplomasi eksikliğine bağlamıştır. Yapılan bu eleştiriler doğrultusunda, ülkemizi temsilen herhangi bir ülkede göreve giden grubun başında, grup sorumlusu olarak görev yapacak personelin özen ile seçilmesi ve özel bir eğitimden geçirilmesi, gerek ülke saygınlığı ve gerekse o misyonda görev yapacak diğer teşkilat mensuplarının haklarının savunulması açısından hayati önem taşımaktadır.

Araştırma konusu personelin %84,7'si, BM Barış Misyonlarının, yapılan bütün eleştirilere ve yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen, konuşlandırıldığı bölgedeki barış ve istikrara olan katkısının göz ardı edilemeyecek derecede önem taşıdığı ifadesine katılırken, sadece %10,6'lık bir kesim bu ifadeye katılmadığını belirtmiştir. Bu istatistik de açık olarak ortaya koymaktadır ki; Türk Polis Teşkilatı personeli, BM Barış Misyonlarının barışa olan katkısı ile ilgili olarak olumlu düşünceler taşımaktadır.

Şüphesiz bu tür görevlerin asıl amaçlarının yanı sıra temsil edilen ülke için aynı zamanda bir prestij aracı olduğu da göz ardı edilmemelidir. Bu nedenle; BM Barış misyonlarında görev alan Türk Polis Teşkilatı personelinin, özellikle görev öncesinde ve sırasında karşılaştıklarını belirttikleri konular ile ilgili merkez teşkilatınca gerekli değerlendirmelerin yapılarak görevin amacına ve niteliğine uygun çözüm yollarının üretilmesi gerekmektedir. Sorunların günlük geçiştirmelerle değil de, kalıcı bir şekilde çözümüne yönelik yaklaşım hem personel memnuniyetini sağlayacak, hem de barış misyonlarında ülkemiz aleyhine oluşabilecek olumsuz görüş ve kanaatleri engelleyecektir.

KAYNAKÇA

- Aral, Berdal, (1999), *Uluslararası Hukukta Meşru Müdafaa Hakkı*, Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Arı, Tayyar, (1997), *Uluslararası İlişkiler*, İstanbul: Alfa Yayınları.
- Basic Facts About The UN (1995), New York. Un Publication .
- Basic Facts About The United Nations, (2004), UN Publication.
- Bennet, A.LeRoy, (1995), *International Organizations: Principles and Issues*, 6. Edition, London, Prentice Hall International .
- Baehr, Peter R., Gordenker, Leon, (1992), *The United Nations in the 1990's*, New York, St. Martin's Press.
- Birleşmiş Milletler Antlaşması ve Uluslararası Adalet Divanı Statüsü, (2002), BM Enformasyon Merkezi.
- Bozkurt, Enver, *Birleşmiş Milletler Sisteminde Kuvvet Kullanımı Ve Körfez Krizi Örneği*, Konya: Atlas Kitapevi.
- Civelek, Jale, (1986), *Devletlerarası Teşkilatlar*, İstanbul: Marmara Mali Müşavirlik Organizasyon ve Turizm Ltd.
- Dış İlişkiler Daire Başkanlığı Bilgi Notu (Mart-2006)
- Dışişleri Bakanlığı BM Masası Bilgi Notu. (Mart 2006)
- Gardam, Judith Gail, (1993), *Proportionality and Force in International Force*, The American Journal of International Law, V: 87.
- Goodrich, Lcland M., Hambro, Edvard, (1954), *BM Antlaşması Şerh ve Vesikalar*, Çev.: İlhan Lütem, İstanbul: Fakülteler Matbaası.
- Gönlübol, Mehmet, (1975), *Milletlerarası Siyasi Teşkilatlanmalar*, Ankara: Sevinç Matbaası.
- Guenter, Lewy, (1993), *The Case for Humanitarian Intervention*, Orbis. V: 37.I: 4. Fall .
- Gültekin, Recep, (EGM Dış İlişkiler Daire Başkanı) 11.04.2006 tarihli Ropörtaj Notu.
- Gün, Ö.Rengin, (2002), *Örgütlenme İlkeleri Ve Örgüt Yönetimi Perspektifinden Birleşmiş Milletlerin Analizi*, Avrasya Dosyası, BM Özel, Cilt:8, Sayı:1 (Buraya hangi sayfalar arasında olduğu yazılacak)

Gündüz, Aslan, (1998), *Milletlerarası Hukuk Temel Belgeler Örnek Kararlar*, İstanbul: Beta Yayınları.

In the Service of World Peace , National UN Civpol Center , Indo Tibetan Border Police 2005.

Kenneth, R. Himes, (1994), *The Morality of Humanitarian Intervation*, Theological Studies.

Keskin, Funda, (1998), *Uluslararası Hukukta Kuvvet Kullanma: Savaş, Karışma ve Birleşmiş Milletler*, Ankara: Mülkiyeliler Birliği Vakfı Yayınları.

_____ (2002), *BM Ve Kuvvet Kullanma*, Avrasya Dosyası, BM Özel, Cilt:8, Sayı:1 (ss.....)

Meray, Seha L, (1975), *Devletler Hukukuna Giriş*, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Peaca Keeping In Africa :Capabilities and Culpabilities, (2000), UN Publication,

Sönmezoğlu, Faruk, (1989), *Uluslararası Politika ve Dış Politika Analizi*, İstanbul: Filiz Kitapevi.

Sur, Melda (2000), *Uluslararası Hukukun Esasları*, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları.

The Blue Helmets A Review of United Nations Peace Keeping, UN Publication.

Tunç, Çiğdem, (2002), *Değişen Dünya Düzeni,Değişen Barış Gücü Misyonları Ve Türkiye'nin Katkısı*, Avrasya Dosyası, BM Özel, Cilt:8 Sayı:1 (ss.....)

John, T. Rourke, (1995), *International Politics: on the World Stage*, 5. Edition, Connecticut. Dushkin Publishing Group.

United Nations Charter, New York: UN Publications, 1992

United Nations Civilian Police Handbook, (1995), UN Publication.

<http://www.youthforhab.org.tr/tr/kaynaklar/icerikler/bm/bm-01.html> (erişim 05.05.2006).

<http://www.tsk.mil.tr/uluslararasi/index.htm> (erişim tarihi:30.11.2005)

<http://www.nato.int/sfor/organisation/mission.htm> (erişim tarihi:30.11.2005)

<http://www.eupm.org/>(erişim tarihi:30.11.2005)

http://ue.eu.int/cms3_fo/showPage.asp?id=584&lang=EN (erişim tarihi:30.11.2005)

<http://www.un.org/Depts/dpko/glossary>.

<http://www.un.org/Depts/dpko/pkeep.htm>.

http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unosomi.htm (07.05.2006)

http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unosom2.htm (07.05.2006)

<http://www.un.org/Depts/DPKO/Missions/unomsil/Unomsil.htm> (07.05.2006)

http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unomur.htm (07.05.2006).

http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unamir.htm (07.05.2006).

http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/untag.htm (07.05.2006).

http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/onumoz.htm (07.05.2006).

http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unomil.htm (07.05.2006).

<http://www.un.org/Depts/DPKO/Missions/onuc.htm> (08.05.2006).

http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unasog.htm (08.05.2006).

<http://www.un.org/Depts/DPKO/Missions/car.htm> (08.05.2006).

<http://www.un.org/Depts/DPKO/Missions/Monua/monua.htm> (08.05.2006).

<http://www.un.org/Depts/DPKO/Missions/unavem1/unavemi.htm> (08.05.2006).

<http://www.un.org/Depts/DPKO/Missions/Unavem2/Unavem2.htm> (08.05.2006).

http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unavem3.htm (08.05.2006).

<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unamsil/> (09.05.2006).

http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/domrep.htm (09.05.2006).

http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/onusal.htm (09.05.2006).

http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/minugua.htm (09.05.2006).

http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unmih.htm (09.05.2006).

http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unsmih.htm (09.05.2006).

http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/untmih.htm (09.05.2006).

http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/miponuh.htm (09.05.2006).

<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmiset/> (10.05.2006).
http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/ungomap/ (10.05.2006).
http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unamic.htm (10.05.2006).
http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/untac.htm (10.05.2006).
http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/uncro.htm (11.05.2006).
http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/untaes.htm (11.05.2006).
<http://www.un.org/Depts/DPKO/Missions/cropol.htm> (11.05.2006).
http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unprofor.htm (11.05.2006).
http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unpredep.htm (11.05.2006).
<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmop> (11.05.2006).
<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmibh> (11.05.2006).
http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/uniimog.htm (11.05.2006).
http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unogil.htm (11.05.2006).
http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unefi.htm (11.05.2006).
http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unefii.htm (11.05.2006).
http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/co_mission/unyom.htm (11.05.2006).
<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unikom/> (11.05.2006).
<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmis/> (12.05.2006).
<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/minurso/> (12.05.2006).
<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmee/> (12.05.2006).
<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmil/> (12.05.2006).
<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unoci/> (12.05.2006).
<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/onub/> (12.05.2006).
<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/minustah> (12.05.2006).
<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmogip/> (12.05.2006).

<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unficypr/> (12.05.2006).
<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unomig> (12.05.2006).
<http://www.unmik.org/> (12.05.2006).
<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/undof/> (12.05.2006).
<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/untso/> (12.05.2006).
<http://www.nato.int/ifor/gfa/gfahome.htm>
http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/contributors/2006/march_1.pdf (11.05.2006)

ANKET SORULARI

Değerli katılımcı

Size sunulan bu anket, “Birleşmiş Milletler Uluslararası Barış Misyonlarında Görev Alan Türk Polis Teşkilatı Personelinin Etkileşimi (Katkı, kazanım ve karşılaştığı güçlükler)” ile ilgili bilimsel bir çalışmada kullanılmak üzere hazırlanmış soruları içermektedir. Soruların doğru veya yanlış gibi bir değerlendirmesi söz konusu değildir. Ankette kimlik bilgilerine yer verilmeyerek, size sorulan sorulara hiçbir etki altında kalmadan, samimi cevap verme imkânı sağlanması hedeflenmiştir. Değerlendirme SPSS ile yapılacağından soru tarzı o programa uygun olarak hazırlanmaya çalışılmıştır. Anket sorularında eksik gördüğünüz veya bunların dışında eklemek istediniz hususlar varsa lütfen en son soru için ayrılan kısma ilave ediniz. Bu bilimsel çalışmaya esas teşkil edecek olan katkılarınızdan dolayı teşekkür eder saygılar sunarım.

1) Yaşınız:

(...)

2) Cinsiyetiniz:

a) Erkek b) Bayan

3) Medeni Haliniz:

a) Evli b) Bekâr c) Boşanmış d) Dul e) Evli ama ayrı yaşıyor

4) Çocuk sayısı

(...)

5) Eşiniz:

a) Ev hanımı b) Çalışıyor

6) Rütbeniz:

a) Polis Memuru
b) Kom. Yrd.
c) Komiser
d) Başkomiser
e) Emniyet Amiri
f) Emniyet Müdürü

7) Meslek menşeniz:

a) Polis Okulu
b) Polis Koleji ve Akademisi
c) Lise ve Polis Akademisi (4 yıl)
d) Üniversite ve Polis Akademisi (1 Yıl)

8) Kaç kez misyona gittiniz?

(...)

9) Misyona Gittiğiniz Yıl	10) Gittiğiniz Zamanki Rütbeniz	11) Gidilen Organizasyon	12) Gidilen Ülke	13) Normal Görev Süreniz ve eğer aldıysanız Uzatma Örnek (1yıl +6ay)

14) Kaç yabancı dil biliyorsunuz?

(...)

15) Bildiğiniz yabancı dil veya diller? (Birden fazla ise lütfen onları da işaretleyin)

a) İngilizce b) Fransızca c) Almanca d) Arapça e) İtalyanca f) Rusça g) İspanyolca h)Diğer

16) Yabancı dili nerede öğrendiniz?

- a) Okulda
- b) Özel Kursta
- c) Yabancı Ülkelere Ait Kültür Merkezleri(Amerikan Kültür Merkezi vs.)
- d) Yurtdışında eğitim programında
- e) Kendi gayretimle yardımcı kitap ve kaynaklardan

17) Yabancı dil öğrenmenizdeki en önemli etken nedir?

- a) Baş misyonlarında görev alabilmek
- b) Yabancı kaynakları ve belgeleri inceleyebilmek
- c) Yabancılarla iletişim kurabilmek
- d) Kişisel kariyerimi artırmak
- e) Yabancı dil tazminatı almak

18) Misyona gitmenizdeki en önemli (3) etken aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Maddi imkânları iyi olduğu için
- b) Ailevi sorunlardan dolayı
- c) Barışa katkıda bulunmak için
- d) Yabancı dilimi geliştirmek için
- e) Çalıştığım iş yerindeki hoşnutsuzluktan
- f) Sosyal ve kültürel kazanım için
- g) Ülkemi ve teşkilatımı temsil etmek için
- h) Macera yaşamak için

19) Barış misyonlarına gitmek için müracaat edecek görevlilerde, yabancı dil seviyesi olarak KPDS 40 şartı aranmasını, göreve gidecek personelin gittiği yerde yapacağı hizmeti layıkıyla yerine getirmesi için yeterli buluyor musunuz?

- a)Yeterli buluyorum
- b) Fazla buluyorum seviye daha az tutulabilir
- c) Fikrim yok
- d) Yeterli değil seviye daha yüksek tutulmalı
- e) KPDS'nin ölçü olduğunu düşünmüyorum

20) Misyona gideceklerin tespitine yönelik imtihanı, BM yetkilileri tarafından yapıldığı göz önünde bulundurulduğunda, adil buluyor musunuz?

- a)Tamamen adil b) Adil c) Fikrim yok d) Adil değil e) Hiç adil değil

21) Misyona gideceklerin tespitine yönelik BM yetkilileri tarafından yapılan imtihanı, göreve gidecek personelin gittiği yerde yapacağı hizmeti layıkıyla yerine getirebilmesi için yeterli buluyor musunuz?

- a) Tamamen yeterli b) Yeterli c) Fikrim yok d) Yetersiz d) Tamamen yetersiz

22) Yurt dışına gönderilecek personele, görev yerine gitmeden önce, gideceği görev, yapacağı hizmet ve çalışma koşulları hakkında verilen bilgi yeterli mi?

- a) Tamamen yeterli b) Yeterli c) Fikrim yok d) Yetersiz d) Tamamen yetersiz

23) Yurt dışına gönderilecek personele, gideceği ülke, ülkenin siyasi koşulları, bu ülkedeki milli çıkarlarımız ve izlenecek strateji hakkında, gitmeden önce verilen bilgiyi yeterli buluyor musunuz?

- a) Tamamen yeterli b) Yeterli c) Fikrim yok d) Yetersiz e) Tamamen yetersiz

24) Eğer personelin yeterince bilgilendirilmediğini düşünüyorsanız, sizce bu problemi gidermenin en makul yolu aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Bir eğitim merkezi oluşturularak imtihanı kazanan adaylara en az iki hafta süreyle kurs verilmesi
b) Misyonlarla ilgili kitap ve broşürler hazırlanarak misyona gideceklere dağıtılması
c) Fikrim yok
d) En iyi öğrenme uygulamadır, bu yüzden tüm bunları personelin gittiği yerde yaşayarak öğrenmesi
e) Bu tür bir bilgilendirmeye gerek yok

25) Yurt dışı misyonlarına gönderilen personelin donanım, malzeme ve üniformalarının, yapılan hizmetin gereği ve temsil açısından yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

- a) Tamamen yeterli b) Yeterli c) Fikrim yok d) Yetersiz e) Tamamen yetersiz

26) Misyona gittiğinizde en çok sıkıntı çektiğinizi düşündüğünüz (3) etken hangisidir?

- a) Kültürel ve sosyal farklılık
b) Coğrafi ve fiziki şartlar
c) Beslenme alışkanlıkları ve Yiyecek ve içecek temini
d) Barınma ihtiyacı
e) Çalışma şartlarına uyum
f) Yabancı dil yetersizliği
g) Kendini ispat etme ve kabullendirme
h) Etkin ve uygun bir yerde görev alma
ı) Ülkem ve ülke insanımla ilgili ön yargıları yıkma

27) Yurt dışında görevli olduğunuz sürece hangi tip pasaport kullandınız?

- a) Yeşil Pasaport b) Gri Pasaport c) Lacivert Pasaport

28) Yurt dışında görevli olduğunuz süre zarfında pasaport ve vize işlemlerinden kaynaklanan bir problem yaşadınız mı?

- a) Çok problem yaşadım
b) Problem yaşadığım oldu
c) Fikrim yok
d) Pek problemle karşılaşmadım
e) Hiç problem yaşamadım

29) “Misyon bölgesine ulaşıldıktan sonra BM çatısı altında yapılan görevlendirme ve atamalar objektif kıstaslar göz önüne alınarak yapılmaktadır” ifadesi ile ilgili düşünceniz nedir?

- a) Tamamen katılıyorum b) Katılıyorum c) Fikrim yok d) Katılmıyorum e) Hiç katılmıyorum

30) “Misyon bölgesine ulaşıldıktan sonra yapılan görevlendirme ve özellikle yüksek postlara atamalar tamamen güçlü ve misyonda ağırlığı olan devletlerin temsilcilerinin isteği doğrultusunda gerçekleştirilmektedir” ifadesi ile ilgili düşünceniz nedir?

- a) Tamamen katılıyorum b) Katılıyorum c) Fikrim yok d) Katılmıyorum e) Hiç katılmıyorum

31) “Misyon bölgesine ulaşıldıktan sonra yapılan görevlendirme ve özellikle yüksek postlara atamalar tamamen mesleki tecrübe ve dile hakimiyet gibi kişisel bilgi ve beceriler göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmektedir” ifadesi ile ilgili düşünceniz nedir?

- a) Tamamen katılıyorum b) Katılıyorum c) Fikrim yok d) Katılmıyorum e) Hiç katılmıyorum

32) “Misyonda özellikle önemli ve yüksek profilli postlara yapılacak atamalarla ilgili olarak, görev öncesi ülke girişimi artırılmalı ve buna göre personel gönderilmelidir” ifadesi ile ilgili düşünceniz nedir?

- a) Tamamen katılıyorum b) Katılıyorum c)Fikrim yok d) Katılmıyorum e) Hiç katılmıyorum

33) Misyonda hangi seviyede görevler yerine getirdiniz?

- a) (Misyön şefi, yardımcısı vs.)
b) (Bölge sorumlusu, Şube müdürü vs.)
c) (İstasyon şefi, Karakol amiri vs.)
d) (Karakol memuru, soruşturma görevlisi, gözlemci vs.)
e) (Gardiyan vs.)

34) Sizce bu seviyede görev yapmanızın en önemli sebebi nedir?

- a) Yabancı dil seviyesi
b) Mesleki tecrübe
c) Ülkenin misyon bölgesindeki siyasi ağırlığı
d) Kişisel bilgi ve beceri
e) Misyon tecrübesi

35) Yurtdışı görevlendirmelerde, görev süresinin uzatılması ile ilgili olarak “misyonda elde edilen yüksek postların bir ölçü olarak kabul edilmesi” prensibinin uygulamaya adil olarak yansıdığını düşünüyor musunuz?

- a) Tamamen adil olarak uygulandığını düşünüyorum
b) Adil bir uygulama fakat bunun bir standarda oturtulması gerektiğini düşünüyorum
c) Fikrim yok
d) Adil olarak uygulandığını düşünmüyorum
e) Hiç adil olduğunu düşünmüyorum

36) Yurt dışı görevlerle ilgili mevcut yasal mevzuatı yeterli buluyor musunuz?

- a) Tamamen yeterli b) Yeterli c)Fikrim yok d) Yeterli bulmuyorum e) Tamamen yetersiz

37) Yurt dışı göreviniz süresince, grup sorumlunuzdan (Contengent Commander) kaynaklanan bir sorun yaşadınız mı?

- a) Çok sorun yaşadım
b) Sorun yaşadığım oldu
c) Fikrim yok
d) Pek sorun yaşamadım
e) Hiç sorun yaşamadım

38) Eğer böyle bir sorun yaşadıysanız, bu grup sorumlusunun hangi konudaki yetersizliğinden veya eksikliğinden kaynaklanmıştır?

- a) Misyon tecrübesi olmaması
b) Bilgi ve beceri eksikliği
c) Yabancı dil yetersizliği
d) Sosyal ve kültürel etkinliklerdeki pasifliği
e) Uluslararası diplomaside eksikliği

39) Sahip olduğunuz misyon tecrübenizi esas alarak bir değerlendirme yaptığımızda, “Yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen, Barış Misyonlarımızın, konuşlandırıldığı bölgedeki barış ve istikrara olan katkısı, göz ardı edilemeyecek derecede önem taşımaktadır” ifadesi ile ilgili düşünceniz nedir?

- a) Tamamen katılıyorum b) Katılıyorum c)Fikrim yok d) Katılmıyorum e) Hiç katılmıyorum

40) Yine sahip olduğunuz misyon tecrübeniz ile değerlendirdiğinizde, “Türk Polis Teşkilatının, gerek görev anlayışı ve gerekse insani değerler açısından yetişmiş personeli ile Barış Misyonlarına olan katkısı göz ardı edilemeyecek derecede önem taşımaktadır” ifadesi ile ilgili düşünceniz nedir?

- a) Tamamen katılıyorum b) Katılıyorum c) Fikrim yok d) Katılmıyorum e) Hiç katılmıyorum

41) Misyonda görev yapan diğer ülke polisleri ile kendinizi “görevin ifası ve görev sorumluluğu” yönünden mukayese ettiğinizde aşağıdaki ifadelerden hangisi size daha gerçekçi gelmektedir?

- a) Her yönü ile onlardan daha üstünüz ve daha iyi polisiz
b) Üstün olduğumuz noktalar var fakat dil problemi gerçek yeteneğimizi sergilememizi engelliyor
c) Hiçbir farklılık yok, polis her yerde polistir
d) Onların bizden üstün olduğu yönler daha fazla
e) Her yönü ile bizden daha ileride ve daha iyiler

42) Misyonda görev yaptığınız diğer ülke polisleri ile kendinizi “eğitim ve etkileşim” yönünden mukayese ettiğinizde aşağıdaki ifadelerden hangisi size daha gerçekçi gelmektedir?

- a) Hep eğitici ve öğretici pozisyonunda bulundum, onlardan bir şey öğrenmedim
b) Eğitici ve öğretici yönüm ağır basmakla beraber onlardan öğrendiğim şeyler de oldu
c) Onlara öğrettiğim kadar, onlardan öğrendiğim de oldu
d) Öğrettiğimden daha çok öğrendim
e) Hep öğrendim, öğrettiğim bir şey olmadı

43) Misyonda görev yaptığınız diğer ülke polisleri ile kendinizi “özlük hakları” yönünden mukayese ettiğinizde aşağıdaki ifadelerden hangisi size daha gerçekçi gelmektedir?

- a) Özlük haklarımız, gelişmiş ülke polislerinin sahip oldukları haklara eşit
b) Özlük haklarımız, gelişmekte olan ülke polislerinin sahip oldukları haklara eşit
c) Fikrim yok
d) Özlük haklarımız, az gelişmiş ülke polislerinin sahip oldukları haklara eşit
e) Özlük haklarımız, gelişmemiş ülke polislerinin sahip oldukları haklara eşit

44) Misyon süresince yabancı diliniz gelişti mi?

- a) Çok gelişti b) Gelişti c) Fikrim yok d) Gelişmedi e) Hiç gelişmedi

45) Eğer misyon süresince yabancı diliniz geliştiyse, bu ölçüme ne kadar yansıdı?

Yabancı dil	KPDS	TOEFL	IELTS	ZOP	DAFL
Misyondan önce					
Misyondan sonra					

46) Misyona gitmeden önce kendinize hedef olarak belirlediğiniz maddi kazanca misyon sonunda ulaşabildiniz mi?

- a) Tamamıyla ulaştım b) Ulaştım c) Fikrim yok d) Ulaşamadım e) Hiç ulaşamadım

47) Misyon öncesi ve sonrası menkul ve gayrimenkul mukayesiniz? (0=yok, 1=1, 2=2 vs...)

Maddi Kazanç	Ev(adet-m2)	Araba(adet-marka)	Arsa (m2)	Nakit (YTL)	Borç (YTL)
Misyondan önce					
Misyondan sonra					

48) Misyon öncesi ve sonrası görev yeri ve biriminizde nasıl bir değişiklik oldu?

Görev yaptığımız	İl	Birim
1. Misyondan önce		
1. Misyondan sonra		
2. Misyondan önce		
2. Misyondan sonra		

49) Misyonda yaptığınız görev sırasında elde ettiğiniz tecrübe ve kazanımlar, döndükten sonra akademik veya ilmi bir çalışma yapmanızda veya teşkilatın gelişimine katkıda bulunacak proje geliştirmenizde etkili oldu mu?

- a) Yüksek lisans yapmamda etkili oldu
- b) Doktora yapmamda etkili oldu
- c) Makale yazmamda etkili oldu
- d) Proje geliştirmemde etkili oldu
- e) Herhangi bir çalışma yapmama etkisi olmadı

50) Misyona giderken beraberinde ailenizi götürdünüz mü?

- a) Ailem misyon boyunca benimle birlikteydi
- b) Sadece belli dönemlerde benimle birlikteydiler
- c) Misyon süresince ailemden ayrıldım

51) Eğer ailenizi birlikte götürme imkanınız olmadıysa, misyon süresi ortalama bir yıl olarak değerlendirilirse, bu süre zarfında kaç kez ailenizi ziyaret etme imkânınız oldu?

- a) 1 b) 2 c) 3 d) 4 e) 5 veya daha fazla

52) Kendi tecrübelerinize dayanarak misyonun aile ilişkilerinize olan etkisi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisini söyleyebilirsiniz?

- a) Ailem olmadan yaşayamayacağımı, onların benim yaşama sebebim olduğunu anladım
- b) Ailemin ne kadar kıymetli olduğunu anladım, aile bağlarım eskisine oranla kuvvetlendi
- c) Aile ilişkilerimde herhangi bir değişiklik olmadı
- d) Aileme karşı bağlarım azaldı, ilişkilerimde zaman zaman bozukluklar oldu
- e) Aile bağlarım tamamen sona erdi ve ilişkimiz bitti

53) Misyonun size kazandırdığını düşündüğünüz en önemli şey aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Maddi kazanç
- b) Mesleki Tecrübe
- c) Yabancı dili geliştirme
- d) Değişik kültürleri tanıma
- e) Kişisel tatmin

54) Misyonun size kaybettiğini düşündüğünüz en önemli şey aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Maddi anlamda kaybım oldu
- b) Manevi anlamda kaybım oldu
- c) Sağlık yönünden kaybım oldu
- d) Ülkemdeki mesleki ve hukuki gelişmeleri takip etmede kaybım oldu
- e) Hiçbir kaybım olmadı

55) Misyonu tamamlayıp ülkemize döndükten sonra, misyon süresince kazanmış olduğunuz bilgi ve deneyimlerinizden, iş yerinizde amir, üst veya arkadaşlarınız tarafından teşkilat adına faydalanıldı mı?

- a) Evet, oldukça fazla faydalanıldı
- b) Zaman zaman faydalanıldığı oldu
- c) Fikrim yok
- d) Pek faydalanılmadı
- e) Hayır, hiç faydalanılmadı

56) Misyonda elde ettiğiniz bilgi ve tecrübeden görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi açısından, kişisel olarak siz faydalanabildiniz mi?

- Evet, çok faydalandım
- Faydalandığım oldu
- Fikrim yok
- Faydalanmadım
- Hayır, hiç faydalanmadım

57) “Misyon sırasında ölkeme dışarıdan baktığımda, aslında ölkemin güzelliğinin, devletimin gücünün ve milletimin asilliğinin, içinde yaşarken farkına varmadığım kadar yüce olduğunu gördüm ve ölkeme devlete ve millete olan sevgim ve bağlılığım bir kat daha artı” ifadesi ile ilgili olarak sizin kişisel düşünceniz nedir?

- a) Tamamen katılıyorum b) Katılıyorum c)Fikrim yok d) Katılmıyorum e) Hiç katılmıyorum

58) Misyonu tamamlayıp ülkemize döndükten sonra, iş yerinizde amir, üst veya arkadaşlarınız tarafından nasıl değerlendirildiniz?

- Uluslar arası alanda ülkesini layıkıyla temsil eden, bilgi ve kültürünü artıran, edindiği tecrübe ve kazanımları ülkesi ve teşkilatı adına kullanmaya namzet bir personel olarak
- Gerektiğinde yabancı dilinden istifade edilebilecek bir personel olarak
- Edindiği tecrübe ve teşkilata sağlayacağı katkıdan ziyade, dolduracağı makam ile mevcut durum ve yapıya zarar vermeden istihdam edilmesi gereken bir personel olarak
- Orada yaptıkları, yaşadıkları ve tecrübeleri çok önemsenmeyen sadece elde ettiği maddi kazancı merak edilen ve sorgulanan bir personel olarak
- Sahip olduğu nitelik ve imkânlarla imrenilen ve biraz da gıpta ve kıskançlıkla, hareketleri çok tolere edilmeyen bir personel olarak

59) Bir daha misyona gider misiniz?

- Koşulsuz giderim
- Şartları cazipse giderim
- Fikrim yok
- Gitmeyi düşünmüyorum
- Hiçbir şekilde gitmem

60) Bir daha misyona gitmeye karar verseniz, size izin vermesi gereken sorumlu amir veya müdürünüzün tepkisi ne olur?

- Beni gitmem için teşvik eder ve destek olur
- Engel çıkarmaz ama destek olmaz
- Ne engel olur, ne de destek olur
- Destek olmaz, engel olur
- Kesinlikle karşı çıkar ve engel olur

61) Yukarıda verilen anket sorularında sizce eksik gördüğünüz veya bunların dışında eklemek istediniz hususlar varsa lütfen bu kısma ilave ediniz.

--